



Załącznik nr 1
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.



Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Łódzki, ul. Narutowicza 68, 90-136 Łódź

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Gospodarka przestrzenna**

1. Poziom/y studiów: **studia I stopnia**
2. Forma/y studiów: **studia stacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (100%)

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu²
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych⁴
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu⁴
- nauczyciel prowadzący zajęcia⁴
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się dla studiów I stopnia

Symbol efektu	Efekt uczenia się Absolwent	Odniesienie do składnika opisu charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia PRK	Odniesienie do kompetencji inżynierskich
W zakresie WIEDZY			
14P1A_W01	Ma rozszerzoną wiedzę z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, w tym z zakresu przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i prawnych podstaw gospodarki przestrzennej.	P6S_WG P6U_W	
14P1A_W02	Zna relacje między człowiekiem a przestrzenią w ujęciu historycznym, zjawiska zachodzące w społeczeństwie wpływające na sposób organizowania przestrzeni oraz ich historycznej ewolucji; zna przemiany, ich skale i kierunki w obszarach wiejskich i miejskich.	P6S_WG	

¹ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć.

Symbol efektu	Efekt uczenia się Absolwent	Odniesienie do składnika opisu charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia PRK	Odniesienie do kompetencji inżynierskich
14P1A_W03	Zna metody badań z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej.	P6S_WG	
14P1A_W04	Zna i rozumie uwarunkowania, zasady i konsekwencje planowania przestrzennego, pojęcie dobra publicznego i ładu przestrzennego.	P6S_WG	
14P1A_W05	Za teoretyczną i praktyczną wiedzę na temat metod analiz zjawisk w układach przestrzennych, w tym z wykorzystaniem narzędzi statystycznych i informatycznych, zna zasady i techniki pozyskiwania oraz przetwarzania danych geograficznych.	P6S_WG P6U_W	P6S_WG
14P1A_W06	Zna zakres działalności samorządów, różnych biur i instytucji w zakresie gospodarki przestrzennej.	P6S_WK	P6S_WK
14P1A_W07	Zna prawidłowości i mechanizmy występujące w gospodarce przestrzennej, zna rodzaje i etapy planowania przestrzennego oraz rządzące nimi prawidłowości; definiuje instrumenty gospodarowania przestrzenią; zna pojęcie ładu przestrzennego i podstawowe zasady jego kształtowania.	P6S_WG	
14P1A_W08	Zna regionalne i globalne dylematy związane z gospodarką przestrzenną.	P6S_WK	
14P1A_W09	Ma wiedzę o normach i regułach (prawnych, organizacyjnych, moralnych, etycznych) typowych dla gospodarki przestrzennej oraz z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.	P6S_WK	
14P1A_W10	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości związanej z gospodarką przestrzenną.	P6S_WK	P6S_WK
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI			
14P1A_U01	Właściwie dobiera źródła informacji i metody badań w celu zbadania i wyjaśnienia zjawisk, procesów, związków i zależności zachodzących w przestrzeni zagospodarowanej przez człowieka.	P6S_UW	
14P1A_U02	Potrafi stosować zaawansowane metody i narzędzia badawcze w zakresie geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, w szczególności umie zaplanować i przeprowadzić badania społeczne oraz skorzystać z zaawansowanych technik informacyjnych.	P6S_UW	
14P1A_U03	Potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla zakresu gospodarki przestrzennej.	P6S_UW	
14P1A_U04	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów oraz zjawisk mających wpływ na podejmowanie decyzji gospodarczych i planistycznych.	P6S_UW	P6S_UW
14P1A_U05	Posługuje się narzędziami GIS oraz komputerowym wspomaganie projektowania (CAD) w analizach przestrzennych, tworzeniu koncepcji i wizualizacji	P6S_UW	P6S_UW

Symbol efektu	Efekt uczenia się Absolwent	Odniesienie do składnika opisu charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia PRK	Odniesienie do kompetencji inżynierskich
	zaproponowanych rozwiązań z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego.		
14P1A_U06	Potrafi przeprowadzić pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski.	P6S_UW	P6S_UW
14P1A_U07	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii, zaprezentować opinie na temat związany z gospodarką przestrzenna, wziąć udział w debacie.	P6S_UK P6U_U	
14P1A_U08	Wykorzystuje język naukowy w objaśnianiu zjawisk i procesów związanych z zagadnieniami gospodarki przestrzennej.	P6S_UK	
14P1A_U09	Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych i wystąpień ustnych, w tym prezentacji multimedialnych.	P6S_UK	
14P1A_U10	Posługuje się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P6S_UK	
14P1A_U11	Potrafi zaplanować i organizować pracę własną i w zespole. Potrafi współpracować z ramach zespołów, także o charakterze interdyscyplinarnym.	P6S_UO	
14P1A_U12	Uczy się planować własny rozwój.	P6S_UU P6U_U	
W zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH			
14P1A_K01	Wykazuje krytycyzm w przyjmowaniu informacji pochodzących z masowych mediów i innych źródeł; docenia wartość badań naukowych w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.	P6S_KK	
14P1A_K02	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych i współdziałania na rzecz środowiska społecznego.	P6S_KO P6U_K	
14P1A_K03	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań.	P6S_KR	
14P1A_K04	Rozumie potrzebę przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz dbałość o dorobek i tradycje zawodu.	P6S_KR P6U_K	
14P1A_K05	Rozumie potrzebę ciągłego podnoszenia kompetencji zawodowych.	P6S_KR	
14P1A_K06	Jest przygotowany do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego.	P6S_KO	
14P1A_K07	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy.	P6S_KO	

Dodatkowe efekty uczenia się dla studiów I stopnia kierunku Gospodarka przestrzenna kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera:

Symbol efektu	Absolwent	Kompetencje inżynierskie
W zakresie WIEDZA		
14P1A_W11	Zna i rozumie podstawowe procesy zachodzące w cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych.	P6S_WG
14P1A_W12	Zna podstawowe metody, techniki i narzędzia stosowane przy rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich z zakresu projektowania urbanistycznego, zna zasady dotyczące zapisu i odczytu rysunków planistycznych i geodezyjnych oraz ich sporządzania, ma wiedzę w zakresie planowania i projektowania infrastruktury technicznej oraz rewitalizacji obszarów zdegradowanych.	P6S_WG
14P1A_W13	Ma podstawową wiedzę o funkcjonowaniu i utrzymaniu systemów transportowych oraz systemów infrastruktury technicznej.	P6S_WG
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI		
14P1A_U13	Potrafi dokonać krytycznej analizy sposobów funkcjonowania i ocenić istniejące rozwiązania techniczne z zakresu inżynierii środowiskowej, gospodarki komunalnej, infrastruktury technicznej oraz polityki miejskiej i planowania rozwoju obszarów miejskich oraz ocenić przydatność rutynowych metod i narzędzi systemowych stosowanych w gospodarce przestrzennej.	P6S_UW
14P1A_U14	Potrafi - przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego -dostrzegać ich aspekty systemowe i pozatechniczne.	P6S_UW
14P1A_U15	Potrafi dokonać wstępnej analizy ekonomicznej podejmowanych działań inżynierskich.	P6S_UW
14P1A_U16	Potrafi zaprojektować plan zagospodarowania przestrzennego w różnych skalach przestrzennych i inne opracowania planistyczne.	P6S_UW
14P1A_U17	Potrafi wykorzystać metody analityczne do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich związanych z projektowaniem układów przestrzennych.	P6S_UW

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Gospodarka Przestrzenna

1. Poziom/y studiów: **Studia II stopnia**
2. Forma/y studiów: **studia stacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek³

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	72	60

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1	Ekonomia i finanse	36	30
2	Nauki biologiczne	12	10

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu⁴
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych⁴
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu⁴
- nauczyciel prowadzący zajęcia⁴
- nauczyciel psycholog

³ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

⁴ Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć.

- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się dla studiów II stopnia

Symbol efektu uczenia się opisującego program studiów	Efekt uczenia się opisujący program studiów	Odniesienie do składnika opisu charakterystyki I i II stopnia PRK
WIEDZA – absolwent:		
06GP-A2_W01	zna specjalistyczną terminologię oraz w pogłębionym stopniu rozumie główne tendencje rozwojowe w zakresie ekonomii i gospodarki przestrzennej	P7S_WG P7U_W
06GP-A2_W02	w pogłębionym stopniu zna zjawiska i procesy rozwoju i gospodarowania w przestrzeni w kontekście współczesnych teorii	P7S_WG P7U_W
06GP-A2_W03	posiada pogłębioną wiedzę objaśniającą mechanizmy i determinanty procesów ekonomicznych i społecznych, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych w kontekście fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji	P7S_WK P7U_W
06GP-A2_W04	ma pogłębioną oraz uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat metod ilościowych i jakościowych pozwalających badać przebieg głównych tendencji rozwojowych, skalę i konsekwencje zmian zachodzących w przestrzeni w różnych wymiarach: lokalnym, regionalnym, globalnym	P7S_WG P7U_W
06GP-A2_W05	ma pogłębioną wiedzę na temat metod i narzędzi pozwalających opisać złożone zależności w gospodarce przestrzennej	P7S_WG P7U_W
06GP-A2_W06	zna zasady etyczne oraz formy i możliwości ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P7S_WK P7U_W
UMIĘJĘTNOŚCI – absolwent:		
06GP-A2_U01	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane z właściwie dobranych źródeł do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów społeczno-gospodarczych i przyrodniczych	P7S_UW P7U_U
06GP-A2_U02	potrafi prowadzić interdyscyplinarne pogłębione analizy przestrzenne oraz opracowywać symulacje z wykorzystaniem lub przystosowaniem zaawansowanych metod i narzędzi, w tym technik informacyjno-komunikacyjnych	P7S_UW P7U_U
06GP-A2_U03	potrafi analizować złożone zjawiska społeczne, formułować hipotezy badawcze i weryfikować je z zastosowaniem zaawansowanych metod badawczych	P7S_UW P7U_U
06GP-A2_U04	sprawnie posługuje się systemami normatywnymi, normami i regułami w celu rozwiązywania problemów z obszaru	P7S_UW P7U_U

	Gospodarki Przestrzennej	
06GP-A2_U05	posiada umiejętność analizowania złożonych zjawisk i procesów w zakresie gospodarki przestrzennej oraz ich krytycznej oceny, syntezy i twórczej interpretacji	P7S_UW P7U_U
06GP-A2_U06	posiada pogłębioną umiejętność przygotowania prac pisemnych oraz prezentacji	P7S_UK P7U_U
06GP-A2_U07	ma umiejętności językowe na poziomie B2+ w zakresie terminologii wykorzystywanej w problematyce badawczej z zakresu gospodarki przestrzennej	P7S_UK P7U_U
06GP-A2_U08	potrafi odpowiednio zaplanować i określić priorytety, kierować pracą zespołu i współdziałać z innymi oraz pełnić rolę lidera	P7S_UO P7U_U
06GP-A2_U09	potrafi prowadzić i brać udział w dyskusjach, publicznie wyrażać swoje stanowisko, bronić poglądów i komunikować się w oparciu o posiadaną specjalistyczną wiedzę	P7S_UK P7U_U
06GP-A2_U10	rozumie potrzebę ciągłego uczenia się i potrafi samodzielnie planować rozwój własnych kompetencji oraz umie inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	P7S_UU P7U_U
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – absolwent:		
06GP-A2_K01	zna wartość swojej wiedzy i jest gotów do krytycznej oceny swojej wiedzy oraz zasięgania opinii ekspertów w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych na rzecz rozwoju zrównoważonego	P7S_KK P7U_K
06GP-A2_K02	wykazuje się przedsiębiorczością, a także otwartością na zmiany i świadomością konieczności dostosowywania się do zmieniającego się otoczenia	P7S_KO P7U_K
06GP-A2_K03	potrafi organizować i koordynować pracę na rzecz interesu publicznego	P7S_KO P7U_K
06GP-A2_K04	staje się świadomym i aktywnym aktorem rozwoju społeczności lokalnych i społeczeństwa obywatelskiego	P7S_KO P7U_K
06GP-A2_K05	umie postępować zgodnie z zasadami społecznymi i etyki pełniąc role zawodowe, jest gotów do rozwijania dorobku zawodu	P7S_KR P7U_K

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Elżbieta Kobjek	dr hab. / prof. UŁ / profesor uczelni / prodziekan WNG ds. studenckich i jakości kształcenia Wydział Nauk Geograficznych
Mariusz Sokołowicz	dr hab. profesor uczelni / Prodziekan WES ds. jakości kształcenia Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Aleksandra Nowakowska	dr hab. profesor uczelni / Dyrektor Instytutu Gospodarki Przestrzennej Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Iwona Kukulak-Dolata	dr adiunkt / Zastępca Dyrektora Instytutu Gospodarki Przestrzennej Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Katarzyna Leśniewska- Napierała	dr adiunkt / kierownik ds. stacjonarnych studiów I stopnia na kierunku „gospodarka przestrzenna” Wydział Nauk Geograficznych
Pamela Jeziorska-Biel	dr adiunkt Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Agnieszka Rzeńca	dr adiunkt Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Jakub Zasina	dr adiunkt Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny

Spis treści

Efekty uczenia się dla studiów I stopnia	2
Efekty uczenia się dla studiów II stopnia	7
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	9
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	12
Prezentacja uczelni	13
Część IA. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – studia I stopnia	14
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	14
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	16
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	20
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	24
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	27
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	31
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	33
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	36
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	40
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	41
Część IB. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademicki – studia II stopnia	45
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	45
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	49
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	52
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	55
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	59

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku _____	63
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku _____	66
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia _____	69
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach _____	73
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów _____	75
Część IIA. Perspektywy rozwoju kierunku studiów – studia I stopnia _____	81
Część IIB. Perspektywy rozwoju kierunku studiów – studia II stopnia _____	83
Część IIIA. Załączniki – studia I stopnia _____	85
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów _____	85
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających _____	93
Załącznik nr 3 – Materiały uzupełniające do raportu samooceny (poza wykazem wyszczególnionym wymaganiach PKA) _____	95
Część IIIB. Załączniki – studia II stopnia _____	97
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów _____	97
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających _____	101
Załącznik nr 3. Wykaz materiałów uzupełniających (poza wykazem wyszczególnionym przez PKA) _____	103

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Łódzki (UŁ) to jedna z największych polskich uczelni i największa w regionie łódzkim. UŁ – „jedność w różnorodności” – to 30 dyscyplin w ramach 3 dziedzin nauki (humanistycznych, społecznych i przyrodniczych), 15 centrów badawczych, 13 wydziałów, 4 szkoły doktorskie, ponad 2000 pracowników akademickich i 900 doktorantów, 30-40 zagranicznych profesorów wizytujących. Wyrazem różnorodności UŁ jest ponad 100 kierunków studiów (170 specjalności), 25 000 studentów (w tym prawie 2000 zagranicznych) i ponad 7000 absolwentów rocznie.

Misją UŁ jest „rzetelne prowadzenie badań naukowych oraz aktywne głoszenie prawdy z nich płynącej, tak by mądrze kształcić kolejne pokolenia, być użytecznym dla społeczeństwa oraz odważnie odpowiadać na wyzwania współczesnego świata”⁵. Dlatego UŁ wspiera badania naukowe w powiązaniu z procesem kształcenia oraz silnie współpracuje z otoczeniem, oferując wiedzę i kompetencje przedsiębiorstwom i organizacjom społecznym oraz angażując się w projekty społeczno-kulturalne. Silna pozycja UŁ wynikająca z dużego potencjału rozwojowego odpowiada na wyzwania współczesnej nauki oraz potrzeby środowiska społecznego, kulturowego i gospodarczego.

Kierunek Gospodarka Przestrzenna na UŁ jest prowadzony w dwóch profilach: praktycznym oraz ogólnoakademickim. Cechuje go interdyscyplinarność kształcenia, czerpiąca z wieloletnich doświadczeń naukowo-badawczych i dydaktycznych, a także z szerokiej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym UŁ. Przedmiotem niniejszego raportu są studia o profilu ogólnoakademickim. Studia te są realizowane przez dwa Wydziały UŁ: I stopień studiów realizuje Wydział Nauk Geograficznych (WNG), zaś II stopień studiów realizuje Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny (WES).

⁵ Zał. *GPO2_Z3_StratUL* – Strategia Uniwersytetu Łódzkiego 2021-2030.

Część IA. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – studia I stopnia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kierunek gospodarka przestrzenna o profilu ogólnoakademickim (ścieżka licencjacka lub inżynierska) prowadzony na Wydziale Nauk Geograficznych (WNG) jest przyporządkowany do dyscypliny naukowej geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (100%) i wyróżnia się przestrzennym podejściem do problemu gospodarowania. Ważnym elementem w programie jest duży udział zagadnień związanych z badaniami przestrzennymi i środowiskowymi oraz kształcenie z zastosowaniem zaawansowanych programów informatycznych. Umiejętności te ułatwią absolwentom realizację zadań dotyczących zagospodarowania przestrzeni przy zastosowaniu nowoczesnych narzędzi i technik badawczych.

Program kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna o profilu ogólnoakademickim (studia I stopnia) stanowi oryginalną ofertę edukacyjną i przygotowuje absolwentów do realizacji zadań i pełnienia obowiązków z zakresu szeroko rozumianej racjonalnej organizacji przestrzeni dla potrzeb społeczeństwa. W toku studiów realizowane są zajęcia dostarczające zintegrowanej wiedzy z zakresu przyrodniczych, ekonomicznych, społecznych i prawnych uwarunkowań gospodarowania, rozwijające umiejętności właściwej oceny wpływu środowiska na kierunki zagospodarowania przestrzennego⁶.

Założenia programu studiów dla kierunku gospodarka przestrzenna (I stopnia) sformułowane zostały zgodnie z misją i Strategią Uniwersytetu Łódzkiego 2021-2030 (jedność w różnorodności, elitarność, innowacyjność, zwiększenie elastyczności programów nauczania). Program studiów skonstruowano w taki sposób, by dostarczać studentom aktualną wiedzę naukową, wykształcić umiejętności posługiwania się właściwymi metodami badań z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi dydaktycznych, zwiększających efektywność uczenia się. Do kluczowych efektów uczenia się na studiach I stopnia na kierunku gospodarka przestrzenna zaliczają się m.in.: posiadanie rozszerzonej wiedzy z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, w tym z zakresu przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i prawnych podstaw gospodarki przestrzennej (14P-1A_W01), umiejętność właściwego doboru źródeł informacji i metod badań w celu zbadania i wyjaśnienia zjawisk, procesów, związków i zależności zachodzących w przestrzeni zagospodarowanej przez człowieka (14P-1A_U01) oraz krytycyzm w przyjmowaniu informacji pochodzących z masowych mediów i innych źródeł; docenia wartość badań naukowych w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych (14P-1A_K01).

Dodatkowo kierunek przygotowuje absolwentów do samodzielnego i krytycznego myślenia. Zakres zajęć realizowanych na kierunku uwarunkowuje studentów na problematykę ochrony środowiska oraz wpaja zasady zrównoważonego rozwoju. Program studiów ściśle łączy się z dorobkiem i osiągnięciami naukowymi pracowników, którzy prowadzą badania w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna⁷. O bardzo wysokim poziomie badaczy z zakresu dyscypliny naukowej geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (w klasyfikacji dyscyplin stosowanej w bazie Web of Science odpowiada dyscyplinie Geography) w Uniwersytecie Łódzkim świadczy jej uwzględnienie w prestiżowym Global Ranking of Academic Subjects (GRAS), opublikowanym przez chińską agencję Shanghai Ranking Consultancy dnia 19.07.2022 r. Na tzw. liście szanghajskiej

⁶ zał.: **GPO1_Z2P1_Uchwa** - Uchwała nr 310 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 19. roboczym posiedzeniu w kadencji 2020–2024 w dniu 25 kwietnia 2022 r. w sprawie: zmiany uchwały nr 587 Senatu UŁ z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia efektów kształcenia dla kierunku studiów I stopnia „Gospodarka przestrzenna” & **GPO1_Z2P1_Prog** - Załącznik do uchwały nr 310 Senatu UŁ z dnia 25 kwietnia 2022 r. - Program studiów dla kierunku gospodarka przestrzenna - Studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2022/23.

⁷ zał.: **GPO1_Z2P2_Obsad** - Obsada zajęć na kierunku Gospodarka przestrzenna, studia I stopnia profil ogólnoakademicki w roku akademickim 2022/2023 & **GPO1_Z2P4_Naucz** - Nauczyciele akademicy i opiekunowie prac dyplomowych na kierunku Gospodarka przestrzenna studia I stopnia w roku akademickim 2022/2023.

w dyscyplinie geografia została sklasyfikowana tylko jedna polska uczelnia – właśnie Uniwersytet Łódzki (pozycja 201-300). W rankingu analizowano publikacje naukowe z lat 2016-2020.

Ważnym celem kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna (studia I stopnia) jest rozwój kompetencji interdyscyplinarnych, które są warunkiem dobrej współpracy i gospodarowania na wszystkich szczeblach struktur samorządowych. Istotą programu kształcenia jest bogata oferta przedmiotów wolnego wyboru, pozwalająca na rozszerzanie i uzupełnianie wiedzy. Student ma możliwość stworzenia własnej ścieżki kształcenia, która odpowiada jego zainteresowaniom naukowym oraz planom zawodowym. Szeroki zakres rozwijanych umiejętności i kompetencji daje absolwentom większą elastyczność w zakresie możliwości podjęcia pracy, podnosi zdolność do radzenia sobie z nietypowymi wyzwaniami i zwiększa ich szanse na rynku pracy. Tak sformułowana koncepcja kształcenia jest zgodna z misją i strategią rozwoju Uniwersytetu Łódzkiego⁸, a także kierunkami rozwoju wskazanymi przez Association of European Schools of Planning (AESOP). Dodatkowo program studiów uwzględnia międzynarodowe wzorce kształcenia w zakresie gospodarowania przestrzenią bazując na wymianie doświadczeń w ramach Programu Erasmus+, w tym poprzez międzynarodową wymianę studentów i pracowników oraz realizację projektu *'The Sustainable Spatial Planning of Tourism Destinations (SPOT)'*.

Zgodność efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy podlega cyklicznej analizie m.in. przez konsultacje z członkami działającego przy Wydziale Nauk Geograficznych Wydziałowego Zespołu ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym. Dodatkowo kształcenie jest wsparte środkami finansowymi w ramach grantu z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju pt. „*STUDENTS' POWER - kompleksowy program rozwoju uczelni*” na lata 2019-2023 - tytuł zadania: Gospodarka przestrzenna, studia I stopnia - dostosowanie i realizacja programu studiów do potrzeb społeczno-gospodarczych na poziomie krajowym i regionalnym, ukierunkowanych na wyposażenie studentów w praktyczne umiejętności.

Absolwenci gospodarki przestrzennej (studiów I stopnia o profilu ogólnoakademickim) mogą znaleźć zatrudnienie m.in. jako: pracownicy w zespołach przygotowujących opracowania i dokumenty planistyczne na poziomie lokalnym i regionalnym; pracownicy w organach administracji samorządowej i rządowej (np. urzędnik samorządowy, przedstawiciel władzy samorządowej), w szczególności w komórkach zajmujących się: koordynacją rozwoju, promocją, mieniem komunalnym, rewitalizacją, przygotowaniem inwestycji, gospodarką komunalną, ochroną środowiska, gospodarką gruntami i nieruchomościami, turystyką i rekreacją, pracownicy w biurach planowania przestrzennego i pracowniach urbanistycznych, w biurach geodezyjno-kartograficznych; analitycy procesów gospodarczych w szeroko pojętym sektorze gospodarki i ochrony środowiska; czy pracownicy biur i instytucji wykorzystujących podstawowe programy i aplikacje GIS oraz CAD w analizach przestrzennych, procesie planowania i zarządzania przestrzenią.

Koncepcja kształcenia wynika z analizy otoczenia społeczno-gospodarczego i jego przemian. Systematycznie dokonywane są przez Radę Programową kierunku oraz Wydziałową Komisję do spraw Jakości Kształcenia (WKdsJK) analizy stopnia dostosowania kierunku do zmieniającej się sytuacji zewnętrznej. Prowadzone są także wywiady z interesariuszami wewnętrznymi (studenci, pracownicy) oraz zewnętrznymi i na tej podstawie proponowane są korekty programu studiów (ostatnia z kwietnia 2022 r.).

W Uniwersytecie Łódzkim na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym prowadzony jest kierunek gospodarka przestrzenna na studiach I stopnia o profilu praktycznym, na którym studenci odbywają sześć miesięcy praktyk zawodowych. Na kierunku o profilu ogólnoakademickim realizowane są praktyki zawodowe w wymiarze tylko 120 h (maksymalnie 1 miesiąc). Efekty uczenia się na kierunku o profilu praktycznym są odniesione do innego zestawu dyscyplin naukowych.

⁸ zał.: *GPO1_Z3_StratUL* - Strategia Uniwersytetu Łódzkiego 2021-2030.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

STUDENTS' POWER - kompleksowy program rozwoju uczelni - Projekt finansowany jest ze środków unijnych, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Działania odnoszące się bezpośrednio do kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna:

- Zadanie 3. - Gospodarka przestrzenna, studia I stopnia - moduł programów kształcenia, dostosowanie i realizacja programów kształcenia do potrzeb społeczno-gospodarczych na poziomie krajowym i regionalnym, ukierunkowanych na wyposażenie studentów w praktyczne umiejętności.
- Zadanie 12. - Rozwój wysokiej jakości usług Biura Karier UŁ- moduł wsparcia świadczenia wysokiej jakości usług przez instytucje wspomagające studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy, typ 1 operacji: wspieranie świadczenia wysokiej jakości usług przez jednostki działające w strukturze uczelni wspomagające studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy.

Strona projektu: <https://zintegrowany2.uni.lodz.pl/>

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Kierunek gospodarka przestrzenna (studia I stopnia) na Wydziale Nauk Geograficznych (WNG) prowadzony jest od 2006 roku. Zorientowanie na potrzeby rynku pracy zaowocowało uruchomieniem od roku akademickiego 2015/2016 na studiach I stopnia, obok ścieżki licencjackiej (6 semestrów rozłożonych na 3 lata), także ścieżki inżynierskiej (7 semestrów realizowanych w 3,5 roku). Łączna liczba godzin dydaktycznych w ciągu całego toku studiów licencjackich obejmuje 2 085 h (180 pkt. ECTS) zaś w przypadku studiów inżynierskich jest to 2 445h (210 pkt. ECTS). Zajęcia związane z prowadzoną przez nauczycieli akademickich działalnością naukową w dyscyplinie, do której przyporządkowany jest kierunek gospodarka przestrzenna (studia I stopnia) tj. geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarce przestrzennej, przygotowujące studentów do badań obejmują na studiach licencjackich 109 pkt. ECTS, (61 %), a na studiach inżynierskich 120 pkt. ECTS (57 %). Do przedmiotów tych zaliczono przedmioty ogólnowidziałowe, kierunkowe, do wyboru, a także seminaRIA dyplomowe.

Tabela 1: Charakterystyka zajęć prowadzonych na kierunku gospodarka przestrzenna, studia I stopnia, profil ogólnoakademicki

Rok studiów / semestr	Liczba godzin		Liczba egzaminów		Liczba punktów ECTS	
	St. licencjackie	St. inżynierskie	St. licencjackie	St. inżynierskie	St. licencjackie	St. inżynierskie
I / sem. I	300	300	4	4	30	30
I / sem. II	315	315	2	2	30	30
II / sem. III	360	360	3	3	30	30
II / sem. IV	345	345	2	2	30	30
III / sem. V	345	345	1	4	30	30

III / sem. VI	420	360	2	1	30	30
IV / sem. VII	-	420	-	1	-	30
Razem:	2085	2445	12	17	180	210

WNG prowadzi studia na kierunku gospodarka przestrzenna wyłącznie w formie stacjonarnej, co wynika z braku kandydatów na studia niestacjonarne. Program kształcenia przewiduje zajęcia obowiązkowe, których realizacja umożliwi osiągnięcie podstawowych celów i efektów uczenia. Dobór treści realizowanych w ramach programu kształcenia w pełni wykorzystuje aplikacyjność współczesnej gospodarki przestrzennej. Kolejność realizowanych przedmiotów stanowi logiczną sekwencję, w taki sposób, aby wiedza przekazywana w semestrach wcześniejszych stanowiła dobrą podstawę do przyswajania treści programowych przewidzianych do realizacji na kolejnych etapach studiów. Plan studiów i harmonogram realizacji zajęć zostały zaprojektowane tak, aby: a) przedmioty wprowadzające do tematyki szeroko rozumianej gospodarki przestrzennej były realizowane na I roku studiów, b) przeważały zajęcia wymagające aktywnego uczestnictwa studenta, c) student miał możliwość wyboru jak największej liczby przedmiotów odpowiadającej jego indywidualnym zainteresowaniom.

Do końca IV semestru ścieżki licencjacka i inżynierska realizowane są w oparciu o ten sam program kształcenia⁹. Na pierwszym roku studiów I stopnia zgrupowane zostały przedmioty wprowadzające studenta do zagadnień szeroko rozumianej geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej (m.in. przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej, społeczno-ekonomiczne podstawy gospodarki przestrzennej, wstęp do gospodarki przestrzennej). Na tym etapie studiów ważną rolę stanowią przedmioty, które wyposażają studenta w umiejętności wykorzystania i konstrukcji narzędzi badawczych, a w konsekwencji przygotowują do prowadzenia badań (podstawy kartografii i topografii, metody badań w gospodarce przestrzennej, rysunek i grafika komputerowa, podstawy geodezji). Dopełnieniem przedmiotów szczegółowych są ćwiczenia terenowe – Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej oraz ćwiczenia terenowe regionalne. Warto podkreślić również, że w pierwszym semestrze realizowane są tzw. przedmioty ogólnowyziałowe – wspólne dla wszystkich kierunków prowadzonych na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ). Dodatkowo w I semestrze studiów student jest zobowiązany do zaliczenia szkolenia z zakresu BHP oraz szkolenia z zakresu prawa autorskiego drogą e-learningową.

Treści kształcenia na drugim roku studiów (licencjackich i inżynierskich) mają na celu pogłębienie wiedzy dotyczącej metod i technik wykorzystywanych w gospodarce przestrzennej m.in. (rysunek techniczny i planistyczny, wprowadzenie do GIS, metody analizy przestrzennej, zastosowanie GIS w gospodarce przestrzennej, CAD w praktyce planistycznej). Dodatkowo student ma możliwość wyboru przedmiotów w ramach tzw. bloków przedmiotów do wyboru (odpowiednio 4 przedmioty w semestrze III i 3 w semestrze IV).

Od V semestru w programie ścieżki licencjackie i inżynierskiej uwidaczniają się zasadnicze różnice w kształceniu. Na studiach inżynierskich studenci realizują przedmioty specjalistyczne (m.in. budownictwo, fizyka, matematyka, czy zintegrowane planowanie rozwoju), zaś studenci studiów licencjackich rozpoczynają seminarium dyplomowe. W szóstym semestrze na obu ścieżkach realizowane jest planowanie przestrzenne, które stanowi pewnego rodzaju podsumowanie całego toku studiów jednocześnie wykorzystując w pełni wiedzę zdobytą na wcześniejszych etapach studiów.

Szerokie możliwości dostosowania tematyki zajęć do indywidualnych zainteresowań otwierają się w trakcie wyboru przedmiotów fakultatywnych dla ścieżki licencjackiej w V i VI semestrze, zaś dla ścieżki inżynierskiej w VI i VII semestrze. Studenci studiów licencjackich łącznie wybierają 13 przedmiotów fakultatywnych po 30 h każdy, zaś studenci studiów inżynierskich łącznie 16 takich przedmiotów. Ukierunkowaniu na konkretne zadania badawcze i wdrożeniu do samodzielnej pracy

⁹ zał.: *GPO1_Z2P1_Prog* - Załącznik do uchwały nr 310 Senatu UŁ z dnia 25 kwietnia 2022 r. - Program studiów dla kierunku gospodarka przestrzenna - Studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2022/23.

naukowej służą szczególnie zajęcia typu seminaryjnego w przypadku obu ścieżek trwające 2 semestry po 30 h. Studenci o zróżnicowanych zainteresowaniach i potrzebach edukacyjnych mogą wybierać seminaria dyplomowe (licencjackie lub inżynierskie) w jednostkach o profilu odpowiadającym ich preferencjom (seminaria prowadzone są przez pracowników Wydziału Nauk Geograficznych oraz Wydziału Zarządzania UŁ). Program studiów I stopnia zawiera także obowiązkowe zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 h, rozłożone na 2 semestry studiów, za które student nie uzyskuje punktów ECTS.

Ważną pozycję w programie studiów I stopnia na kierunku gospodarka przestrzenna zajmują praktyki zawodowe (organizowane zgodnie z wydziałowym „Regulaminem praktyki zawodowej kierunkowej dla gospodarki przestrzennej”¹⁰). Studenci kierunku odbywają praktyki zawodowe w wymiarze 120 h i otrzymują 4 punkty ECTS. Praktyki pozwalają lepiej poznać oczekiwania przyszłych pracodawców. Dla praktyk zawodowych zostały sformułowane efekty uczenia i metody ich weryfikacji (wypełniony przez studenta dziennik praktyk i ocena wystawiona przez opiekuna praktyk w instytucji przyjmującej, sprawozdanie studenta i rozmowa podsumowująca praktykę z opiekunem kierunkowym). Student ma możliwość wyboru odbycia praktyk w instytucjach publicznych lub firmach prywatnych.

Studenci kierunku gospodarka przestrzenna (studia I stopnia) UŁ mają możliwość realizacji dodatkowych praktyk nieobligatoryjnych. Praktyki nieobligatoryjne to elastyczna formuła, w ramach której student w porozumieniu z pracodawcą decyduje o liczbie godzin i zakresie praktyk. Całość procesu podlega ewaluacji ze strony Biura Karier (ankieta dla studenta i pracodawcy). W okresie 01.10.2019-30.09.2023 zostaną zrealizowane łącznie 2184 płatne staże dla studentów 4 ostatnich semestrów studiów dziennych wybranych kierunków w ramach projektu STUDENTS’ POWER. Każdy staż trwa 240 h, a jego program jest ściśle związany z kierunkiem studiów stażysty. Każdy staż podlega ewaluacji i kontroli ze strony personelu projektu (kontrola miejsca stażu, realnej roli opiekuna, zgodności zakresu stażu z zaakceptowanym programem stażu, pomiar kompetencji, ocena stażu po stronie studenta i opiekuna). Studenci kierunku gospodarka przestrzenna (studia I stopnia) również korzystają z tej formy praktyk. Dość często wybór miejsca/instytucji odbywania praktyk zawodowych jest podyktowany możliwościami podjęcia w niej w przyszłości pracy zawodowej. Usytuowanie praktyk zawodowych na końcowym roku studiów wpływa na to, iż pracodawca ma kontakt z bardziej kompetentnym studentem, wykazującym się większą wiedzą, ale także lepszymi kompetencjami społecznymi i umiejętnościami. Taki student jest również bardziej zmotywowany do optymalnego zaprezentowania swojej wiedzy i umiejętności, a także ich dostosowania/rozszerzenia pod kątem potrzeb potencjalnego przyszłego pracodawcy. Program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów zaplanowanych efektów uczenia się. Przy ocenie praktyk zawodowych brana jest pod uwagę opinia opiekuna z miejsca praktyki i opiekuna z WNG.

Kształcenie w zakresie nowożytnych języków obcych organizuje i prowadzi w UŁ jednostka międzywydziałowa - Studium Języków Obcych, które działa w oparciu o Uchwałę Senatu UŁ nr 206 w sprawie zasad osiągania przez studentów Uniwersytetu Łódzkiego efektów uczenia się w zakresie znajomości i umiejętności posługiwania się nowożytnym językiem obcym¹¹. Rozpoczęcie lektoratu na studiach pierwszego stopnia poprzedza przeprowadzany zdalnie test, który pozwala na utworzenie grup o wyrównanym poziomie znajomości języka. Na studiach pierwszego stopnia absolwent osiąga poziom B2. Zajęcia prowadzone są metodą eklektyczną, a ewaluacja etapowych efektów uczenia się obejmuje testy, prace pisemne i ustne, końcowych – wydziałowy egzamin programowy (wszystkie kompetencje dla dziedziny studiów). SJO oferuje także kursy języka chińskiego i łańdzkiego oraz kursy zamawiane, profilowane zgodnie z wymaganiami kierunku studiów. SJO przeprowadza egzaminy

¹⁰ zał.: **GPO1_Z3_PrakReg** - Regulamin praktyki zawodowej kierunkowej dla kierunku gospodarka przestrzenna, Wydział Nauk Geograficznych.

¹¹ zał.: **GPO1_Z3_JObce** - Uchwała nr 206 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 11. roboczym posiedzeniu w kadencji 2020–2024 w dniu 18 czerwca 2021 r. w sprawie: zasad osiągania przez studentów Uniwersytetu Łódzkiego efektów uczenia się w zakresie znajomości i umiejętności posługiwania się nowożytnym językiem obcym.

międzynarodowe (telc, TOLES, BEC, Certyfikat Instytutu Puszkina) oraz wewnętrzne egzaminy na certyfikaty uniwersyteckie. W toku studiów sumaryczna liczba godzin zajęć językowych wynosi 120, a liczba punktów ECTS – 7. Studenci w ramach poszczególnych przedmiotów wykonują zadania związane z interpretacją anglojęzycznych tekstów naukowych i wykazują się ich zrozumieniem zarówno pod względem językowym, jak i merytorycznym.

W celu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, wśród których znajduje się duża grupa umiejętności i kompetencji społecznych wymagających dużego zaangażowania studenta w proces kształcenia, w planie studiów ćwiczenia, ćwiczenia informatyczne, konwersatoria i seminaRIA przeważają nad zajęciami realizowanymi w formie wykładu. Na studiach licencjackich tylko 900 h, a na studiach inżynierskich 1 080 h przypada na wykłady, gdzie relacje nauczyciel – uczeń są bardziej jednostronne. Warto wspomnieć, że w rzeczywistości ta liczba jest zawyżona, gdyż część przedmiotów fakultatywnych (ogólnie zakwalifikowanych w planie jako wykłady) ma w rzeczywistości charakter konwersatoriów lub ćwiczeń.

Dobór metod kształcenia prowadzi do osiągnięcia zaplanowanych efektów uczenia się oraz dostosowany jest do przekazywanej wiedzy, rozwijanych umiejętności i kompetencji społecznych. Na zajęciach wykorzystywane są nowoczesne techniki nauczania, w tym m.in. wykłady problemowe, projekty, pogadanki, panele dyskusyjne, analizy studiów przypadku etc. Metody nauczania tradycyjnego wspierane są poprzez nowoczesne techniki przekazu multimedialnego (m.in. platforma MS Teams, Moodle). Metody i techniki kształcenia na odległość znalazły szczególne zastosowanie w trakcie nauczania zdalnego podczas pandemii Covid-19. Metody kształcenia są tak dobrane do poszczególnych przedmiotów, aby umożliwiały osiągnięcie założonych efektów uczenia się, a także aktywizowały studentów i zachęcały ich do samodzielnej pracy.

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się przyjętymi oraz uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań dyscypliny gospodarka przestrzenna. Odpowiadają one zróżnicowanym kierunkom badawczym realizowanym na Wydziale Nauk Geograficznych i są aktualizowane zgodnie z najnowszymi wynikami badań. Treści programowe przedmiotów obligatoryjnych umożliwiają realizację podstawowych celów i efektów uczenia. Zainteresowania i osiągnięcia badawcze kadry naukowej w największym stopniu są uwzględniane przede wszystkim w oferowanych studentom przedmiotach fakultatywnych, realizowanych także w językach obcych.

Nauczyciele akademicki systematycznie udoskonalają treść zajęć i metody nauczania. Uczestniczą w szkoleniach podnoszących ich kompetencje zawodowe, a w szczególności metody i techniki kształcenia na odległość oraz umiejętności prowadzenia zajęć w języku angielskim (np. wykaz niektórych szkoleń dostępny jest na stronie internetowej <https://buildup.uni.lodz.pl/szkolenia-dla-pracownikow/kadra-akademicka/>).

Rozplanowanie zajęć na kierunku gospodarka przestrzenna (studia I stopnia) jest zgodne z zasadami higieny pracy i pozwala na efektywne wykorzystywanie czasu zarówno przez studiujących, jak i nauczających. Zajęcia odbywają się pomiędzy ósmą rano i dwudziestą. Egzaminy zaplanowane są z dużym wyprzedzeniem, a informacja o ich miejscu i terminach jest publikowana na stronie WWW Wydziału w zakładce plany zajęć (<https://www.geo.uni.lodz.pl/pl/studenci/plany-zajec/>). Liczebności grup studenckich reguluje Regulamin pracy Uniwersytetu¹².

Cennym uzupełnieniem standardowych zajęć uniwersyteckich jest aktywność studencka w Studenckim Kole Naukowym Gospodarki Przestrzennej „Civitas”, przejawiająca się zarówno na polu popularyzatorskim, jak i badawczym¹³. Głównym celem Koła jest promowanie, poszerzanie i upowszechnianie treści dotyczących rozwoju lokalnego i samorządności terytorialnej oraz inicjowanie badań dotyczących kształtowania przestrzennej organizacji rozwoju społeczno-gospodarczego

¹² zał.: **GPO1_Z3_RegPrac** - Załącznik do zarządzenia nr 107 Rektora UŁ z dnia 16.09.2019 r. Regulamin pracy Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 16.09.2019 r.

¹³ zał.: **GPO1_Z3_Civitas** - Działalność Studenckiego Koła Naukowego Gospodarki Przestrzennej „Civitas” w latach 2017-2022.

jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli z uwzględnieniem polityki regionalnej. W roku akademickim Koło liczyło 24 członków. Działania Koła obejmują szereg przedsięwzięć o charakterze organizacyjnym, poznawczym, a także naukowym m.in. działania popularyzujące wiedzę w mediach społecznościowych, otwarte spotkania z ekspertami zakresu gospodarki przestrzennej etc. (<http://gp.geo.uni.lodz.pl/index.php?page=civitas-aktualnosci>).

W ramach Uniwersytetu Łódzkiego od 2017 r. funkcjonują studenckie granty badawcze¹⁴, dzięki którym studenci pozyskują dodatkowe środki na swoje badania i zyskują umiejętności przydatne w przyszłym aplikowaniu o środki na badania w konkursach zewnętrznych <https://www.uni.lodz.pl/strefa-studenta/rozwoj/studenckie-granty-badawcze>). Projekt Studenckie Granty Badawcze to także okazja do zapoznania się ze specyfiką składania i rozliczania wniosków o finansowanie badań naukowych.

Studenci niepełnosprawni/cierpiący na różnego rodzaju schorzenia, w tym o podłożu psychicznym, otrzymują pomoc ze strony pracowników WNG, jak i komórek ogólnouniwersyteckich. Pierwszą instancją, do której się zwracają są zazwyczaj opiekunowie roku lub inni pracownicy darzeni przez studentów dużym zaufaniem oraz pracownicy Dziekanatu. Prodziekan ds. studenckich może im przyznać IOS, pomóc w organizacji sesji lub optymalizacji zaliczeń tak, by zrównać ich szanse z pozostałymi uczestnikami zajęć. Akademickie Centrum Wsparcia UŁ (<https://bonipu.uni.lodz.pl/>) udziela pomocy i wsparcia studentom niepełnosprawnym zarówno w sprawach związanych z kształceniem, jak i szeroko rozumianą integracją w środowisku akademickim oraz udziela porad prawnych.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Praktyka zawodowa na kierunku gospodarka przestrzenna (studia I stopnia, profil ogólnoakademicki) ma na celu:

- doskonalenie zawodowe poprzez konfrontację przygotowania teoretycznego z praktyką,
- przygotowanie studentów do pracy w instytucjach monitorujących środowisko geograficzne,
- zapoznanie się z prawidłową organizacją pracy w urzędach, podmiotach gospodarczych i jednostkach organizacyjnych w warunkach gospodarki rynkowej,
- kształcenie umiejętności pracy w zespołach ludzkich, przygotowanie do samodzielnej pracy oraz do podejmowania decyzji,
- zapoznanie się z techniką prowadzenia dokumentacji na poszczególnych stanowiskach pracy i poprawnym jej prowadzeniu,
- kształcenie poczucia odpowiedzialności za wykonywaną pracę i podejmowane decyzje.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Na Wydziale Nauk Geograficznych (WNG) stosowane są spójne i przejrzyste warunki przyjęcia na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów. Zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 20.07.2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, rekrutacja na kierunki studiów na Uniwersytecie Łódzkim (UŁ) odbywa

¹⁴ zał.: *GPO1_Z3_GranReg* - Regulamin wewnętrznego trybu konkursowego na prowadzenie badań naukowych służących rozwojowi działalności naukowej studentów Uniwersytetu Łódzkiego – Stypendium Studencki Grant Badawczy.

się na podstawie uchwały Senatu UŁ, corocznie podawanej do wiadomości publicznej do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, na który ma się odbyć rekrutacja.

Szczegółowe kryteria przyjęć na poszczególne kierunki wraz z terminarzem rekrutacyjnym¹⁵ limitami miejsc na dany rok akademicki kandydaci mogą znaleźć w Zasadach przyjęć na UŁ¹⁶. Akt ten zawiera wskazanie konkretnych przedmiotów wymaganych (I i II kategoria) oraz niewymaganych (III-kategoria, dająca dodatkowe punkty) w rekrutacji na studia I stopnia (inżynierskie i licencjackie). Rekrutacja na UŁ odbywa się na podstawie wyników maturalnych i nie jest brane pod uwagę kryterium kolejności zgłoszeń. Kryteria te obowiązują zarówno obywateli polskich, jak i obcokrajowców. W ramach limitu przyjęć danego kierunku przyjmowani są kandydaci z najwyższą punktacją. Na kierunku gospodarka przestrzenna w rekrutacji na studia I stopnia przedmiotem wymaganym w każdej z 3 kategorii jest: geografia, matematyka, informatyka, historia, WOS, język obcy. Podstawowym kryterium decydującym o miejscu na liście rankingowej jest liczba punktów uzyskanych za wyniki ze świadectwa maturalnego. Limit przyjęć na studia I stopnia wynosi 150 osób.

Do przeprowadzenia rekrutacji, zarządzeniem Rektora UŁ powoływana jest komisja rekrutacyjna wraz z podkomisjami rekrutacyjnymi prowadzącymi postępowanie rekrutacyjne na poszczególne kierunki studiów. Gwarantuje to lepszą obsługę kandydata i ukierunkowanie jego działań konkretnie na kierunek i wydział, gdzie będzie docelowo studiował. W celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami niezakłóconego i sprawnego udziału w procesie rekrutacji został powołany Pełnomocnik Rektora UŁ ds. Osób Niepełnosprawnych. Osoba, która potrzebuje pomocy w rekrutacji na UŁ może zgłosić się do Pełnomocnika, który będzie pośrednikiem między nią a podkomisją rekrutacyjną.

Informacje o zasadach przyjęć dostępne są na stronie UŁ, zakładka Oferta dydaktyczna, gdzie także prowadzona jest rejestracja kandydatów <https://rekrutacja.uni.lodz.pl/pl/>. W celu przeprowadzenia sprawnie całego procesu rekrutacji oraz obsługi kandydata uchwałą Senatu UŁ został ustanowiony Regulamin postępowania rekrutacyjnego, wskazujący obowiązki i uprawnienia kandydata, obowiązki komisji rekrutacyjnej i podkomisji; w akcie tym zostały określone procedury rekrutacyjne gwarantujące dwuinstancyjność procesu rekrutacji¹⁷. Członkowie komisji rekrutacyjnej corocznie mają zagwarantowany dostęp do szkoleń z obsługi systemu rekrutacyjnego oraz zapewnione wsparcie i stały dostęp do jednostki centralnej merytorycznie odpowiedzialnej za rekrutację. Szkolenia dla członków komisji rekrutacyjnej Uniwersytetu Łódzkiego organizowane są przez Centrum Obsługi Studentów i Doktorantów – Rekrutacja i Tok Studiów. Celem szkoleń jest nabycie umiejętności obsługi systemu rekrutacyjnego, ale przede wszystkim właściwe przeprowadzenie procesu rekrutacji (zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi prawa powszechnie obowiązującego oraz aktami wewnętrznymi UŁ), właściwa obsługa kandydata na studia, odpowiednie skompletowanie dokumentacji.

Regulamin studiów UŁ umożliwia przyjęcie na studia przez przeniesienie z innej uczelni lub uczelni zagranicznej. Student innej szkoły wyższej, na swój wniosek złożony w formie pisemnej, może zostać przyjęty do UŁ przez przeniesienie na ten sam lub pokrewny kierunek studiów. Student powinien mieć zaliczony co najmniej jeden semestr/rok studiów. O przyjęciu decyduje dziekan, a w przypadku odmowy wydawana jest decyzja administracyjna. Wyrażając zgodę na przyjęcie, dziekan określa tryb

¹⁵ zał.: **GPO1_Z3_Rekrut** - Załącznik nr 1 do uchwały nr 375 Senatu UŁ z dnia 24 czerwca 2022 r. Zasady przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim wraz z liczbą miejsc na poszczególnych kierunkach studiów na rok akademicki 2023/2024.

¹⁶ zał. **GPO1_Z3_Termin** - Załącznik nr 2 do uchwały nr 375 Senatu UŁ z dnia 24 czerwca 2022 r. terminarz rekrutacji 2023 – 2024; & **GPO1_Z3_UPrzyj** - Uchwała nr 375 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 21. roboczym posiedzeniu w kadencji 2020–2024 w dniu 24 czerwca 2022 r. w sprawie: zasad przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim wraz z liczbą miejsc na poszczególnych kierunkach studiów oraz terminarza rekrutacji na rok akademicki 2023/2024.

¹⁷ zał.: **GPO1_Z3_ReguRek** - Regulamin postępowania rekrutacyjnego na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzki.

i terminy wyrównania różnic wynikających z planu i programu studiów, kierując się uzyskanymi przez studenta efektami uczenia się. Dziekan podejmuje decyzje po wcześniejszym zasięgnięciu opinii

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się (PEUS) uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określa uchwała nr 507 Senatu UŁ z czerwca 2015 r.¹⁸. Dotychczas na WNG nie zgłosił się żaden student zainteresowany uznaniem innych efektów uczenia się poza szkolnictwem wyższym.

Ocena postępów studenta i osiągnięcia założonych efektów uczenia się prowadzona jest w ramach poszczególnych przedmiotów poprzez zaliczanie wszystkich form zajęć przewidzianych programem studiów. Wszyscy studenci oceniani są w jednakowy sposób i według ściśle określonych kryteriów. Jedyny wyjątek stanowią osoby z orzeczonymi niepełnosprawnościami, którym może np. przysługiwać przedłużenie czasu na rozwiązanie testu lub inne ułatwienia eliminujące ograniczenia wynikające ze stanu zdrowia. Jasno określone kryteria prac etapowych zapewniają równe traktowanie wszystkich studentów oraz rzetelność ocen. Studenci mają prawo wglądu do swoich prac etapowych i egzaminacyjnych oraz do informacji zwrotnej o pozytywnych i negatywnych aspektach swojej pracy, które wpłynęły na uzyskaną ocenę.

Nauczyciele akademicy w ramach przedmiotów realizując treści programowe niezbędne do uzyskania zamierzonych efektów uczenia się, prowadzą weryfikację deklarowanych efektów zgodnie z przekazanymi na pierwszych zajęciach informacjami o wymaganiach i sposobach ich weryfikacji. Szczegółowe kryteria zaliczenia zajęć określa nauczyciel akademicki (koordynator przedmiotu) uwzględniając skalę ocen przyjętą w Regulaminu Studiów UŁ¹⁹. Informacje te są także dostępne w sylabusie przedmiotu dostępnym dla każdego studenta w systemie Usos (<https://usosweb.uni.lodz.pl/>). Stopień osiągnięcia efektów na poziomie przedmiotu dokumentowany jest w karcie przedmiotu. Koordynator przedmiotu prowadzi nadzór nad realizacją efektów kształcenia/uczenia się oraz realizacją treści kształcenia. Koordynator przedmiotu analizując osiągnięcia efektów kształcenia/uczenia się przez studentów identyfikuje obszary do ewentualnego doskonalenia w zakresie form zajęć, treści, metod weryfikacji. Analizę programów studiów uwzględniającą realizację efektów w ramach przedmiotów oraz dobór metod ich weryfikacji prowadzi Rada Programowa kierunku gospodarka przestrzenna przy wsparciu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Metody sprawdzania osiągnięcia efektów uczenia się ściśle dostosowane do specyfiki poszczególnych przedmiotów i pozwalają na ich jednoznaczną ocenę w zakresie zarówno wiedzy, jak też umiejętności i kompetencji społecznych. W ocenie w zakresie wiedzy wykorzystywane są klasyczne formy weryfikacji, takie jak: wejściówki, kolokwia, zaliczenia i egzaminy (ustne, opisowe, testowe). Prace etapowe w trakcie zajęć ćwiczeniowych oraz projekty pozwalają kontrolować osiąganie różnorodnych umiejętności wskazanych w sylabusach w przedmiotowych efektach uczenia. Zadania wykonywane w grupach, w tym wymagające samodzielnego pozyskiwania przez studentów informacji i ich przetwarzania, np. realizowane w trakcie ćwiczeń terenowych, rozwijają kompetencje społeczne. Wieloskładnikowy charakter (wykład i ćwiczenia) wielu przedmiotów ułatwia kontrolę i weryfikację osiągania efektów uczenia każdego rodzaju. Większość egzaminów odbywa się w sposób pisemny, co z założenia wyklucza jakikolwiek udział subiektywizmu w ocenie i w prosty sposób pozwala porównać wyniki wszystkich uczestników egzaminu. Szczególną rolę pełnią praktyki zawodowe, mające na celu nabywanie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych potrzebnych do wykonywania zadań w miejscu pracy, zgodnym z kierunkiem studiów. Forma ta pozwala stosować wiedzę w zakresie niezbędnym do podejmowania samodzielnych decyzji, wykształcenia potrzeby stałego podnoszenia kwalifikacji, umiejętności współpracy, rozwijania komunikatywności oraz umiejętności organizowania

¹⁸ zał.: **GPO1_Z3_WerEf** – Uchwała nr 507 Senatu UŁ z dnia 15 czerwca 2015 r. w sprawie: zasad, warunków i trybu potwierdzania w Uniwersytecie Łódzkim efektów uczenia się oraz sposobu powoływania i trybu działania komisji weryfikujących efekty uczenia się; & **GPO1_Z3_StrOrg** – Załącznik nr 1 do uchwały nr 507 Senatu UŁ z dnia 15.06.2015 r. – Struktura organizacyjna uczelnianego systemu potwierdzania efektów uczenia się.

¹⁹ zał.: **GPO1_Z3_RegStud** - Regulamin studiów w Uniwersytecie Łódzkim przyjęty uchwałą nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. z późniejszymi zmianami.

sobie pracy. Formami weryfikacji pracy własnej studenta są: opinia i ocena wystawiona przez opiekuna wyznaczonego w miejscu odbywania praktyk, sprawozdanie z przebiegu praktyk i samoocena studenta, analiza dokumentacji praktyki przez opiekuna praktyk zawodowych ze strony WNG oraz rozmowa ze studentem.

Program kierunku gospodarka przestrzenna (ścieżka inżynierska) umożliwia realizowanie dodatkowych efektów uczenia się (trzy w zakresie wiedzy i pięć w zakresie umiejętności) umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich w zakresie gospodarki przestrzennej. Efekty te realizowane są głównie na przedmiotach dedykowanych tylko dla ścieżki inżynierskiej w semestrach V-VII (fizyka, matematyka, budownictwo, urbanistyka współczesna, inżynieria finansowa, Zintegrowane planowanie rozwoju) oraz na niektórych przedmiotach wspólnych dla studiów inżynierskich i licencjackich.

Zasady, warunki i tryb dyplomowania są dostosowane do specyfiki studiów i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia. Zasady te są jednoznacznie zdefiniowane i zgodne z ogólnymi przepisami określonymi w Regulaminie studiów UŁ²⁰. Zasady dyplomowania na WNG UŁ zostały uszczegółowione Uchwałą nr 15/2021 Rady Wydziału Nauk Geograficznych z dnia 28.09.2021 r. - Zasady dyplomowania na Wydziale Nauk Geograficznych²¹. Procedury dyplomowania wraz z wzorami odpowiednich dokumentów (m.in. formularz oceny pracy, recenzji etc.) są opublikowane na stronie Wydziału w zakładce „Studenci” (<https://www.geo.uni.lodz.pl/pl/studenci/procedury-dyplomowania>).

Wszystkie prace dyplomowe podlegają obowiązkowej kontroli w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA), a w razie zaistnienia wątpliwości wynik badania można zweryfikować w innym systemie (Otwartym Systemie Antyplagiatowym - OSA). Ze względu na terenowy (badawczy) i projektowy charakter większości prac dyplomowych (zarówno inżynierskich, jak i licencjackich), plagiatyzm jest zjawiskiem niemal nieobecnym na Wydziale Nauk Geograficznych. Weryfikacja egzaminów i prac zaliczeniowych w systemie antyplagiatowym nie jest obowiązkowa, ale może zostać przeprowadzona w przypadku zaistnienia jakichkolwiek wątpliwości u prowadzącego zajęcia.

Wymiernym wskaźnikiem osiągnięcia przez studentów zamierzonych efektów uczenia jest ich zaangażowanie w badania naukowe prowadzone w jednostkach Wydziału, w realizację grantów studenckich, autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych²². W ostatnich latach studenci gospodarki przestrzennej odbywali także liczne staże w Instytucie Zagospodarowania Środowiska i Polityki Przestrzennej w ramach projektu STUDENTS' POWER.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 124 Rektora UŁ z dn. 22.06.2022 r. jednostką odpowiedzialną za realizację monitoringu karier zawodowych absolwentów jest Biuro Karier UŁ²³. Monitoringiem objęci są absolwenci studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w UŁ. Monitoring dotyczy m.in. następujących zakresów: przygotowania absolwentów do poruszania się po rynku pracy, poziomu i struktury zatrudnialności absolwentów, sytuacji zawodowej absolwentów na rynku pracy. Wyniki badań, w formie raportu, Biuro Karier przekazuje do wiadomości: Rektora UŁ, prorektorów, dziekanów oraz zamieszcza na stronie internetowej Biura Karier UŁ. Przygotowywane są także szczegółowe raporty do użytku wewnętrznego dla pracowników Uniwersytetu Łódzkiego. Dodatkowo na Wydziale Nauk Geograficznych prowadzone są zestawienia informacji z innych źródeł, a dotyczących losów absolwentów i ich opinii o przydatności programu studiów. Liczne informacje zwrotne otrzymywane przez promotorów od byłych studentów

²⁰ zał.: **GPO1_Z3_RegStud** - Regulamin studiów w Uniwersytecie Łódzkim przyjęty uchwałą nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. z późniejszymi zmianami.

²¹ zał.: **GPO1_Z3_ZasDypl** - Załącznik nr 1 do Uchwały nr 15/2021 Rady Wydziału Nauk Geograficznych z dnia 28.09.2021 r. Zasady dyplomowania na Wydziale Nauk Geograficznych.

²² zał.: **GPO1_Z3_StudNau** - Udział studentów kierunku gospodarka przestrzenna – studia I stopnia, profil ogólnoakademicki w badaniach naukowych prowadzonych na Wydziale Nauk Geograficznych UŁ.

²³ zał.: **GPO1_Z3_Karier** - Zarządzenie nr 124 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 22.06.2022 r. w sprawie: monitoringu karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Łódzkiego.

potwierdzają przydatność przyjętych wcześniej efektów kształcenia na rynku pracy. Duże zaniepokojenie budzi malejące zainteresowanie absolwentów studiów I stopnia kontynuowaniem nauki na studiach II stopnia. Szczególnie często absolwenci studiów inżynierskich podejmują pracę zawodową, nawet jeszcze podczas trwania studiów. Coraz częściej dyplom ukończenia studiów I stopnia stanowi zwieńczenie aspiracji edukacyjnych młodzieży.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego (WNG UŁ) pracuje obecnie (stan na 1.09.2022 r.) 94 nauczycieli akademickich, w tym 45 pracowników samodzielnych (8 z tytułem profesora i 36 ze stopniem doktora habilitowanego) oraz 41 osób ze stopniem doktora. Zatrudnionych jest także 9 nauczycieli z tytułem magistra. Wykaz etatów: profesor 6,83, doktor hab. 35,5, doktor 39,1, magister 8,75. Nauczyciele akademicy z Wydziału prowadzą badania naukowe w dwóch dyscyplinach: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (64 pracowników) oraz nauki o Ziemi i środowisku (30 osób). Znaczna część kadry na WNG wywodzi się spośród absolwentów kierunków geograficznych i reprezentuje różne specjalności, ale wśród nauczycieli są także osoby, które ukończyły inne kierunki w UŁ (np. ekonomię), inne uczelnie w Polsce (np. Politechnikę Wrocławską, Uniwersytet Gdański, Akademię Sztuk Pięknych w Gdańsku). Rekrutacja nowych pracowników odbywa się na podstawie otwartych konkursów, w oparciu o ocenę dorobku naukowego i doświadczenia dydaktycznego.

Szczególnie zróżnicowana grupa nauczycieli akademickich prowadziła i nadal prowadzi zajęcia na kierunku gospodarka przestrzenna studia I stopnia o profilu ogólnoakademickim. Poza nauczycielami z WNG, zajęcia prowadzą pracownicy z Wydziału Zarządzania UŁ, głównie z zakresu zarządzania – przykładowo w roku akadem. 2022/2023 będzie to 9 nauczycieli, jeden profesor z Wydziału Prawa i Administracji UŁ oraz dwoje lektorów. W każdym roku akademickim w dydaktykę zaangażowani są praktycy z dużym doświadczeniem, przykładowo w roku akadem. 2016/2017 było to 12 osób, a w roku 2022/2023 będzie 8 praktyków (umowa-zlecenie). Czas zajęć zdalnych wymuszonych sytuacją epidemiczną (konieczność pracy w Teams) spowodował pewien spadek chętnych praktyków, pomimo pomocy technicznej ze strony WNG. Wydział stara się, aby w każdym roku akademickim zajęcia prowadzili także goście zagraniczni, szczególnie w języku angielskim. Jeżeli nie są to zajęcia w całym semestrze, to chociaż wykłady gościnne. W okresie 2016-2022 zajęcia lub wykłady gościnne dla studentów kierunku gospodarka przestrzenna prowadziło 8 osób z 7 państw. Wykaz uczelni, z których pochodzili wykładowcy: Keene State College (USA), Uniwersytetu Radboud w Nijmegen (Holandia), Uniwersytet w Mersin (Turcja), Uniwersytet Ostrawski (Czechy), Politechnika Lwowska (Ukraina) Uniwersytet w Ljublanie (Słowenia), Uniwersytet w Pécsi (Węgry).

Ze względu na specyfikę programu studiów na kierunku gospodarka przestrzenna należy dostarczyć studentom zintegrowanej wiedzy z zakresu przyrodniczych, ekonomicznych, społecznych i prawnych uwarunkowań gospodarowania, rozwijać umiejętności właściwej oceny wpływu środowiska na kierunki zagospodarowania przestrzennego, dlatego tak ważne jest właściwe dobieranie nauczycieli do prowadzenia zajęć. Polityka na WNG w tym zakresie zdecydowanie zabezpiecza wysoki poziom kształcenia w ramach wszystkich przedmiotów przewidzianych programem studiów na kierunku gospodarka przestrzenna. Także w roku akadem. 2022/2023 na kierunku gospodarka przestrzenna

studia I stopnia zajęcia prowadzi 56 nauczycieli akademickich, 8 praktyków oraz dwie osoby z uczelni zagranicznej, co daje łącznie 66 osób przygotowanych merytorycznie do realizacji konkretnego przedmiotu²⁴.

Zdecydowana większość nauczycieli akademickich posiada wieloletnie doświadczenia dydaktyczne i znaczący – w skali nie tylko krajowej, ale i międzynarodowej – dorobek naukowy. Dyscyplina naukowa Geografia (w klasyfikacji dyscyplin naukowych stosowanej w bazie Web of Science; w klasyfikacji obowiązującej obecnie w Polsce odpowiada dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna) w Uniwersytecie Łódzkim została uwzględniona w prestiżowym Global Ranking of Academic Subjects (GRAS), opublikowanym przez chińską agencję ShanghaiRanking Consultancy dnia 19 lipca 2022 r. (tzw. lista szanghajska). Jest to cenione w świecie akademickim zestawienie, które wskazuje najsilniejsze pozycje naukowe tysięcy uczelni z całego Świata. Należy podkreślić, że w dyscyplinie geografia została sklasyfikowana tylko jedna polska uczelnia – właśnie Uniwersytet Łódzki (pozycja 201-300). Młodszy pracownicy wdrażają się pod kierunkiem starszych kolegów zarówno w badania naukowe, jak i pracę dydaktyczną systematycznie poszerzając swój warsztat badawczy i dydaktyczny. Wydział Nauk Geograficznych udziela im dodatkowego wsparcia w ramach programu dotacji celowych dla młodych naukowców. O rozwoju naukowym kadry świadczy zdobywanie kolejnych stopni naukowych, rosnąca liczba publikacji w prestiżowych międzynarodowych czasopismach oraz liczba cytowań, przekładająca się na rozpoznawalność uczelni w międzynarodowym środowisku naukowym. Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się.

Do prowadzenia przedmiotów umożliwiających zdobywanie kompetencji inżynierskich w zakresie gospodarki przestrzennej także bardzo starannie dobierani są prowadzący. Poza wiedzę i umiejętności naukowymi, powinni mieć doświadczenie praktyczne i dowody współpracy z różnymi jednostkami i firmami związanymi z szeroko rozumianą gospodarką przestrzenną. Zwykle 12-18 % obsady zajęć na kierunku gospodarka przestrzenna stanowią praktycy, a 39 % nauczycieli akademickich (prowadzących zajęcia w 2022/2023) ma doświadczenie w wykonywaniu opracowań praktycznych dla otoczenia społeczno-gospodarczego²⁵.

Nauczyciele akademicy prowadzą obowiązkowe zajęcia dydaktyczne, ale także dzielą się swoim doświadczeniem oraz pasją badawczą z młodymi adeptami nauki i studentami. Na studiach I stopnia studenci są przygotowani do prowadzenia badań, dlatego: poznają i opanowują metody badań i różne źródła informacji w zakresie gospodarki przestrzennej; uczą się oceny wiarygodności zdobytych materiałów w zależności od źródła; poznają metody prezentacji statystycznej i graficznej zdobytego materiału; analizują i wyciągają wnioski; uczą się przygotowania planów różnorodnych opracowań; przygotowują opracowania pisemne, prezentacje multimedialne i wystąpienia ustne; a także zdobywają konkretną wiedzę z zakresu gospodarki przestrzennej. Nauczyciele zachęcają także studentów i absolwentów do przygotowania artykułów naukowych, a często są współautorami tych opracowań.

Pracownicy Wydziału Nauk Geograficznych bardzo aktywnie włączają się w popularyzację Uniwersytetu, Wydziału, osiągnięć naukowych i prowadzonych kierunków studiów. Co roku na jesieni organizowana była w ramach Explorers Festival Wielka Lekcja Geografii, która przyciągała młodzież i nauczycieli z całej Polski, a jest formą reklamy także kierunku gospodarka przestrzenna. Bardziej lokalny charakter miał Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki, który jednak ostatnio został rozszerzony o sesje wyjazdowe, realizowane w miastach województwa łódzkiego (Bełchatów, Radomsko, Sieradz, Łowicz, Piotrków Trybunalski), w których co roku bardzo licznie uczestniczą głównie uczniowie szkół

²⁴ zał.: **GPO1_Z2P4_Naucz** - Nauczyciele akademicy i opiekunowie prac dyplomowych na kierunku Gospodarka przestrzenna studia I stopnia w roku akademickim 2022/2023.

²⁵ zał.: **GPO1_Z2P2_Obsad** - Obsada zajęć na kierunku Gospodarka przestrzenna, studia I stopnia profil ogólnoakademicki w roku akademickim 2022/2023.

ponadpodstawowych. Pracownicy Wydziału są także autorami książek polecanych na zajęciach na kierunku gospodarka przestrzenna oraz opracowań popularnonaukowych.

Nauczyciele podnoszą swoje kompetencje dydaktyczne uczestnicząc w różnych organizowanych w UŁ szkoleniach tym zakresie. Szczególnie duże wsparcie otrzymali w latach 2020-2021 w związku z pandemią i koniecznością pracy zdalnej. W tym celu podjęte zostały intensywne działania zarówno na szczeblu uniwersyteckim, jak i wydziałowym, zmierzające do przyspieszonego przeszkolenia i zapewnienia pracownikom odpowiednich narzędzi oraz umiejętności. Zorganizowane zostały liczne szkolenia, w których sukcesywnie mogli uczestniczyć wszyscy zainteresowani, rozesłano instruktaże dotyczące obsługi platform komunikacyjnych i edukacyjnych, co bardzo szybko przyniosło pozytywne efekty. Można powiedzieć, że nauczyciele akademicy na WNG potrafią doskonale wykorzystać i obsługiwać np. platformy Moodle i Teams. Dodatkowo w okresie 2020-2022 aż 25 nauczycieli (prawie 27% pracowników WNG) podniosło swoje kompetencje z zakresie wykorzystania oprogramowania informatycznego (w zakresie szeroko rozumianego GIS i AutoCAD) do wykonywania badań, opracowań i analiz przestrzennych na 20 różnych kursach (czas trwania od 1 do 3 dni), tak bardzo potrzebnych w gospodarce przestrzennej. Szkolenia i kursy zostały opłacone w ramach projektu Student's Power - Kompleksowy program rozwoju uczelni (01.10.2019-30.09.2023), zad. 9. Szkolenia podnoszące kompetencje dydaktyczne kadry akademickiej UŁ - moduł zarządzania w instytucjach szkolnictwa wyższego. Niektórzy nauczyciele doskonalą swoje umiejętności na kursach podyplomowych np.: Inżynieria Ruchu i Planowanie Transportu (2019, Wydział Inżynierii Lądowej i Transportu, Politechnika Poznańska), Zarządzanie Zasobami Ludzkimi z Elementami Prawa Pracy (2017, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Łódzki).

Uniwersytet Łódzki w trosce o podnoszenie kompetencji kadry dydaktycznej powołał m. in. Komisję ds. Doskonalenia Dydaktyki, do której zadań należy głównie opracowanie i realizacja działań związanych z doskonaleniem dydaktyki z wykorzystaniem nowych metod kształcenia. Komisja opracowuje akty prawne regulujące prowadzenie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, organizuje szkolenia z zakresu dostępnych nowych metod i narzędzi, które mogą być wykorzystane w pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego, tworzy filmy instruktażowe zarówno dla nauczycieli, jak i studentów.

Wsparciu naukowego rozwoju pracowników UŁ służy działalność ogólnouczelnianego Centrum Nauki, które w sposób ciągły informuje o konkursach na projekty badawcze/stypendialne/stażowe /wyjazdowe /wdrożeńowe/aplikacyjne finansowane ze źródeł krajowych i zagranicznych, organizuje szkolenia dla wnioskodawców, prowadzi indywidualnie konsultacje, pomaga w przygotowaniu wniosków oraz prowadzi obsługę finansową realizowanych projektów. Centrum Nauki zajmuje się także włączaniem Uczelni do konsorcjów projektowych w roli partnera oraz koordynatora i lidera.

W roku 2020 po raz pierwszy przeprowadzono wewnętrzne konkursy na projekty badawcze w ramach Inicjatywy Doskonałości – Uczelnia Badawcza, na co przeznaczono 2% budżetu Uczelni. W październiku uruchomiono konkursy m.in. dla młodych badaczy, dla doświadczonych badaczy, premie za pozyskane granty zewnętrzne, granty aparaturowe, rezydencje dla młodych badaczy zagranicznych i doświadczonych badaczy zagranicznych, naukową nagrodę Rektora, premie za publikacje i patenty. Co roku pracownikom UŁ przyznawane są nagrody Rektora UŁ za osiągnięcia naukowo-badawcze (indywidualne i zespołowe; I, II i III stopnia). Nauczyciele akademicy wyróżniają się w działalności naukowej (najwyższe osiągnięcia publikacyjne) lub organizacyjnej, a w szczególności wykonujących wymagające szczególnego nakładu czasu pracy projekt, zwłaszcza realizowane wspólnie z podmiotami zewnętrznymi, mogą wynosić o niżkę rocznego pensum dydaktycznego w zakresie 50–100%. Decyzję o wymiarze pensum podejmuje Rektor na wniosek dziekana lub kierownika jednostki organizacyjnej, w której zatrudniony jest nauczyciel. Z kolei roczny wymiar pensum dla nauczycieli akademickich, którzy kierują projektami naukowymi lub koordynują projekty naukowe szczególnie istotne z punktu

widzenia strategii rozwoju Uczelni, może wynosić od 20–100% rocznego wymiaru przewidzianego dla zajmowanych przez nich stanowisk²⁶.

Ponadto władze Uczelni także w inny sposób wspierają swoich pracowników dydaktyczno-naukowych i administracyjnych, np. prowadząc od 2012 przedszkole UŁ, tworząc możliwość korzystania ze zniżkowych abonamentów na zajęcia sportowe oraz zniżkowych biletów na wydarzenia kulturalne.

Pracownicy Wydziału podlegają systematycznym ocenom dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego – ostatnia tak ocena miała miejsce w 2021 r. Są również motywowani finansowo dzięki systemowi dodatków motywacyjnych²⁷, przydzielanych zgodnie z corocznie ustalonymi zasadami szczegółowymi, uwzględniającymi głównie publikacje zaliczane do oceny parametrycznej Wydziału oraz osiągnięcia dydaktyczne. Polityka kadrowa Wydziału prowadzona jest przy udziale studentów (anonimowe ankiety w systemie USOS, ankiety organizowane doraźnie w razie potrzeby, anonimowe plebiscyty na najlepszego nauczyciela prowadzone wśród absolwentów studiów I i II stopnia). Zajęcia osób negatywnie ocenianych przez studentów są hospitowane, a z pracownikami przeprowadzane są rozmowy zmierzające do wyjaśnienia sytuacji i poprawy jakości/metod kształcenia. Laureaci plebiscytów na najlepszego nauczyciela akademickiego otrzymują nagrody Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych proporcjonalne do uzyskanego miejsca.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Studenci kierunku gospodarka przestrzenna studia I stopnia korzystają z bogatej infrastruktury dydaktycznej, mają dostęp do nowoczesnej technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz zasobów bibliotecznych wydziałowych i uczelnianych. Sale dydaktyczne i pracownie oraz ich wyposażenie odpowiadają potrzebom procesu kształcenia na kierunku. Na bazę dydaktyczną Wydziału Nauk Geograficznych²⁸ składają się: trzy aule wydziałowe (300, 155 i 135 miejsc) posiadające pełne wyposażenie audiowizualne; cztery sale wykładowe (min. 80 miejsc każda) z wyposażeniem podstawowym: komputer, rzutnik multimedialny, rzutnik pisma; 23 sale wykładowo-ćwiczeniowe (20-25 osobowe, 40-50 osobowe) wyposażone w rzutniki multimedialne oraz stanowiska komputerowe dla prowadzących zajęcia; sale ćwiczeń specjalistycznych wymagających odrębnego wyposażenia np. pracownia kartograficzna (20 miejsc); pięć pracowni komputerowych od 11 do 30 stanowisk. Wszystkie pracownie komputerowe wyposażone są w licencje: Autodesk Infrastructure Suite i ArcGis 10.2. Zakupiona jest licencja ArcGis Site, umożliwiająca studentom i pracownikom Wydziału korzystanie z oprogramowania na komputerach domowych oraz dająca dostęp do bogatej oferty kursów i szkoleń on-line (<https://www.geo.uni.lodz.pl/pl/studenci/oprogramowanie/arcgis-site-dla-wng>). Studenci i pracownicy w ramach licencji Office365 mają możliwość darmowego korzystania z oprogramowania Microsoft (w tym pakietu biurowego Office, przestrzeni dyskowej „w chmurze” na dysku OneDrive oraz

²⁶ zał.: **GPO1_Z3_RegPrac** - Załącznik do zarządzenia nr 107 Rektora UŁ z dnia 16.09.2019 r. Regulamin pracy Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 16.09.2019 r.

²⁷ zał.: **GPO1_Z3_Wynag** - Załącznik do zarządzenia nr 25 Rektora UŁ z dnia 29.10.2019 r. Regulamin wynagradzania pracowników Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 29.10.2019 r.

²⁸ zał.: **GPO1_Z2P5_Wypos** - Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kierunkiem gospodarka przestrzenna, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych – Wydział Nauk Geograficznych.

Teams). W związku z sytuacją epidemiologiczną w minionych latach i koniecznością odbywania zajęć zdalnych w czasie rzeczywistym, wszystkie sale na WNG zostały wyposażone w systemy multimedialne (kamera, mikrofon, głośniki) pozwalające na ich prowadzenie zgodnie z planem, w przypadku trudności z indywidualnym zapewnieniem przez nauczycieli warunków wysokiej jakości transmisji internetowej. W budynku przy ul. Kopcińskiego 31 uruchomiony jest punkt kserograficzny oraz Pracownia Reprograficzna. Na terenie całego Wydziału studenci mają dostęp do darmowej sieci WIFI w ramach sieci Eduroam.

Na WNG baza dydaktyczna dostosowana jest dla studentów z niepełnosprawnościami. Na parkingu przy ul. Narutowicza 88 zaznaczone są miejsca dla osób z niepełnosprawnościami. Do budynków prowadzą specjalne podjazdy dla wózków monitorowane przez portierów w przypadku dalszej pomocy, a w budynkach zainstalowane są poręcze i windy, toalety dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dostęp do auli i sal dydaktycznych nie utrudniają żadne bariery architektonicznych, a szlaki komunikacyjne są w większości wystarczająco szerokie. Sala 19N ma zainstalowaną pętlę indukcyjną (współfinansowaną przez PFRON), a w sali 125K zainstalowany jest duży nowoczesny ekran. Także dostęp do biblioteki wydziałowej nie sprawia żadnych problemów, ponieważ znajduje się ona na parterze z szerokim korytarzem. Wszelkiej specjalistycznej pomocy może udzielić studentom Akademickie Centrum Wsparcia UŁ (<https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/akademickie-centrum-wsparcia-ul>) poczynając od transportu, poprzez asystenturę po zapewnienie translatora Braille'a.

W ramach WNG działa także Biblioteka Geograficzna posiadająca status biblioteki wydziałowej, która mieści się w budynku przy ul. Kopcińskiego 31. Gromadzi i udostępnia książki, czasopisma oraz zbiory kartograficzne zgodnie z profilem naukowo-badawczym i dydaktycznym Wydziału.

Zbiory biblioteki obejmują:

- 22326 woluminów książek (podręczniki akademickie, monografie, skrypty, wydawnictwa encyklopedyczne, przewodniki);
- 19951 woluminów czasopism;
- 32903 jednostek zbiorów kartograficznych (mapy geologiczne, topograficzne, sozologiczne, gleboznawcze, gospodarcze, ludnościowe, mapy ścienne, atlasy i plany miast). Szczególnie ważny jest zasób map tematycznych zarówno w wersji analogowej, jak też cyfrowej. Jest to bardzo ważna baza wielu opracowań planistycznych.

Biblioteka Cyfrowa WNG udostępnia w formie elektronicznej przeszło 2000 jednostek (<https://www.geo.uni.lodz.pl/pl/studenci/biblioteka>). Są to arkusze map tematycznych oraz atlasy.

Biblioteka dysponuje czytelnią z wolnym dostępem do półek, łącznie 48 miejsc. Czytelnia oraz wypożyczalnia znajdują się na parterze budynku, dzięki czemu osoby z niepełnosprawnością ruchową nie napotykają trudności komunikacyjnych. Czytelnicy mogą korzystać z 10 komputerów z dostępem do Internetu. W Bibliotece zapewniony jest dostęp do elektronicznych źródeł informacji, zasobów cyfrowych i baz pełnotekstowych on-line udostępnianych w sieci ogólnouniwersyteckiej.

Do dyspozycji czytelników oddany jest skaner, z możliwością zapisu zeskanowanego pliku na dowolnym urządzeniu (np. telefonie).

Biblioteka Geograficzna działa w systemie bibliotecznym SYMPHONY w modułach opracowania i elektronicznej obsługi czytelnika, zintegrowanych z zainstalowanym w bibliotece systemem elektronicznego zabezpieczenia księgozbioru RFID. Katalog Biblioteki Geograficznej dostępny jest w na stronie <https://elibrary.lib.uni.lodz.pl>. Biblioteka współtworzy katalog centralny bibliotek naukowych i akademickich (NUKAT), rozbudowuje bazę katalogową Biblioteki UŁ oraz prowadzi informację naukową w zakresie baz literatury geograficznej.

Czytelnicy mają możliwość elektronicznego zamawiania publikacji do wypożyczeń oraz elektronicznej rezerwacji publikacji wypożyczonych. Jednorazowo można także samodzielnie poprzez system biblioteczny przedłużyć wypożyczone książki.

Z Biblioteki Wydziału Nauk Geograficznych korzystają w pełnym zakresie pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz studenci wszystkich rodzajów studiów prowadzonych na WNG oraz tylko na miejscu studenci innych kierunków, m.in. biologii, ochrony środowiska, archeologii, etnologii.

Biblioteka posiada dostęp do baz pełnotekstowych (tj. Scopus i in.), a także katalogowych (NUKAT, KARO), z których można również korzystać z udostępnionych na miejscu komputerów. Zasoby kartograficzne (ponad 2000 zdigitalizowanych map tematycznych i atlasów) można przeglądać w Bibliotece Cyfrowej Wydziału Nauk Geograficznych: <http://bc.geo.uni.lodz.pl/dlibra>.

Studencki korzystają także z Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego. Biblioteka UŁ jest jedną z największych i najnowocześniejszych bibliotek w Polsce, od 1946 otrzymuje egzemplarze obowiązkowe. Gromadzi księgozbiór o charakterze uniwersalnym, obejmującym książki, czasopisma i inne dokumenty ze wszystkich dziedzin wiedzy, ze szczególnym uwzględnieniem nauk reprezentowanych na Uniwersytecie Łódzkim. Czynna we wszystkie dni tygodnia (pon.-sob. 8-20, niedz. 9-14). Aby umożliwić studentom jak najlepsze możliwości przygotowania się do egzaminów, w okresie sesji organizowana jest akcja „BUŁ do północy”. W okresie tym biblioteka pozostaje otwarta w godz. 8-24.

Infrastruktura BUŁ: budynek w dogodnej lokalizacji, przyjazny osobom z niepełnosprawnościami, spełniający wymogi BHP, pow. 25 456 m²; 3 czytelnie i strefa wolnego dostępu (4 piętra) – 460 miejsc, w tym stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu (51), sieć Wi-Fi na terenie całego budynku, skanery samoobsługowe (3), pokoje do pracy indywidualnej i grupowej (11), sale seminaryjno-konferencyjne wyposażone w komputery i sprzęt audio-video (5), książkomat, stanowiska do samodzielnego wypożyczania, wrzutnia do zwrotu książek, katalogi, multiwyszukiwarka. Dodatkowo w BUŁ studenci mogą korzystać z tzw. strefy coworkingowej wyposażonej w: ekran i rzutnik, oddzielone boksy to pracy w małych zespołach, duże stoły do pracy i pufy. Utworzono także pokój dla rodziców z dziećmi wyposażony w specjalnie przystosowane meble, książeczki, zabawki edukacyjne i inne akcesoria. Dla opiekunów przygotowano 2 stanowiska pracy z możliwością podłączenia własnego laptopa.

Zasoby BUŁ: księgozbiór w formie tradycyjnej ok. 2,5 mln jednostek, w tym ok. 260 tys. w strefie wolnego dostępu, 125 naukowych licencjonowanych baz danych dostępnych przez serwer Proxy (książki elektroniczne – 89 444, tytuły czasopism – 13 483), dwie bazy własne: Repozytorium UŁ (26 952 jedn.) i Biblioteka Cyfrowa UŁ (79 685 jedn.). W okresie zamknięcia BUŁ z powodu Covid-19 biblioteka oferowała skanowanie materiałów (do 30 stron) zamówionych przez pracowników, doktorantów i studentów. Pracownicy BUŁ na zgłoszone zamówienie przygotowują zestawienia bibliograficzne dla poszczególnych kierunków bądź indywidualnych badaczy.

Na Wydziale Nauk Geograficznych obowiązuje procedura raportowania i uzupełniania braków związanych z infrastrukturą, stwierdzanych podczas bieżącego użytkowania. Każdy nauczyciel jest zobowiązany do zgłaszania usterek i uszkodzeń sprzętu elektronicznego i oprogramowania po swoich zajęciach do pracowników Pracowni Technik Komputerowych i Graficznych (numer telefonu jest zamieszczony obok komputera w salach). Na Wydziale funkcjonuje jednostka gospodarcza (Dział Administracyjny), której kierownik na bieżąco kontroluje stan infrastruktury, dokonując napraw (dwóch pracowników gospodarczych) lub zgłasza problemy do jednostki centralnej (Kancelarz UŁ), która koordynuje działania remontowo-naprawcze, dysponując własnym zapleczem gospodarczym, lub zlecając prace jednostkom zewnętrznym. Co miesiąc dokonywany jest przegląd pomieszczeń i stanu technicznego budynków. Plany remontowe uzgadniane są raz w roku z Kanclerzem UŁ. Władze Wydziału współpracują z jednostkami miejskimi w zakresie sprawności infrastruktury technicznej. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie są monitorowane przez pracowników Pracowni Technik Komputerowych i Graficznych (4 pracowników), która koordynuje prace i realizację zamówień. We wrześniu i w lutym przed rozpoczęciem zajęć dokonywane są przeglądy sal komputerowych. Infrastruktura laboratoryjna jest monitorowana przez kierowników jednostek odpowiedzialnych, zgłaszających zapotrzebowanie do Prodziekana ds. bazy dydaktycznej i aplikujących o granty aparaturowe. Pracownicy i studenci (w tym Samorząd Studencki) mogą zgłaszać problemy

i zapotrzebowanie do następujących osób: kierownika Działu Administracyjnego, prodziekana ds. bazy dydaktycznej – koordynator działań, kierownika jednostki na WNG.

Wydział ma swojego przedstawiciela w Radzie Bibliotecznej i może na bieżąco wskazywać potrzebne pozycje naukowe. W Radzie Bibliotecznej jest także przedstawiciel Samorządu Studenckiego – w ostatnich dwóch latach była do studentka z Wydziału Nauk Geograficznych.

Przykładowe działania przeprowadzone w latach 2020/2021 (okres nauki zdalnej) i 2021/2022 na rzecz poprawy stanu infrastruktury: remont wszystkich sal dydaktycznych (głównie malowanie ścian) w 2020/2021, remont klatek schodowych w budynku K, wymiana 160 komputerów i monitorów w pracowniach komputerowych (2020/2022), modernizacja serwerowni komputerowych, zakupienie i zainstalowanie zestawu do telekonferencji (dwie sale), zainstalowanie urządzeń do dystrybucji kawy, herbaty i napojów chłodzących na korytarzach, organizacja stref wypoczynku dla studentów (strefy leżakowe, pufowe), organizacja Klubu Mapiarnia dla studentów ze strefą bookcrossing, coroczne odnawianie licencji oprogramowania, wykorzystywanego przez pracowników i studentów w procesie dydaktycznym. W okresie wakacyjnym w 2022 r. została przygotowana nowa sala projektowa na 36 osób.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie prowadzone centralnie na UŁ.

USOS - system informatyczny służący do zarządzania tokiem studiów. USOSweb jest rozszerzeniem systemu USOS i stanowi główny interfejs dla nauczycieli akademickich oraz studentów. System USOSweb pozwala na przeniesienie na płaszczyznę elektroniczną wielu usług, czynności i procedur wykonywanych przez nauczycieli akademickich i studentów, które są związane z organizacją i dokumentacją przebiegu studiów. USOSweb udostępnia studentom m.in. plan zajęć, przegląd ocen i zaliczeń, zapisy na zajęcia i egzaminy, składanie podań, wypełnianie ankiet dotyczących procesu dydaktycznego, informacje o płatnościach i stypendiach, komunikację z uczestnikami tych samych zajęć i prowadzącymi. Nauczycielom akademickim serwis umożliwia m.in. wystawianie ocen i zaliczeń, wypełnianie protokołów do zajęć, wysyłanie wiadomości do uczestników zajęć. Społeczność uczelniana może brać udział w organizowanych w USOSweb internetowych wyborach do ciał kolegialnych uczelni.

APD (Archiwum Prac Dyplomowych) – serwis internetowy pełniący rolę repozytorium prac dyplomowych. Wraz z pracami w APD przechowywane są takie informacje, jak ocena z pracy lub recenzje opiekuna pracy i recenzenta. Serwis wspiera również zdalny proces przebiegu obrony pracy dyplomowej, w tym wprowadzanie i zatwierdzanie recenzji oraz zdalne wypełnianie i zatwierdzanie protokołu egzaminu dyplomowego.

Moodle – platforma wspierająca nauczanie zdalne. Za jej pomocą nauczyciel akademicki udostępnia materiały dydaktyczne. Daje możliwość kontrolowania wiedzy i umiejętności poprzez różnorodne testy, quizy oraz zadania.

Microsoft Office 365 zestaw rozwiązań wspierających pracę w zespole. Microsoft Teams i inne rozwiązania Microsoft dostępne dla wszystkich pracowników i studentów UŁ umożliwiają swobodną pracę i naukę zdalną.

Cała społeczność akademicka ma dostęp m.in. do:

- Pełnego pakietu Office, w tym m.in. Word, Excel, PowerPoint;
- Wirtualnego dysku o pojemności 2TB dla każdego użytkownika – do przechowywania i współdzielenia plików;
- MS Teams – platformy do pracy zespołowej, szeroko wykorzystywanej do prowadzenia zajęć. Eduroam - System Eduroam pozwala na uzyskanie dostępu do sieci bezprzewodowej w każdej instytucji na świecie uczestniczącej w projekcie. Użytkownik laptopa/tabletu/telefonu uzyska dostęp bez konfigurowania czegokolwiek, a ustawienia, z których korzysta w swojej instytucji

macierzystej pozwolą mu na dostęp w każdym innym miejscu (<https://www.eduroam.uni.lodz.pl/>).

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Uniwersytet Łódzki (UŁ) jako ważna uczelnia w środkowej Polsce, nawiązuje strategiczne partnerstwa z firmami, sektorem publicznym i NGO. Budowanie i utrzymywanie silnych relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest fundamentalnym punktem strategii rozwoju Uczelni. UŁ jako atrakcyjny partner dla władz publicznych w Polsce i za granicą, stara się udostępniać szeroką wiedzę i know-how o charakterze badawczym na potrzeby kontaktów sektora publicznego. Zespoły ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym działające na wszystkich wydziałach angażują pracodawców w proces doskonalenia programów studiów, tak aby absolwenci dobrze odnajdywali się na rynku pracy. Jednak każdy wydział i kierunek studiów realizuje współpracę z otoczeniem nieco odmiennie ze względu na swoją unikatową specyfikę.

Od momentu utworzenia kierunku gospodarka przestrzenna studia I stopnia dokonywano korekty programu studiów w celu jego doskonalenia, tak w wymiarze merytorycznym, jaki i praktycznym. Podczas reformy w 2012 r. zdecydowano, że studia na kierunku gospodarka przestrzenna będą miały profil ogólnoakademicki. Zgodnie z założeniami tego profilu studenci powinni być przygotowywani do prowadzenia badań (studia I stopnia). Dlatego współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, stanowi swego rodzaju wartość dodaną, która została wykorzystana w modyfikowaniu programu studiów i jego realizacji.

W ofercie studiów I stopnia na kierunku gospodarka przestrzenna są dwie możliwości do wyboru przez studentów: studia licencjackie i studia inżynierskie. Studia inżynierskie zostały wprowadzone do oferty od roku akademickim 2016/2017 jako wynik wcześniejszych analiz wyływających z badań rynku pracy i współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego (m.in. jednostki samorządowe różnych szczebli, jednostki ochrony środowiska, pracownie planistyczne i inne), wielogodzinnych rozmów z praktykami prowadzącymi zajęcia na kierunku, indywidualnych doświadczeń nauczycieli akademickich przygotowujących różne opracowania praktyczne dla otoczenia społeczno-gospodarczego, doświadczeń z praktykami zawodowymi i z oczekiwań studentów. Z badań wynikała konieczność wzmocnienia użyteczności oraz praktyczności tego kierunku i dlatego utworzono, obok licencjackich, także studia inżynierskie, które cieszą się dużym zainteresowaniem. Także w okresie ostatnich 6 lat dokonywano korekt programu studiów pod wpływem opinii instytucji w otoczeniu uczelni.

Na Wydziale Nauk Geograficznych (WNG) powołany został Zarządzeniem nr 6 Dziekana WNG z 30.09.2020 r. Wydziałowy Zespół ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym²⁹, który zapewnia odpowiednie doradztwo merytoryczne i pomoc w podejmowaniu decyzji w zakresie

²⁹ zał.: **GPO1_Z3_RP** - Zarządzenie nr 6 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych UŁ z dnia 01.10.2020 r. w sprawie: powołania rad programowych, komisji wydziałowych i pełnomocników dziekana na kadencję 2020-2024.

korygowania efektów uczenia, w definiowaniu problematyki badań realizowanych przez studentów w pracach dyplomowych związanych z praktyką oraz w organizacji praktyk zawodowych³⁰.

Ważną formą współpracy z instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego jest zapraszanie praktyków (na zasadzie umowa-zlecenie) z różnych instytucji do prowadzenia zajęć obligatoryjnych lub fakultatywnych na kierunku gospodarka przestrzenna – zwykle w każdym roku akademickim 8-10 praktyków prowadzi zajęcia (8 praktyków w roku akademickim 2022/2023). Rozmowy z praktykami i ich opinie są także wykorzystywane do doskonalenia programu i planu studiów. Zdarzało się, że zajęcia prowadził absolwent kierunku, który powrócił jako pracodawca po kilku/kilkunastu latach i wtedy jego opinie były przemyślane i niezwykle ważne.

Wydział Nauk Geograficznych realizuje różnego rodzaju projekty we współpracy i na zlecenie administracji oraz władz samorządowych³¹. Efektem tego współdziałania są liczne raporty, ekspertyzy oraz publikacje naukowe, a także prace dyplomowe poruszające zagadnienia z zakresu gospodarki przestrzennej. W ramach współpracy odbywają się również praktyki i ćwiczenia terenowe dla studentów oraz spotkania z urzędnikami partnerskich miast i gmin. Pokłosiem współpracy WNG z administracją i władzami samorządowymi Szadku oraz Uniejowa są wydawane czasopisma „Biuletyn Szadkowski” (od 2001 r.) i „Biuletyn Uniejowski” (od 2012 r.). Efektem tej współpracy są także korekty programu i planu studiów na kierunku.

Szczególnie należy docenić indywidualne kontakty nauczycieli akademickich z firmami i jednostkami samorządowymi, dla których wykonują różnorodne opracowania³². Oczekiwanie ze strony praktyki i doświadczenie nauczycieli przekłada się na doskonalenie treści kształcenia na poszczególnych przedmiotach. W ostatnich latach wielu nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku gospodarka przestrzenna było aktywnych na tym polu. Kilkakrotnie zdarzyło się, że nauczyciel akademicki angażował na rzecz samorządów studentów kierunku, którzy wykonywali różnorodne badania i opracowania (np. w Pabianicach, Włocławku, Strykowie, Łodzi). Na WNG działa także Ośrodek Badawczy Europejskiej Polityki Przestrzennej i Rozwoju Lokalnego, z którego udziałem przeprowadzono w ramach projektu „Laboratorium mobilności miejskiej” badania mające na celu: ocenę dostępności do transportu zbiorowego w Łodzi, ocenę przepustowości łódzkich ciągów komunikacyjnych w świetle pomiaru natężenia ruchu, określenie wielkości i kierunków przemieszczeń pojazdów w mieście w układzie dobowym, tygodniowym i sezonowym. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku od wielu lat współpracują z szeregiem instytucji publicznych, realizując nie tylko liczne ekspertyzy, ale pełniąc role eksperckie przy sporządzaniu dokumentów planistycznych i strategicznych na rzecz JST³³. Dzięki tym działaniom i kontaktom studenci mają także zapewnione praktyczne aspekty kształcenia w formie wizyt studyjnych i warsztatów w wybranych jednostkach/firmach (np. pracownie urbanistyczne) oraz wykładów praktyków biznesu, które odbywają się na WNG.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom (zwykle raz w roku) w ramach Rady Programowej kierunku i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Szczególnie cenne są opinie pracodawców wyrażane na zakończenie praktyk zawodowych naszych studentów oraz praktyków prowadzących zajęcia na kierunku.

Dobre praktyki stosowane na kierunku gospodarka przestrzenna:

³⁰ zał.: **GPO1_Z3_Prak** - Zarządzenie nr 82 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 20.01.2021 r. w sprawie: organizacji studenckich praktyk zawodowych w Uniwersytecie Łódzkim; & **GPO1_Z3_PrakZm** - Zarządzenie nr 174 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 5.07.2021 r. w sprawie: zmiany zarządzenia nr 82 Rektora UŁ z dnia 20.01.2021 r. w sprawie organizacji studenckich praktyk zawodowych w Uniwersytecie Łódzkim.

³¹ zał.: **GPO1_Z3_Otocz** - Współpraca z otoczeniem - Instytut Zagospodarowania Środowiska i Polityki Przestrzennej.

³² j.w.

³³ j.w.

- Wykorzystanie praktycznego doświadczenia nauczycieli akademickich, zdobytego podczas realizacji różnych opracowań na rzecz otoczenia i gospodarki, do doskonalenia programu prowadzonych przez nich zajęć na kierunku gospodarka przestrzenna. Na bieżąco modyfikowany jest zakres przedmiotu pod wpływem kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
- Duży udział praktyków w prowadzeniu zajęć na kierunku gospodarka przestrzenna ma bezpośredni wpływ na jego rozwój, zapewnia studentom ciągły kontakt z praktycznymi zagadnieniami i problemami. Dodatkowo praktycy dostarczają Radzie Programowej kierunku cennych uwag i opinii wynikających z ich kontaktu i pracy ze studentami, a wykorzystywanych do doskonalenia programu studiów.
- Wydział, za pośrednictwem Zespołu ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym, utrzymuje stały kontakt z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w celu doskonalenia programu studiów na kierunku.
- Udział studentów w działaniach na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego poprzez realizację zamawianych badań w ramach ćwiczeń terenowych, prac dyplomowych itp.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Jednym z aspektów procesu budowania rozpoznawalności Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ) w nauce jest wielotorowe umiędzynarodowienie procesu dydaktycznego w celu podniesienia jakości kształcenia studentów. Centralną jednostką w UŁ działającą na rzecz podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia Uczelni jest Biuro Współpracy z Zagranicą (BWZ), które wspiera rozwój międzynarodowej aktywności pracowników, doktorantów i studentów, organizuje i nadzoruje wymianę międzynarodową pracowników i studentów oraz organizuje proces kształcenia w Uczelni studentów zagranicznych (<https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/biuro-wspolpracy-z-zagranica>). Działania te podlegają systematycznej ocenie. Badany jest stopień umiędzynarodowienia kształcenia obejmujący ocenę skali, zakresu, zasięgu współpracy z partnerami, udziału wykładowców zagranicznych w kształceniu oraz mobilności zagranicznej studentów i pracowników. BWZ prowadzi działania adaptacyjne i integracyjne dla studentów zagranicznych we współpracy z Akademickim Centrum Wsparcia. Międzynarodowa społeczność Uniwersytetu Łódzkiego ma dla uczelni szczególne znaczenie. 1 lutego 2021 roku rozpoczęła działalność nowa jednostka – International Hub. Ma ona wspomagać pracowników, którzy przygotowują się do służbowych wyjazdów zagranicznych, ale również fachowo pomagać naukowcom przyjeżdżającym z innych krajów na UŁ.

Także na Wydziale Nauk Geograficznych (WNG) zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku. Zarządzeniem nr 6 Dziekana WNG z dnia 30.09.2020 r. powołany jest Wydziałowy Zespół ds. Programów Mobilnościowych, w tym koordynator ds. punktów ECTS dla kierunku gospodarka przestrzenna³⁴. Studenci studiów I stopnia uczą się języków obcych (lektorat 120 h) co umożliwi im studiowanie poza Polską. Studia I stopnia kończą się egzaminem z języka obcego na poziomie B2. Zasady osiągnięcia przez studentów UŁ efektów uczenia się w zakresie

³⁴ zał.: **GPO1_Z3_Pelnom** - Zarządzenie nr 6 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych UŁ z dnia 01.10.2020 r. w sprawie: powołania rad programowych, komisji wydziałowych i pełnomocników dziekana na kadencję 2020-2024.

znajomości i umiejętności posługiwania się nowożytnym językiem obcym określa Uchwała nr 275 Senatu UŁ z dn. 28.02.2022 r.³⁵. Dodatkowo na WNG w puli przedmiotów fakultatywnych zgłaszane są wykłady w języku angielskim, w celu doskonalenia specjalistycznego słownictwa. Kierunkowy koordynator ds. punktów ECTS pomaga dopasować przedmioty w zagranicznej uczelni do polskiego programu, a pracownik dziekanatu odpowiedzialny za kierunek wspiera studentów we wszystkich obowiązkach administracyjnych.

Władze wydziału WNG dużą wagę przywiązują do wykorzystania w procesie umiędzynarodowienia możliwości jakie dają programy wymiany pracowników i studentów. Do końca roku akademickiego 2021/2022 Wydział podpisał łącznie 25 umów z uczelniami partnerskimi w ramach programu Erasmus+³⁶, zaś umów obowiązujących w całym UŁ jest znacznie więcej. Pracownicy WNG corocznie wyjeżdżają do uczelni partnerskich wykorzystując możliwości jakie daje program Erasmus+ w ramach akcji KA131(wcześniej KA103 i KA107), a także inne formy mobilności, w tym: NAWA (współpraca bilateralna), Erasmus+ (akcja KA203), DAAD - Deutscher Akademischer Austauschdienst.

Tabela 2: Wyjazdy pracowników Wydziału Nauk Geograficznych w ramach programu Erasmus+

Rok akademicki	Liczba zakwalifikowanych pracowników na wyjazd w ramach Erasmus+ z dyscypliny geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	Uczelnia przyjmująca
2022/23	8	University of Oradea, University of Pecs, University of Ljubljana, University of Szeged, University of Cadiz
2021/22	10	University of Oradea, University of Eastern Finland, Universität Giessen, Mersin University, IP Leiria, University of Bucharest, University of Haifa
2020/21	3	University of Oradea, University of Presov, Charles University in Prague

Wydział jest gotowy do przyjęcia studentów zagranicznych, ponieważ nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania w językach obcych (np. angielskim i rosyjskim). Co roku pracownicy Wydziału zgłaszają przedmioty w językach obcych dla studentów z wymiany międzynarodowej. W 2021 roku pracownicy, doktoranci i studenci Wydziału uczestniczyli stacjonarnie i online w 36 konferencjach międzynarodowych. W 2021 roku na zaproszenie jednostek organizacyjnych Wydziału Nauk Geograficznych UŁ przebywało 6 gości zagranicznych. W roku akademickim 2021/2022 na WNG przyjechało 9 studentów zagranicznych w ramach programu ERASMUS+. W latach poprzednich wartości te były znacznie wyższe, jednakże pandemia spowodowała ograniczenie mobilności zarówno studentów, jak i pracowników.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznemu monitorowaniu i corocznym ocenom na WNG, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Dyskusje dotyczące oceny procesu umiędzynarodowienia i stosunkowego małego zainteresowania studentów studiami zagranicznymi podejmowane są na posiedzeniach Wydziałowej Komisji do spraw Jakości Kształcenia

³⁵ zał.: **GPO1_Z3_JObce** - Uchwała nr 206 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 11. roboczym posiedzeniu w kadencji 2020–2024 w dniu 18 czerwca 2021 r. w sprawie: zasad osiągania przez studentów Uniwersytetu Łódzkiego efektów uczenia się w zakresie znajomości i umiejętności posługiwania się nowożytnym językiem obcym.

³⁶ zał.: **GPO1_Z3_Umowy** - Wykaz uczelni partnerskich Uniwersytetu Łódzkiego – stan na wrzesień 2022 r. Lista ta jest na bieżąco rozszerzana, gdyż w roku akademickim 2021/22 nastąpiło automatyczne wygaśnięcie wszystkich umów. Spowodowane to było rozpoczęciem nowej perspektywy finansowania programu.

(WKdsJK). Przeprowadzone były także rozmowy na ten temat ze studentami korzystającymi z wyjazdów i z tymi, którzy nie wyrazili chęci wyjazdu.

Pracownicy Wydziału Nauk Geograficznych utrzymują liczne kontakty z zagranicznymi jednostkami zajmującymi się gospodarką przestrzenną, w tym m.in.: Uniwersytetem Komańskiego w Bratysławie (Słowacja), Uniwersytetem w Groningen (Holandia), Federal Office for Building and Regional Planning, Bonn, (Niemcy), Uniwersytetem IV. Javakhishvili Tbilisi State University (Gruzja), Politecnico di Torino (Włochy), Uniwersytetem w Mersin (Turcja) czy Charles University in Prague (Czechy).

Od 2019 roku na Wydziale Nauk Geograficznych realizowany jest projekt '*SPOT - Sustainable Spatial Planning of Tourism Destinations - Zrównoważone planowanie przestrzenne destynacji turystycznych*' w ramach Erasmus+ (nr 2019-1-PL01-KA203-064946). Głównym celem projektu SPOT jest opracowanie i implementacja innowacyjnej metody nauczania zrównoważonego planowania turystycznego. Cel ten bezpośrednio wynika z szerszego kontekstu rozwoju europejskiej idei innowacyjnego, zrównoważonego i inkluzyjnego planowania turystyki. Dodatkowo zdefiniowano następujące cele szczegółowe:

- zrozumienie i porównanie głównych trendów i wyzwań związanych z rozwojem turystyki w Europie,
- diagnoza wyzwań planowania turystycznego w krajach partnerskich projektu,
- rozpowszechnianie wyników wspólnych inicjatyw projektowych na rzecz rozwoju metod nauczania planowania turystycznego,
- wymiana dobrych praktyk europejskich w dziedzinie planowania turystycznego.

Projekt pozwoli rozwinąć współpracę pomiędzy uczelniami partnerskimi, zarówno na polu dydaktycznym, jak i naukowym. Projekt SPOT wpłynie na następujące grupy docelowe i interesariuszy zarówno w długiej, jak i krótkiej perspektywie czasowej: a) studenci zainteresowani planowaniem turystycznym, b) nauczyciele akademicy, c) instytucje szkolnictwa wyższego, d) instytucje zaangażowane w planowanie turystyczne.

Projekt realizowany jest przez konsorcjum 6 instytucji edukacyjnych i naukowych regularnie współpracujących ze sobą. Ostateczny wybór partnerów projektu wynikał z interdyscyplinarnego charakteru planowania turystycznego oraz różnorodności wyzwań i problemów z nim związanych, identyfikowanych w różnych lokalizacjach. Ponadto różnorodne konteksty geograficzne reprezentowane przez partnerów projektu dotyczą wielu perspektyw rozwoju społecznego i gospodarczego oraz różnych kultur. Rolą partnerów jest wsparcie realizacji wszystkich działań projektowych. W ramach projektu przygotowane zostaną publikacje promujące efekty podjętych działań. Publikacje dotyczyć będą zarówno aspektu dydaktycznego projektu (wykorzystanie innowacyjnej metody nauczania) oraz aspektu naukowego (zrównoważonego planowania turystycznego). Strona projektu: <https://spot-erasmus.eu/>

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Do najważniejszych zadań **BWZ** w uczelni należą:

- administrowanie i koordynowanie porozumień o współpracy z jednostkami zagranicznymi,
- realizacja programów międzynarodowych skierowanych na działania wymiany studentów i pracowników, w tym program Erasmus+, Edukacja,
- realizacja projektów edukacyjnych krajowych i międzynarodowych oraz projektów wspierających umiędzynarodowienie UŁ,
- rekrutacja kandydatów z zagranicy na studia pełne w UŁ,
- zarządzanie i współpraca z jednostkami w ramach programów skierowanych do indywidualnych stypendystów, w tym NAWA,
- promowanie oferty edukacyjnej UŁ za granicą,
- kształtowanie UŁ jako uczelni pro-studenckiej i otwartej na różnorodność - projekt University Diversity.

Głównie zadania **International Hub** to:

- wspieranie działań i wypracowanie dobrych praktyk zmierzających do zwiększenia umiędzynarodowienia uczelni;
- punkt kontaktowy dla zagranicznych naukowców oraz wsparcie podczas całego ich pobytu w UŁ;
- pomoc w pozyskaniu dokumentów niezbędnych do otrzymania wizego oraz zatrudnienia w UŁ (we współpracy z Działem Spraw Pracowniczych);
- udzielanie pomocy dotyczącej legalizacji pobytu w Polsce dla pracowników i doktorantów z zagranicy;
- organizacja wydarzeń adresowanych do zagranicznych naukowców zmierzających do integracji ze środowiskiem akademickim;
- przygotowanie materiałów informacyjnych dla naukowców przyjeżdżających i wyjeżdżających za granicę;
- stała współpraca z władzami uczelni i wydziałów, a także z jednostkami administracji centralnej w zakresie przyjmowania naukowców z zagranicy;
- przygotowanie anglojęzycznej wersji dokumentów administracji centralnej skierowanych do zagranicznych pracowników i doktorantów UŁ;
- tłumaczenie materiałów promocyjnych;
- aplikowanie i współkoordynowanie projektów ogólnouczelnianych wpływających na umiędzynarodowienie uczelni;
- pozycjonowanie UŁ w rankingach (we współpracy z Działem Kontroli Wewnętrznej i Analiz);
- nawiązywanie współpracy z zagranicznymi uczelniami, wspieranie i udział w międzynarodowych sieciach.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie studentów w Uniwersytecie Łódzki (UŁ) i na Wydziale Nauk Geograficznych (WNG) przybiera różne formy, adekwatne do zakładanych efektów, uwzględniające zróżnicowane potrzeby młodzieży, sprzyjające rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu, a także umożliwiające realizowanie się w zakresie artystycznym, sportowym i organizacyjnym.

W pierwszej kolejności zapewniona jest dostępność nauczycieli akademickich i pomoc w osiągnięciu efektów uczenia się podczas planowych zajęć, jak też konsultacji. Nauczyciele akademicy wspierają dobrych studentów w przygotowaniu i opublikowaniu artykułów, zwykle na podstawie badań służących realizacji prac dyplomowych. Studenci opublikowali artykuły wspólnie z nauczycielami (zwykle promotorem) lub samodzielnie (ponad 35 prac w ciągu ostatnich 5 lat³⁷). Chętni studenci (zwykle członkowie koła naukowego) uczestniczyli w konferencjach naukowych organizowanych na Wydziale. Pracownicy angażują studentów w swoje prace badawcze, stwarzając możliwości poznania metod badań i pracy naukowej. Z takiego wsparcia skorzystało co najmniej 20 studentów w ciągu 4 ostatnich lat. Dodatkowo studenci mogą ubiegać się o granty naukowe w ramach

³⁷ zał.: **GPO1_Z3_StudNau** - Udział studentów kierunku gospodarka przestrzenna – studia I stopnia, profil ogólnoakademicki w badaniach naukowych prowadzonych na Wydziale Nauk Geograficznych UŁ.

ogólnouczelnianego projektu „Studenckie granty badawcze” (<https://www.uni.lodz.pl/strefa-studenta/rozwoj/studenckie-granty-badawcze>). Co roku kilka osób z kierunku gospodarka przestrzenna aplikuje o te granty i część z nich takie wsparcie otrzymuje.

Studenckie Koło Naukowe Studentów Gospodarki Przestrzennej „Civitas” stwarza możliwości rozwoju naukowego, organizacyjnego i zawiązywania trwałych przyjaźni (<https://www.geo.uni.lodz.pl/pl/studenci/ko%C5%82a-naukowe>). Koło dysponuje swoją salą na WNG. Członkowie Koła corocznie uczestniczą w Dniu Kół Naukowych, Drzwiach Otwartych czy Dniach Geografa oraz innych wydarzeniach organizowanych na Uł. W ramach integracji co roku odbywa się także uroczyste spotkanie wigilijne. Koło Naukowe Civitas prowadzi także działania mające na celu popularyzowanie wiedzy z zakresu gospodarki przestrzennej, prowadząc swój profil w mediach społecznościowych - <https://www.facebook.com/SKN.Civitas?fref=ts>.

Centralną jednostką Uł wspierającą rozwój międzynarodowej aktywności pracowników, doktorantów i studentów jest Biuro Współpracy z Zagranicą (<https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/biuro-wspolpracy-z-zagranica>). Biuro organizuje i nadzoruje wymianę międzynarodową pracowników i studentów oraz organizuje proces kształcenia w Uczelni studentów zagranicznych. Także na WNG zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku. Zarządzeniem nr 6 Dziekana WNG z dnia 1.10.2020 r. powołany jest Wydziałowy Zespół ds. Programów Mobilnościowych, w tym koordynator ds. punktów ECTS dla kierunku gospodarka przestrzenna³⁸.

Biuro Karier Uł świadczy systematyczne, kompleksowe wsparcie dla studentów i absolwentów w procesie uczenia się i **wejścia na rynek pracy** (<https://www.biurokarier.uni.lodz.pl/>). Oferta obejmuje doradztwo (w tym: doradztwo zawodowe, coaching kariery, wsparcie przedsiębiorczości), szkolenia rozwijające kluczowe kompetencje oraz współpracę z pracodawcami (m.in. Targi Pracy, spotkania z przedstawicielami biznesu oraz publikację ofert przeznaczonych dla studentów). Dostępność usług jest dostosowana do potrzeb różnych grup studentów oraz potrzeb indywidualnych. Część usług jest świadczona online, dodatkowo realizowane są szkolenia w godzinach popołudniowych, umożliwiające łączenie pracy i zajęć z doksztalaniem się. Odbiorcy usług mają wpływ na kształt oferty poprzez udział w grupach fokusowych, cyklicznych ankietach potrzeb i badaniu losów absolwentów. W wyniku prowadzonych systematycznych analiz aktualna oferta jest poprawiana i modyfikowana, a władze wydziałów dostają wskazówki dotyczące doskonalenia form wsparcia studentów.

Studenci kierunku gospodarka przestrzenna korzystają z płatnych staży zawodowych w ramach projektu Student's Power w latach 2020/2023. Uczestniczyli także w płatnych stażach w ramach projektu stażowego „Staż na start. Program wsparcia studentów Uniwersytetu Łódzkiego” w okresie 1.10.2017-30.09.2019³⁹. Od 2017 r. do chwili obecnej, w każdym roku wszyscy chętni studenci mieli zapewnioną możliwość odbywania dodatkowych płatnych praktyk zawodowych.

Pracownicy posiadający kontakt z pracodawcami przygotowują dla studentów wykazy tematów prac dyplomowych dla sektora publicznego, co wiąże się z nawiązaniem kontaktów z jednostkami samorządowymi i ochrony środowiska. W ramach ćwiczeń terenowych na kierunku studenci wykonują opracowania, które z jednej strony wspierają lokalne społeczności, a z drugiej pozwalają studentom docenić użytkowe znaczenie posiadanej wiedzy i umiejętności.

Uczelnia wspiera studentów w **sprawach bytowych**, poprzez świadczenie stypendiów, możliwości zamieszkania w domach studenckich, zasiłki losowe i inne (<https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/centrum-obslugi-studentow-i-doktorantow>). **Materiałne wsparcie** dla studentów określa

³⁸ zał.: **GPO1_Z3_Pelnom** - Zarządzenie nr 6 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych Uł z dnia 1.10.2020 r. w sprawie: powołania rad programowych, komisji wydziałowych i pełnomocników dziekana na kadencję 2020-2024.

³⁹ zał.: **GPO1_Z3_Start** – Broszura informacyjna nt. projektu „Staż na start” – programu wsparcia studentów Uniwersytetu Łódzkiego; & **GPO1_Z3_Power** - Broszura informacyjna nt. projektu „Students' POWER” – kompleksowego programu rozwoju uczelni (Uniwersytet Łódzki).

Regulamin pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w UŁ, w tym zasady ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej, wraz z szczegółowymi kryteriami i trybem udzielania świadczeń, wzorami wniosków oraz sposobami udokumentowania sytuacji materialnej (www.uni.lodz.pl/strefa-studenta/wsparcie/wsparcie-w-akademickim-centrum-wsparcia). Zasady przyznawania świadczeń zawiera Regulamin świadczeń stypendialnych dla studentów i doktorantów UŁ przyjęty zarządzeniem nr 200 Rektora UŁ z dnia 14.09.2021 r.⁴⁰.

Studentom będącym w różnych **trudnych sytuacjach życiowych** pomaga Akademickie Centrum Wsparcia UŁ, którego zakres działań obejmuje następujące obszary: wyrównywanie szans, rozwiązywanie trudności edukacyjnych, wynikających z przyczyn zdrowotnych i/lub adaptacyjnych, higienę zdrowia psychicznego, rozwój osobisty, profilaktyka i terapia uzależnień, radzenie sobie w kryzysie, uzyskanie pomocy finansowej w postaci stypendium dla osób z niepełnosprawnościami (www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/akademickie-centrum-wsparcia-ul). Studenci wychowujący dzieci, pracujący zawodowo oraz wskazujący inne problemy utrudniające funkcjonowanie w ramach normalnego harmonogramu semestru/roku akademickiego mogą ubiegać się o Indywidualną Organizację Studiów, co reguluje Regulamin studiów w UŁ⁴¹.

Studenci mają także stworzone możliwości do rozwoju w zakresie sportowym, artystycznym i organizacyjnym⁴². **Rozwój sportowy**, tak potrzebny młodzieży, zapewnia zaplecze sportowe Uniwersytetu Łódzkiego. Centrum Sportu UŁ przy ul. Styrskiej 20/26 (<https://www.cwfis.uni.lodz.pl/>), które obejmuje: halę sportową przystosowaną dla piłki siatkowej, koszykowej, ręcznej i tenisa; pływalnię; salę ćwiczeń muzyczno-ruchowych; salę gimnastyczno-zdrowotną, przystosowaną do ćwiczeń zdrowotnych poprawiających ruchomość kręgosłupa i ruchomość stawach oraz ćwiczeń wzmacniających i rozciągających; siłownię damską i męską. Obiekt dysponuje salą do ćwiczeń dla kobiet oraz dla mężczyzn. Studenci UŁ mogą korzystać z oferty Centrum w ramach zajęć wychowania fizycznego, a także dodatkowo korzystając ze zniżki przygotowanej specjalnie dla społeczności studenckiej. Akademicki Związek Sportowy UŁ zrzesza twórcze, aktywne osoby, które pasjonują się sportem, organizuje wydarzenia sportowe i integracyjne dla studentów. Studenci, członkowie AZS mogą uprawiać sport na uczelni i sprawdzić się jako organizatorzy imprez sportowych.

Akademicki Zespół Pieśni i Tańca „Kujon” jest jedną z organizacji studenckich przy Uniwersytecie (www.kujon.uni.lodz.pl). Członkowie zespołu mają możliwość nieodpłatnego uczestnictwa w zajęciach grupy przygotowawczej i zaawansowanej.

W Akademickim Chórze Uniwersytetu Łódzkiego (<https://www.chorakademicki.uni.lodz.pl/>) śpiewają studenci, absolwenci, pracownicy i sympatycy Uniwersytetu, uświetnia on uroczystości akademickie (jak inauguracje, zakończenia roku akademickiego, uroczystości nadania tytułów honorowych). Zespół współpracuje z instytucjami kulturalnymi miasta i województwa, występując m.in. w Filharmonii Łódzkiej i Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów oraz lokalnych zabytkach (jak Pałac Biedermanna, archikatedra i inne kościoły), a także reprezentuje uczelnię macierzystą i miasto poza Łodzią, także za granicą.

Studenci chcący zaangażować się **w prace organizacyjne** zapraszani są do Samorządu Studentów. Rozpoczynają zwykle prace w Wydziałowych Radach Samorządu Studentów, a część najlepszych wybierana jest do Uczelnianej Rady Samorządu Studentów (<https://www.urss.uni.lodz.pl/>), która jest reprezentacją ogółu studentów UŁ. Struktury Samorządu Studentów stwarzają możliwości różnorodnej pracy, np. inicjowania i opiniowania projektów decyzji organów Uczelni w sprawach związanych

⁴⁰ zał.: **GPO1_Z3_Pomoc** - Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 200 Rektora UŁ z dnia 14.09.2021 r. Regulamin świadczeń stypendialnych dla studentów i doktorantów Uniwersytetu Łódzkiego.

⁴¹ zał.: **GPO1_Z3_RegStud** - Regulamin studiów w Uniwersytecie Łódzkim przyjęty uchwałą nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. z późniejszymi zmianami.

⁴² zał.: **GPO1_Z3_Rozwoj** - Możliwości rozwoju studentów w zakresie artystycznym, sportowym i organizacyjnym w Uniwersytecie Łódzkim.

z realizacją procesu kształcenia, wychowania, socjalno-bytowych problemów studentów, a także organizacji imprez. Studenci mieszkający w akademikach mogą realizować się organizacyjnie w Radach Osiedla, dbać o infrastrukturę informatyczną itp.

Formą docenienia, a jednocześnie motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce i działalności organizacyjnej są odznaczenia za działalność na rzecz i dla dobra Uniwersytetu Łódzkiego: medal Universitas Lodziensis Alumno Laude Dignissimo, wyróżnienie za działalność studencką, medali „Za chlubne studia” oraz coroczne stypendia motywacyjne Rektora⁴³.

W bieżących problemach administracyjnych związanych ze studiami wspiera studentów dziekanat oraz Centrum Obsługi Studenta i Doktoranta (<https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/centrum-obslugi-studentow-i-doktorantow>). W obu tych jednostkach pracują osoby doskonale znające przepisy, służące pomocą w każdej sprawie. Zgodnie z przepisami w Regulaminie studiów w UŁ studenci mają możliwości składania różnych wniosków i skarg za pośrednictwem dziekanatu, a problemy i sprawy są rozwiązywane/rozstrzygane terminowo. Na stronie WNG zamieszczone są wzory różnorodnych pism dla studentów (<https://www.geo.uni.lodz.pl/pl/studenci/druki>). Corocznie zestawienia ukazują charakter spraw i sposób rozwiązania⁴⁴.

Systematycznie monitorowany jest system wsparcia studentów na różnych uczelnianych poziomach w zależności od formy tego wsparcia. Na wydziałach studenci mają możliwość oceny zajęć dydaktycznych i nauczycieli w anonimowych ankietach na koniec każdego semestru w systemie USOS. Wyniki tych ocen są brane pod uwagę przy obsadzie zajęć: odsuwani są nauczycieli ze złymi ocenami, a nagradzani, ci którzy zajmują czołowe miejsca w plebiscycie na najlepszego nauczyciela. Warto tutaj podkreślić, że studenci nie faworyzują w swoich wyborach nauczycieli najbardziej pobłażliwych i potencjalne próby zyskania sobie tą drogą uznania wśród studentów nie rokują powodzenia. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przeprowadza przynajmniej raz w roku badania ankietowe wśród studentów w ważnych dla nich zakresach, np. w ostatnich latach badania dotyczyły nauczania zdalnego, pracy administracji. Także Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego (<https://www.facebook.com/wrsswng>) przeprowadziła konsultacje wśród studentów. W związku z opiniami studentów dokonano w ostatnich latach poprawę warunków pobytu na WNG, np. utworzono dla studentów strefę wypoczynku oraz bufet, który serwuje nie tylko kanapki i napoje, ale także gotowane na miejscu obiady. Podczas okresu pracy zdalnej studenci mogą wypożyczyć z Wydziału komputer na czas trwania nauki, a na stronie WNG umieszczone są programy informatyczne możliwe do darmowego ściągnięcia przez naszych studentów.

Dobre praktyki we wsparciu studentów kierunku gospodarka przestrzenna:

- studenci otrzymują wszechstronne wsparcie w zakresie rozwoju naukowe, np. publikacje artykułów, granty studencie, staże naukowe w jednostkach WNG;
- rozwijanie pasji naukowych w Studenckim Kole Naukowym Civitas;
- Uniwersytet Łódzki zapewnia indywidualny rozwój studenta w zakresie sportowym, artystycznym i organizacyjnym;
- wszechstronne wspieranie studentów w sprawach bytowych;
- wszechstronne wspieranie i pomoc studentom z niepełnosprawnościami i trudnymi sytuacjami życiowymi;
- studenci są nagradzani za swoją działalność na WNG i w UŁ.

Biorąc pod uwagę wszystkie działania podejmowane w UŁ i na WNG w zakresie wsparcia studentów można określić jednym zwrotem - **zawsze dla studenta**.

⁴³ zał.: **GPO1_Z3_Medal** – Zarządzenie nr 44 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 20.12.2021 r. w sprawie: zasad i trybu przyznawania medali „Za chlubne studia”; & **GPO1_Z3_Odznac** – Zarządzenie nr 48 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dn. 27.02.2014 r. w sprawie: zasad odznaczania studentów i doktorantów za działalność na rzecz i dla dobra Uniwersytetu Łódzkiego.

⁴⁴ zał.: **GPO1_Z3_skarg** - Zestawienie skarg i wniosków załatwionych we własnym zakresie w 2021 r. według problematyki; & **GPO1_Z3_SkargZI** - Zestawienie sposobu załatwienia skarg i wniosków w 2021 r.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

W Uniwersytecie Łódzkim została utworzona Rada ds. Równego Traktowania. Celem tej struktury jest promowanie i monitorowanie równości w środowisku akademickim. Jej utworzenie jest związane z przystąpieniem Uniwersytetu Łódzkiego do projektu RESET – Redesigning Equality and Scientific Excellence Together i ma na celu ułatwienie wprowadzania właściwych procedur i zmian w Uniwersytecie Łódzkim, wspomagając zarazem definiowanie działań na rzecz równości prowadzących do zinstytucjonalizowania uniwersyteckiej polityki antydyskryminacyjnej, której zastosowanie wykraczać będzie poza czasowe ramy trwania projektu. Rada ds. Równego Traktowania rozpoczyna swoją działalność z datą powołania (23 lutego 2021 r.) i w tym kształcie będzie pracować do 31 grudnia 2024 r. (<https://www.uni.lodz.pl/rrt>).

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Uniwersytet Łódzki (UŁ) zapewnia publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji. Wszystkie informacje zebrane są na nowym, ciągle jeszcze doskonalonym i poszerzany multiportal - adres: <https://uni.lodz.pl/>

Bieżące informacje zamieszczane są także na profilach UŁ w mediach społecznościowych: Facebooku (<https://pl-pl.facebook.com/unilodz/>), Twitterze (<https://twitter.com/unilodz>) LinkedInie (<https://www.linkedin.com/school/unilodz/>), TikToku (<https://www.tiktok.com/@unilodz>) oraz Instagramie (<https://www.instagram.com/unilodz/>).

Kandydat znajdzie wszelkie potrzebne informacje o ofercie studiów (<https://www.uni.lodz.pl/strefa-kandydata/oferta-studiow>), programach studiów dla wszystkich kierunków, zasadach i terminach rekrutacji na stronie: <https://rekrutacja.uni.lodz.pl>

Informacje o studiach w Uniwersytecie Łódzkim dostępne są także na portalu: <https://www.otouczelnie.pl/uczelnia/3/Uniwersytet-Lodzki>

Na multiportal UŁ zamieszczone są także informacje z różnych zakresów istotne dla obecnych studentów:

- Centrum Obsługi Studenta i Doktoranta: <https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/centrum-obslugi-studentow-i-doktorantow>
- Stypendia: <https://www.uni.lodz.pl/stypendia/>
- Biuro Karier UŁ: <https://www.biurokarier.uni.lodz.pl/>
- Akademickie Centrum Wsparcia w UŁ: <https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/akademickie-centrum-wsparcia-ul>
- Biuro Współpracy z Zagranicą: <https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/biuro-wspolpracy-z-zagranica>
- Kalendarz Akademicki: <https://www.uni.lodz.pl/strefa-studenta/studia/kalendarz-akademicki>

Na stronie Wydziału Nauk Geograficznych UŁ (adres: www.geo.uni.lodz.pl) zamieszczane są informacje o kierunkach prowadzonych przez ten Wydział. W zakładkach „studenci”, „kandydaci” i „pracownicy” zawarte są odpowiednie informacje.

W zakładce „studenci” zamieszczone są następujące materiały: zatwierdzone przez Senat UŁ programy studiów; aktualne plany zajęć dla kierunków prowadzonych na WNG; terminy egzaminów w sesjach; wzory różnych druków dla studentów; darmowe oprogramowania do pobrania przez studentów; informacje o przedmiotach fakultatywnych, praktykach zawodowych i ich regulaminy, programach mobilnościowych (Erasmus+ i MOST); propozycja seminariów dyplomowych; działalność Wydziałowej Radzie Samorządu Studenckiego (strona prowadzona jest przez studentów); zakres działalności kół naukowych; informacje i materiały do pobrania z wydziałowej biblioteki (z dostępem do materiałów w wersji cyfrowej), a także z zakresu jakości kształcenia.

Studenci znajdują także informacje o zasadach dyplomowania i skrót do skorzystania z zasobów USOS (<https://usosweb.uni.lodz.pl/>). Po zalogowaniu do systemu USOS, studenci mogą sprawdzać oceny z zaliczeń i egzaminów, zapisywać się na zajęcia WF, lektoraty, przedmioty fakultatywne oraz zapoznać się z treściami sylabusów przedmiotowych. Także w USOS, w odpowiedniej zakładce, studenci mogą ocenić anonimowo zajęcia, w których uczestniczyli w semestrze zimowym i letnim. W ramach UŁ funkcjonuje także Archiwum Prac Dyplomowych (<https://apd.uni.lodz.pl/>). Strona ta pełni rolę katalogu i repozytorium elektronicznych wersji prac dyplomowych powstających w Uniwersytecie Łódzkim. Studenci i prowadzący seminaria korzystają z niej głównie w celu wyeliminowania możliwości powtarzania się tematów prac.

W zakładce „pracownicy” zamieszczone są nazwiska wszystkich pracowników WNG wraz z numerem pokoju, numerem telefonu i godzinami konsultacji.

Z kolei potencjalni studenci w zakładce „kandydaci” mogą poznać krótką charakterystykę kierunku, sylwetkę absolwenta, informacje o zasadach rekrutacji, opinie na portalu „otouczelnie” oraz przekierowanie do Informatora UŁ (www.rekrutacja.uni.lodz.pl). Bieżące informacje zamieszczane są także na profilu społecznościowym Facebook Wydziału Nauk Geograficznych pod adresem: <https://www.facebook.com/wnglodz/>. Oddzielną stroną informacyjną na Facebook ma także kierunek gospodarka przestrzenna studia I stopnie z Wydziału Nauk Geograficznych (<https://www.facebook.com/GP.PP.IZSIPP.UniLodz>).

Publiczny dostęp do informacji o studiach na stronie WNG podlega systematycznym przeglądom i ocenom (minimum trzy razy w roku akademickim). Dyskusje o zawartości i zakresie informacji na stronie internetowej odbywają się w gronie kolegium dziekańskiego WNG, członków Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Rad Programowych, w której uczestniczy także przedstawiciel studentów. Za część materiałów zamieszczonych na stronach Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego i kół naukowych odpowiadają także studenci. Głosy krytyczne zbierane są od wszystkich użytkowników i wykorzystywane w działaniach doskonalących. We wrześniu 2022 r. treści ze strony Wydziału Nauk Geograficznych będą przenoszone na ogólnouczelniany multiportal (uni.lodz.pl).

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

System jakości kształcenia w Uniwersytecie Łódzkim (UŁ) jest wielopoziomowy, odzwierciedla z jednej strony dążenie do sprawnego zarządzania dydaktyką w perspektywie uczelni jako całości, z drugiej zaś specyfikę poszczególnych dyscyplin i kierunków oraz wypracowaną przez dziesięciolecia strukturę uczelni. Pomędzy poszczególnymi poziomami systemu zachodzą trwałe i funkcjonalne powiązania.

Na mocy Statutu UŁ z dnia 27 maja 2019 r. (z późniejszymi zmianami) zasadniczą rolę w kierowaniu uczelnią w każdym aspekcie jego funkcjonowania, w tym odnośnie do kształcenia, pełni Rektor UŁ (§ 24.1, § 25.2), w tym m.in. sprawuje on nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia⁴⁵. Z kolei Senat UŁ ma także znaczne kompetencje w zakresie systemu (§ 22.1 Statutu UŁ), w tym m.in. uchwała regulamin studiów, ustala programy studiów i studiów podyplomowych, określa sposób potwierdzania efektów uczenia się, zaś odrębną uchwałą określa funkcjonowanie systemu jakości kształcenia.

Rektor UŁ wykonuje swoje zadania przy pomocy prorektorów (§ 27.1). W bieżącej kadencji do zakresu działania prorektora do spraw studentów i jakości kształcenia przyporządkowano m.in. sprawy kontroli jakości kształcenia, jakości programów studiów i kształcenia, akredytacji oraz potwierdzenia efektów uczenia się.

Głównym aktem prawnym regulującym w szczególności funkcjonowanie systemu jakości kształcenia jest Uchwała nr 28 Senatu UŁ z dnia 28 września 2020 r. w sprawie funkcjonowania Systemu Jakości Kształcenia w UŁ⁴⁶. Określa ona cele systemu⁴⁷ (§ 3) oraz środki do ich osiągnięcia⁴⁸ (§ 4). Reguluje również funkcjonowanie głównego organu opiniodawczo-doradczego Rektora UŁ w zakresie dydaktyki i kształcenia – Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia (URdsJK). URdsJK, kierowana w obecnej kadencji przez przewodniczącego (jednocześnie w randze pełnomocnika rektora ds. jakości kształcenia), poza stałym doradztwem rektorowi:

- opracowuje procedury służące doskonaleniu jakości kształcenia;
- ustala harmonogram prac na okres kilkuletni oraz na każdy rok akademicki;
- ocenia formy działania w celu podnoszenia jakości kształcenia w Uczelni;
- sporządza okresowe raporty z działalności na rzecz jakości procesu kształcenia i dotyczących efektów funkcjonowania SJK w UŁ dla Senatu UŁ;
- wspiera jednostki UŁ w przygotowaniu raportów dla PKA;
- opiniuje programy studiów na potrzeby Senatu UŁ.

Ze względu na ww. kompetencje oraz częstość posiedzeń, URdsJK jest głównym forum dyskusyjnym długofalowych oraz doraźnych zmian w dydaktyce i odgrywa kluczową rolę w odniesieniu do SJK.

Na poziomie uczelni funkcjonują dalsze organy mające wpływ na system jakości kształcenia, w tym pełnomocnicy rektora (m.in. ds. systemu akumulacji i transferu punktów ECTS; ds. wymiany międzynarodowej; ds. praktyk zawodowych itd.). Osobno należy podkreślić rolę Centrum Obsługi Studenta i Doktoranta (<https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/centrum-obslugi-studentow-i-doktorantow>), sprawującego administracyjną pieczę nad studiami, ich prowadzeniem oraz wydawaniem dyplomów ukończenia studiów, a także zapewniającego merytoryczne i techniczne wsparcie w zakresie dydaktyki, jej spójności i doskonalenia rektorowi, prorektorowi, URdsJK oraz wydziałom.

Na Wydziale Nauk Geograficznych (WNG) merytorycznie za kierunek odpowiada koordynator kierunku powołany przez dziekana oraz wspierająca go Rada Programowa. Zarządzenie Dziekana nr 6 z dnia

⁴⁵ zał.: **GPO1_Z3_Statut** - Statut Uniwersytetu Łódzkiego przyjęty uchwałą Senatu Uniwersytetu Łódzkiego nr 440 z dnia 27 maja 2019 r.

⁴⁶ zał.: **GPO1_Z3_SJK** - Uchwała nr 28 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 2. roboczym posiedzeniu w kadencji 2020–2024 w dniu 28 września 2020 r. w sprawie: funkcjonowania Systemu Jakości Kształcenia w UŁ.

⁴⁷ monitorowanie i podnoszenie jakości kształcenia; podniesienie rangi pracy dydaktycznej; tworzenie procedur oceny metod i warunków kształcenia oraz programów studiów uwzględniających modele stosowane w innych uczelniach polskich oraz w uczelniach innych krajów; zwiększanie mobilności studentów w kraju i za granicą; zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o metodach oceny kształcenia w UŁ.

⁴⁸ monitorowanie standardów akademickich; ocenę procesu nauczania; ocenę jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych; ocenę dostępności informacji na temat kształcenia; ocenę mobilności studentów; ocenę warunków socjalnych studentów; gromadzenie opinii absolwentów o przebiegu studiów; gromadzenie opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów.

30.09.2020 r. określa zakres obowiązków Rad Programowych, np. przegląd i ocena programów oraz planów studiów, opiniowanie tematów prac dyplomowych, współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego i interesariuszami wewnętrznymi w celu dostosowania programu⁴⁹. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, powołana przez Zarządzeniem Dziekana z dnia 22.09.2020 r., w swoim zakresie działań ma możliwość ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku⁵⁰. Wszystkie podejmowane działania przedstawiane są i dyskutowane na Radzie Wydziału. Prowadzone są również hospitacje zajęć przez bezpośrednich przełożonych nauczycieli oraz koordynatorów przedmiotów, a przez dziekana i studentów oceniana jest praca administracji Wydziału. Na Wydziale Nauk Geograficznych na podstawie Zarządzenia nr 9/2020 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych z dnia 9.12.2020 r. został wprowadzony Wewnętrzny System Jakości Kształcenia⁵¹.

Przyjęcia na studia odbywają się w oparciu o jasno określone i z odpowiednim wyprzedzeniem podawane warunki, określone w uchwale nr 375 Senatu UŁ z dnia 24 czerwca 2022 r. sprawie: zasad przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim wraz z liczbą miejsc na poszczególnych kierunkach studiów oraz terminarza rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 r.⁵². Informacje nt. rekrutacji zamieszczone są na stronie: <https://rekrutacja.uni.lodz.pl>. Rejestracja kandydatów na wszystkie kierunki studiów odbywa się wyłącznie drogą elektroniczną w momencie uruchomienia systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów na szczeblu ogólnouczelnianym. Listy kandydatów zarejestrowanych przesyłane są do Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. Podstawowym kryterium decydującym o miejscu na liście rankingowej jest liczba punktów uzyskanych za wyniki ze świadectwa maturalnego.

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów określa Uchwała 620 Senatu UŁ z dnia 16.11.2019 r. z późniejszymi zmianami⁵³. Rada WNG przedstawia projekt kierunku lub jego zmiany, następnie opiniuje Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia i ostatecznie zatwierdza Senat UŁ.

Bieżące monitorowanie i okresowe przeglądy programu studiów na gospodarce przestrzennej ma w zakresie swojego działania Rada Programowa kierunku. Wykorzystywane są informacje z różnych źródeł: opinie nauczycieli akademickich (rozmowy), studentów i absolwentów (badania ankietowe, np. po egzaminie dyplomowym i podczas rozdania dyplomów), analiza losów absolwentów, rozmowy z pracodawcami, u których studenci odbywają praktyki zawodowe.

Weryfikacja efektów uczenia się osiągniętych przez studentów jest dokonywana na kilku poziomach i w różny sposób⁵⁴. Pierwszym etapem są okresowe zaliczenia, kolokwia lub prace etapowe, kolejne stanowią egzaminy przedmiotowe, zaliczenia ćwiczeń terenowych, ocena pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Przedmioty o różnym zakresie merytorycznym, charakterze i metodach pracy

⁴⁹ zał.: **GPO1_Z3_RP** - Zarządzenie nr 6 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych UŁ z dnia 01.10.2020 r. w sprawie: powołania rad programowych, komisji wydziałowych i pełnomocników dziekana na kadencję 2020-2024.

⁵⁰ zał.: **GPO1_Z3_WKJK** - Zarządzenie nr 3 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych UŁ z dnia 22.09.2020 w sprawie: powołania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia na Kadencję 2020-2024.

⁵¹ zał.: **GPO1_Z3_WSIKWNG** - Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 9/2020 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych z dnia 09.12.2020 r. - Wewnętrzny System Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego.

⁵² zał.: **GPO1_Z3_UPrzyj** - Uchwała nr 375 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 21. roboczym posiedzeniu w kadencji 2020–2024 w dniu 24 czerwca 2022 r. w sprawie: zasad przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim wraz z liczbą miejsc na poszczególnych kierunkach studiów oraz terminarza rekrutacji na rok akademicki 2023/2024; **GPO1_Z3_Rekrut** – Załącznik nr 1 do uchwały nr 375 Senatu UŁ z dnia 24 czerwca 2022 r. Zasady przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim wraz z liczbą miejsc na poszczególnych kierunkach studiów na rok akademicki 2023/2024; & **GPO1_Z3_Termin** - Załącznik nr 2 do uchwały nr 375 Senatu UŁ z dnia 24 czerwca 2022 r. terminarz rekrutacji 2023 – 2024.

⁵³ zał.: **GPO1_Z3_Progr** - Uchwała nr 620 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 31. roboczym posiedzeniu w kadencji 2016 – 2020 w dniu 18 listopada 2019 r. w sprawie: wytycznych w zakresie tworzenia programów studiów w Uniwersytecie Łódzkim.

⁵⁴ zał.: **GPO1_Z3_WSIKWNG** - Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 9/2020 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych z dnia 09.12.2020 r. - Wewnętrzny System Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego.

pozwalają na ewaluację wszystkich założonych efektów uczenia. Niektóre efekty uczenia są ewaluowane na kilku przedmiotach. Prowadzone są prace mające na celu zapobieganie plagiatom i ich wykrywanie. Procedurze tej podlegają obowiązkowo wszystkie prace dyplomowe i niektóre prace zaliczeniowe. Charakter prac dyplomowych na kierunku (konieczność własnych badań, często terenowych i autorska koncepcja) nie generował dotychczas plagiatów. Kierunek gospodarka przestrzenna studia I stopnia ma profil ogólnoakademicki, dlatego na studiach kładzie się większy nacisk na przygotowanie do prowadzenia badań. Uwzględniana jest także przydatność efektów uczenia się na rynku pracy, dlatego prowadzona jest ich ocena pod tym względem.

Na WNG wypracowane są zasady dyplomowania, ale dużym wyzwaniem dla kierunku gospodarka przestrzenna studia I stopnia są prace licencjackie i inżynierskie. Zasadniczą sprawą jest zachowanie znacznych różnic między formą tych prac. Pierwsze prace inżynierskie zostały ukończone w lutym 2020 r. i stały się podstawą poważnej dyskusji w zakresie zakresu tych prac i ich oceny. W gronie członków Rady Programowej kierunku gospodarka przestrzenna, promotorów i recenzentów wypracowano szczegółowy zakres pracy inżynierskiej i wskazano na różnice względem pracy licencjackiej. Dyskusje w sprawie zakresu prac dyplomowych i ich oceny prowadzone są także raz w roku w gronie członków Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Okresowo prowadzone są wśród studentów badania ankietowe w zakresie oceny programu studiów, a ich zdanie brane jest pod uwagę przy korekcie programu. Konsekwencją takich badań i rozmów ze studentami była korekta programu studiów wprowadzona od roku akademickiego 2022/2023. Analizowane są także opinie studentów pochodzące z ankiet oceniających zajęcia, które prowadzone są co semestr za pomocą systemu Usosweb.

W doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku brane są pod uwagę także zewnętrzne oceny np. badania ankietowe wykonane przez pracownika Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (2017), badania ankietowe zdalnego kształcenia przez UŁ (2020), wyniki rankingów w Perspektywach oraz danych z programu ELA. Także Ustawa 2.0 spowodowała korektę efektów uczenia na poszczególnych przedmiotach na studiach I w 2019 r.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Część IB. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademicki – studia II stopnia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Historia kierunku Gospodarka Przestrzenna (kierunku GP) sięga lat 70. XX wieku, kiedy prof. dr hab. Jerzy Regulski w 1974 roku, na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym (WES) Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ), utworzył Zakład Ekonomiki Rozwoju Miast. W 1978 roku powołano Instytut Polityki Regionalnej funkcjonujący do 1992 roku. Na jego profil badawczy w decydujący sposób wpłynęły badania podjęte przez prof. dr hab. Jerzego Regulskiego, dotyczące teoretycznych podstaw gospodarki miast i regionów oraz podjęte w latach 80. prace nad reaktywowaniem samorządów terytorialnych. Naturalną konsekwencją prowadzonych badań było utworzenie kierunku GP na WES jako jednego z pierwszych na polskich uczelniach⁵⁵. Kierunek ten ewoluował od obligatoryjnych standardów kształcenia po autonomię w formułowaniu efektów uczenia się, od jednolitych studiów magisterskich po studia realizowane na dwóch poziomach (I i II stopień) oraz dwóch profilach kształcenia – o profilu praktycznym na studiach I stopnia oraz o profilu akademickim na studiach II stopnia (Rysunek 1). Zdobywane przez ponad 20 lat doświadczenia naukowe, dydaktyczne oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym znajdują odzwierciedlenie w programie studiów na kierunku GP o profilu ogólnoakademickim oraz w procesie kształcenia na tym kierunku.

Rysunek 1. Etapy rozwoju kierunku GP na WES – studia II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku GP



Celem kształcenia na studiach II stopnia na kierunku GP o profilu ogólnoakademickim jest dostarczenie interdyscyplinarnej i pogłębionej wiedzy oraz umiejętności i kompetencji z zakresu stymulowania rozwoju gmin, miast i regionów zgodnie z najnowszymi teoriami naukowymi i wynikami badań oraz współczesnymi trendami i determinantami rozwoju (równość społeczna, transformacja, Zielony Łódź, gospodarka cyrkularna). Cel ten zostaje osiągnięty poprzez odpowiednią organizację procesu dydaktycznego, tj. treści kształcenia (zakres merytoryczny poszczególnych przedmiotów), dobór form realizacji zajęć (wykłady, ćwiczenia, laboratoria, ćwiczenia terenowe) oraz zapewnienie kadry realizującej proces kształcenia. W efekcie, absolwent studiów II stopnia na kierunku GP o profilu ogólnoakademickim zna i rozumie specjalistyczną terminologię z zakresu gospodarki przestrzennej oraz w pogłębionym stopniu zna zjawiska i trendy oraz procesy i mechanizmy rozwoju miast i regionów, osadzając je w kontekście współczesnych teorii. Posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod i narzędzi analizowania zjawisk przestrzennych oraz umiejętności ich optymalnego wykorzystania. Jest przygotowany do prowadzenia badań naukowych i pogłębionych prac analitycznych na potrzeby organizacji publicznych, prywatnych i społecznych.

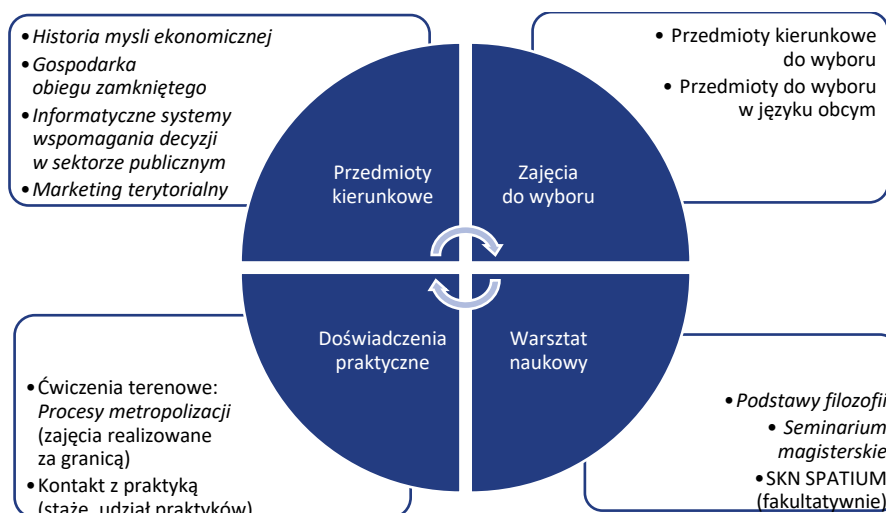
W ramach studiów II stopnia studenci kierunku GP o profilu ogólnoakademickim nabywają pogłębioną wiedzę, umożliwiającą zrozumienie i interpretację złożonych procesów ekonomicznych i społecznych towarzyszących gospodarowaniu przestrzenią i gospodarowania w przestrzeni (lokalnej, regionalnej, krajowej, ponadnarodowej), ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań środowiska przyrodniczego. Rozwijane w ramach studiów umiejętności pozwalają studentom na aktywne uczestnictwo w rozwoju społeczności lokalnych i społeczeństwa obywatelskiego, jak również wyrabiają postawę świadomego kształtowania otoczenia człowieka zgodnie z jego potrzebami, możliwościami

⁵⁵ Nabór studentów rozpoczęto od roku akademickiego 1998/99 na studiach stacjonarnych, a w roku 2000/01 także na studiach zaocznych (zarówno licencjackich, jak i uzupełniających magisterskich).

technicznymi, a także zasadami ładu przestrzennego i rozwoju zrównoważonego. Studenci nabywają ponadto kompetencje analityczne, metodologiczne oraz społeczne istotne z perspektywy współczesnej gospodarki, przyszłych pracodawców i badań naukowych. Absolwenci studiów II stopnia na kierunku GP o profilu ogólnoakademickim dysponują pogłębioną wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami społecznymi z zakresu dziedziny nauk społecznych oraz dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych, które dają im możliwość ubiegania się o przyjęcie do szkół doktorskich i rozwoju kariery naukowej.

Program studiów tworzą integralnie powiązane ze sobą 4 bloki zajęć, które pozwalają na realizację celów kształcenia i osiągnięcie zdefiniowanych efektów uczenia się (Rysunek 2). Ważnym wyznacznikiem konstrukcji programu studiów jest dorobek naukowy pracowników Instytutu Gospodarki Przestrzennej (IGP) oraz innych pracowników WES⁵⁶. Istotne znaczenie dla procesu kształcenia mają badania naukowe – również te o charakterze wdrożeniowym – prowadzone w IGP⁵⁷. Ponadto kluczową rolę odgrywa Rada Konsultacyjna IGP, będąca ciałem opiniodawczo-doradczym⁵⁸, która systematycznie monitoruje i dyskutuje dotychczasowe rozwiązania, wskazuje konieczne korekty i modyfikacje oraz opiniuje tematy prac magisterskich. Rada ta składa się z 9 przedstawicieli środowiska akademickiego, 2 studentów oraz 2 przedstawicieli praktyki. Ponadto program studiów jest przedmiotem dyskusji na Radzie WES oraz podlega jej zatwierdzeniu.

Rysunek 2. Konstrukcja programu studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku GP



Szczególną wartością studiów II stopnia na kierunku GP jest rozwijanie i pogłębianie kwalifikacji w zakresie gospodarki przestrzennej oraz możliwość łączenia wiedzy teoretycznej z praktyką poprzez uczestnictwo w wyjątkowych ćwiczeniach terenowych (zagraniczny wyjazd studialny), jak również

⁵⁶ Zał. **GPO2_Z2P1_Naucz** – Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w Tabeli 4 i Tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych.

⁵⁷ Badania uwzględnione w parametryzacji WES za lata 2017-2021 (*Aktywizacja i wzmocnienie procesów rewitalizacji polskich miast; Optymalizacja funkcjonowania rynku pracy w Polsce; Zmiana zarządzania środowiskiem przyrodniczym w miastach w świetle nowych ustaleń naukowych*) oraz wiele innych (np. *InnovaConcrete. Innovative materials and techniques for the conservation of 20th century concrete-based cultural heritage* w ramach programu HORYZONT 2020, *Re-thinking of pedagogy for implementing education for sustainable development in the 3 Baltic University Programme countries*).

⁵⁸ Zał. **GPO2_Z3_RW1411** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 14.11.2016 r. ws. zmiany uchwały Rady Wydziału ws. powołania rad konsultacyjnych; **GPO2_Z3_RW2001** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.01.2020 r. ws. rozszerzenia kompetencji rad konsultacyjnych; **GPO2_Z3_RW1701** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 17.01.2022 r. ws. zmiany składu Rady Konsultacyjnej od roku akademickiego 2021/2022.

w projektach i różnych aktywnościach naukowych i praktycznych realizowanych podczas zajęć oraz w ramach działalności 2 studenckich kół naukowych funkcjonujących w IGP, tj. SKN SPATIUM oraz SKN Real Estate⁵⁹. Duża paleta form umiędzynarodowienia dostępna na poziomie WES oraz dobrze rozwinięta współpraca międzynarodowa IGP z ośrodkami naukowo-badawczymi pozwala czerpać z dobrych doświadczeń, wzmacniać aktualność przekazywanych treści programowych i wysoką jakość kształcenia (szerzej: [Kryterium 7](#)).

Ważnym elementem procesu kształcenia jest bogata oferta przedmiotów kierunkowych do wyboru, która z jednej strony uwzględnia i podkreśla interdyscyplinarność kierunku GP, z drugiej zaś stwarza możliwość poszerzenia i pogłębienia wiedzy oraz umiejętności z zakresu gospodarki przestrzennej. Pozwala ona rozwijać zainteresowania studentów, ukierunkować ich prace badawcze oraz wybór miejsc pracy.

Nie bez znaczenia dla jakości kształcenia na studiach II stopnia na kierunku GP o profilu ogólnoakademickim są:

- Współpraca i wymiana doświadczeń z innymi ośrodkami akademickimi oferującymi kierunek studiów z zakresu gospodarki przestrzennej w ramach Unii Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunków Studiów w Zakresie Gospodarowania Przestrzenią oraz Zespołu Problemowego przy Komitecie Zagospodarowania Przestrzennego Kraju PAN;
- Doświadczenia i rezultaty osiągnięte w ramach realizowanych 2 dużych projektów dydaktycznych *Doskonałość naukowa kluczem do doskonałości kształcenia*⁶⁰ (celem projektu było m.in. podniesienie jakości kształcenia studentów kierunku GP m.in. poprzez umiędzynarodowienie procesu kształcenia) czy *EkoMiasto. Kształcenie na rzecz zrównoważonego, inteligentnego i partycypacyjnego rozwoju miast*⁶¹ (którego celem było kreowanie zintegrowanego podejścia do projektowania i realizacji procesu dydaktycznego w duchu paradygmatu rozwoju zrównoważonego i budowania społeczeństwa obywatelskiego o wysokiej świadomości ekologicznej; w ramach projektu powstał m.in.: cykl podręczników akademickich z serii *EkoMiasto*⁶²).

Kierunek GP II stopnia wpisuje się w misję i realizuje strategię rozwoju zarówno UŁ⁶³, jak i WES⁶⁴ poprzez:

- Wdrażanie efektywnego systemu dostosowywania oferty edukacyjnej do zmieniających się wymogów rynku pracy dla absolwentów w drodze monitoringu badań dotyczących zapotrzebowania na pracowników na rynku pracy;
- Przygotowywanie oferty edukacyjnej, która jest atrakcyjna i dostosowywana do postępu badań i trendów w gospodarce przestrzennej;
- Włączanie studentów w realizację projektów naukowych oraz wspieranie rozwoju naukowego poprzez opiekę, mentoring, tutoring;

⁵⁹ **GPO2_Z3_Kola** – Charakterystyka działalności studenckich kół naukowych funkcjonujących przy Instytucie Gospodarki Przestrzennej na przestrzeni lat 2016-2022.

⁶⁰ Projekt realizowany w latach 2018-2022 ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach **POWER Działanie 3.5: Kompleksowe programy szkół wyższych** (id POWR.03.05.00-IP.08-00-PZ1/17).

⁶¹ Projekt realizowany w latach 2014-2016 ze środków norweskich oraz środków krajowych w ramach **Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego** (id FSS/2014/HE1/W/0081).

⁶² Są to: Nowakowska A. (red.) (2022). *EkoMiasto#Gospodarka*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Nowakowska A., Przygodzki Z., & Rzeńca A. (red.) (2022). *EkoMiasto#Społeczeństwo*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Przygodzki Z. (red.) (2022). *EkoMiasto#Zarządzanie*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Rzeńca A. (red.) (2022). *EkoMiasto#Środowisko*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. Podręczniki te można pobrać ze strony Wydawnictwa UŁ, Repozytorium UŁ oraz innych serwisów internetowych.

⁶³ Zał. **GPO2_Z3_StratUL** – Strategia Uniwersytetu Łódzkiego 2021-2030.

⁶⁴ Zał. **GPO2_Z3_StratES** – Strategia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego na lata 2017-2022.

- Tworzenie profesjonalnego i przyjaznego dla studentów środowiska studiowania oraz atrakcyjnej i włączającej przestrzeni akademickiej;
- Nawiązywanie współpracy z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi i kołami eksperckimi, partnerami biznesowymi, jednostkami sektora publicznego oraz organizacjami *non-for-profit* w celu doskonalenia procesu dydaktycznego oraz rozwijania nowych obszarów wiedzy i kwalifikacji studentów;
- Inicjowanie i rozwijanie oraz wspieranie inicjatyw społecznych, ekologicznych (np. pszczela pasieka na WES) i kulturalnych (wystawy fotografii, sztuki etc.).

Efekty uczenia się zakładane dla studiów II stopnia na kierunku GP o profilu ogólnoakademickim odpowiadają Polskim Ramom Kwalifikacji opisanym na poziomie 7, odnoszą się do dziedziny nauk społecznych oraz dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych. Udział tych dziedzin w efektach uczenia się liczony udziałem punktów ECTS jest następujący:

- Dziedzina nauk społecznych: 90% (z czego 60% efektów uczenia się i punktów ECTS odnosi się do dyscypliny naukowej *Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna*, a 30% do *Ekonomii i finansów*);
- Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych: 10% (dyscyplina naukowa *Nauki biologiczne*).

Efekty uczenia się odzwierciedlają stopniowe zwiększanie zaawansowania wiedzy (zakresu i głębi rozumienia), umiejętności (rozwiązywania problemów i innowacyjnego stosowania wiedzy w praktyce, uczenia się i komunikowania, czyli sprawności działania) oraz kompetencji społecznych (gotowości do rozwoju oraz współpracy i do podjęcia odpowiedzialności za realizację powierzonych zadań). Studenci studiów II stopnia na kierunku GP wykorzystując posiadaną wiedzę, potrafią przede wszystkim identyfikować złożoności i współzależności występujące w procesach rozwoju oraz rozwiązywać nietypowe problemy, wykorzystując innowacyjne podejścia. Potrafią wskazać współzależności i sprzężenia zwrotne zachodzące między różnymi działalnościami człowieka i rozpoznać mechanizmy rządzące zachowaniami ludzi i podmiotów gospodarczych w przestrzeni. Potrafią prowadzić interdyscyplinarne, pogłębione analizy, symulacje i prognozy, wykorzystując różnorodne metody badawcze oraz zaawansowane narzędzia. Posiadają umiejętności przygotowywania prac pisemnych i prezentacji, prowadzenia publicznych dyskusji oraz kierowania pracą zespołową. Są przygotowani do prowadzenia badań naukowych zgodnie z obowiązującymi standardami i wymaganiami. Rozumieją potrzebę doskonalenia swojej wiedzy i kompetencji poprzez uczenie się przez całe życie. Kończąc studia II stopnia na kierunku GP, studenci są świadomymi i aktywnymi aktorami rozwoju lokalnego i regionalnego, potrafią organizować i koordynować działania na rzecz interesu publicznego. Charakteryzują się otwartością i przedsiębiorczością w działaniu oraz krytyczną postawą wobec posiadanej wiedzy, korzystając z opinii i doświadczeń ekspertów. Umieją postępować zgodnie z zasadami społecznymi i etycznymi oraz są gotowi do rozwijania dorobku zawodowego – w tym dorobku naukowego. Konieczność przygotowania pracy magisterskiej inspirowane studentów do pogłębiania wiedzy teoretycznej i praktycznej, zmusza do logicznego myślenia i wnioskowania, pozwala wyrobić nawyk ustawicznego kształcenia i uzupełniania kwalifikacji.

W UŁ każdy student ma obowiązek zaliczenia e-kursu z zakresu prawa autorskiego w I semestrze nauki. Szkolenie przeznaczone jest do samokształcenia. Niezależnie od tego, po ukończeniu studiów II stopnia na kierunku GP, absolwenci osiągną następujące efekty uczenia się z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego: znają zasady formy i możliwości ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości; umieją postępować zgodnie z zasadami społecznymi i etyki pełnić role zawodowe, są gotowi do rozwijania dorobku zawodowego.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Konstrukcja programu na kierunku Gospodarka Przestrzenna (kierunku GP) dla II stopnia studiów opiera się na 2 blokach przedmiotów zawierających logiczny (uporządkowany w przekroju semestralnym) ciąg przedmiotów zapewniających osiągnięcie planowanych efektów uczenia się. Jednym z nich jest blok przedmiotów podstawowych, a drugim blok przedmiotów wybieralnych.

W programie studiów II stopnia na kierunku GP uwzględniono efekty uczenia się odnoszące się do dziedziny nauk społecznych (dyscyplina wiodąca) oraz dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych. Udział tych dziedzin w efektach uczenia się liczony udziałem punktów ECTS jest następujący: dziedzina nauk społecznych: 90% (z czego 60% efektów uczenia się i punktów ECTS odnosi się do dyscypliny naukowej *Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna*, a 30% dyscypliny *Ekonomia i finanse*), oraz dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych (10% odnosi się do dyscypliny *Nauki biologiczne*). Umiejętności językowe są nabywane na zajęciach do wyboru, które prowadzone są w wymiarze 28 godzin (3 semestrów), co pozwala studentom poszerzyć kompetencje językowe o znajomość specjalistycznej terminologii.

Treści programowe na studiach II stopnia na kierunku GP bezpośrednio wynikają i łączą się z działalnością badawczo-naukową pracowników Instytutu Gospodarki Przestrzennej (IGP) oraz innych pracowników Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego (WES) i Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ), prowadzących zajęcia na tym kierunku. Są one adekwatne do potrzeb współczesnego rynku pracy, oferują holistyczne i specyficzne podejście do studiów z zakresu gospodarki przestrzennej oraz zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się (szerzej: [Kryterium 4](#)).

Metody kształcenia stosowane na studiach II stopnia na kierunku GP są zróżnicowane, dobór ich jest determinowany efektami uczenia się. Wykłady mają na ogół formę informacyjną, problemową, często z elementami dyskusji moderowanej i są wspomagane prezentacjami multimedialnymi. Poza wykładami zajęcia przyjmują formę ćwiczeń, warsztatów, laboratoriów, lektoratów i seminariów. Wskazane formy zajęć umożliwiają zastosowanie różnych metod dydaktycznych (podających, aktywizujących, poszukujących, eksponujących), w tym umożliwiających wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Niektóre z nich umożliwiają poznanie praktycznych aspektów rozwiązywania problemów dotyczących gospodarowania przestrzenią, co jest istotne dla kreacji umiejętności twardych. Np. w ramach przedmiotu *Informatyczne systemy wspomaganie decyzji w sektorze publicznym* wykorzystuje się innowacyjne narzędzia (np. oprogramowanie *ESRI ArcMap* lub *ESRI ArcGIS PRO*). Wymienione oprogramowanie jest stosowane w praktyce w celu gromadzenia materiałów stanowiących podstawę do oceny wskaźnikowej, będącej podstawą dla oceny opartej na dowodach w administracji publicznej. Materiały te stanowią bazę do wykorzystania wielokryterialnej analizy decyzyjnej (*MCD*A) w obszarze gospodarki przestrzennej w samorządzie lokalnym. Szczególną wartością studiów II stopnia na kierunku GP jest możliwość łączenia wiedzy teoretycznej z praktyką poprzez uczestnictwo w zajęciach terenowych organizowanych poza murami uczelni. Zajęcia terenowe (*Procesy metropolizacji*) są realizowane w wymiarze 56 godzin w semestrze 2.

Uzyskanie określonych efektów uczenia się wspomaga nie tylko odpowiednia forma zajęć, ale również ich liczba godzin oraz liczebności grup studenckich. Kwestię liczby osób w grupie studenckiej na UŁ reguluje odpowiednie *Zarządzenie Rektora*⁶⁵.

W UŁ zgodnie z *Zarządzeniem Rektora*⁶⁶ mogą być prowadzone zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Mogą być one prowadzone w formie:

- Zajęć zdalnych prowadzonych wyłącznie na odległość za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej;
- Zajęć mieszanych łączących ze sobą zajęcia prowadzone w formie tradycyjnej oraz zajęcia zdalne.

Studenci studiów II stopnia na kierunku GP uczestniczą w tej formie kształcenia. Do prowadzenia zajęć wykorzystuje się udostępnione przez UŁ: pakiet narzędzi *MS Office 365* (w tym *MS Teams*) oraz *Platformę Zdalnego Kształcenia UŁ Moodle*, dla których UŁ zapewnia wsparcie techniczne i merytoryczne. Zasady korzystania z platformy *Moodle* określono w *Regulaminie korzystania z platformy edukacyjnej w UŁ* stanowiącym załącznik do *Zarządzenia Rektora UŁ*⁶⁷. W związku z sytuacją epidemiczną (COVID-19) od marca 2020 do września 2021 roku proces kształcenia na studiach II stopnia na kierunku GP realizowano wyłącznie w formie zdalnej z wykorzystaniem ww. pakietu aplikacji i platformy, a od października 2021 roku stosowano formę mieszaną. Z badań ankietowych przeprowadzonych wśród studentów w maju 2022 roku wynika, że dobrze oceniają zdalne nauczanie na studiach II stopnia na kierunku GP w czasie pandemii pod względem przekazywanej wiedzy i jej zakresu.

Studenci na kierunku GP mają perspektywę indywidualizacji przebiegu studiów na podstawie *Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS)* lub *Indywidualnego Programu Studiów (IPS)*^{68 69}. Ponadto studentom studiów II stopnia na kierunku GP dano również możliwość indywidualnego i elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia, oferując im wybór zajęć. Do bloku przedmiotów wybieralnych zaliczane są zajęcia kierunkowe do wyboru, wykłady do wyboru w języku obcym i seminaria magisterskie. Dodatkowo, studenci studiów II stopnia na kierunku GP mają możliwość uczestniczenia w bogatej ofercie zajęć fakultatywnych będących odpowiedzią na ich zróżnicowane zainteresowania indywidualne jak i grupowe. Należy do nich zaliczyć:

- Cykliczne lub jednorazowe wykłady, debaty, prelekcje itd. realizowane przez liczne, interdyscyplinarne studenckie koła naukowe funkcjonujące na UŁ;
- Wykłady prowadzone przez wybitne osobistości świata nauki i praktyki, organizowane przez władze WES i UŁ;
- Wykłady, warsztaty, dyskusje prowadzone przez praktyków, którzy w ramach swojej aktywności zajmują się różnorodną tematyką dotyczącą funkcjonowania rynku inwestycji i nieruchomości (np. członkowie *Rady Biznesu WES*).

Należy podkreślić, iż studenci na II stopniu studiów dobrze oceniają możliwości rozwoju swoich zainteresowań poprzez uczestnictwo ww. fakultatywnych formach aktywności⁷⁰. Realizacja

⁶⁵ Zał. **GPO2_Z3_ZR107** – Zarządzenie Rektora UŁ nr 107 z dnia 16.09.2019 r. ws. wprowadzenia Regulaminu pracy Uniwersytetu Łódzkiego.

⁶⁶ Zał. **GPO2_Z3_ZR069** – Zarządzenie Rektora UŁ nr 69 z dnia 23.01.2018 r. ws. zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość realizowanych na platformie edukacyjnej UŁ Moodle.

⁶⁷ Zał. **GPO2_Z3_ZR091** – Zarządzenie Rektora UŁ nr 91 z dnia 26.02.2020 r. ws. zmiany zarządzenia nr 69 z dnia 23.01.2018 r. w sprawie zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość realizowanych na platformie edukacyjnej UŁ Moodle.

⁶⁸ §30 i §31 *Regulaminu studiów w Uniwersytecie Łódzkim*; zał. **GPO2_Z3_US302** – Uchwała Senatu UŁ nr 302 z dnia 25.04.2022 r. ws. zmiany uchwały nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu studiów w Uniwersytecie Łódzkim (ze zm.).

⁶⁹ Szerzej: <https://www.eksoc.uni.lodz.pl/strefa-studenta/sprawy-organizacyjne/ips-i-ios>.

⁷⁰ Dobre oceny wykazało badanie ankietowe przeprowadzone w maju 2022 roku wśród studentów kierunku GP.

indywidualnej ścieżki kształcenia odbywa się również poprzez umożliwienie krajowej i międzynarodowej mobilności w ramach programów *MOST* oraz *Erasmus+*.

Obowiązujące procedury przewidują też tworzenie warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia osobom z niepełnosprawnościami. Bieżącym wsparciem potrzeb studentów z niepełnosprawnością zajmuje się Pełnomocnik Rektora UŁ ds. osób z niepełnosprawnościami, a na WES Pełnomocnik Dziekana WES ds. osób z niepełnosprawnościami. Studentom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności przysługuje prawo do uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów w formie alternatywnej. Zgodę na odbywanie egzaminów i zaliczeń w formie alternatywnej udziela Dziekan WES po zasięgnięciu opinii Pełnomocnika Rektora UŁ ds. osób niepełnosprawnych. Każdy student – w zależności od rodzaju niepełnosprawności – może wnioskować o dokonanie zmiany trybu zdawania egzaminów i/lub uzyskiwania zaliczeń z danego przedmiotu. W ramach zmiany formy egzaminu możliwe jest:

- Przedłużenie czasu trwania pisemnego egzaminu lub zaliczenia;
- Zamiana egzaminu ustnego na pisemny lub pisemnego na ustny;
- Dostosowanie egzaminów, zaliczeń i innych form weryfikacji wiedzy do możliwości percepcyjnych studenta np. arkusze egzaminacyjne i inne materiały w druku powiększonym;
- Obecność na egzaminach i zaliczeniach tłumaczy języka migowego lub asystentów osoby niepełnosprawnej.

Program i harmonogram studiów na kierunku GP II stopnia przewiduje uzyskanie 120 punktów ECTS w okresie 4 semestrów. Punkty ECTS przypisane do poszczególnych przedmiotów obejmują również faktyczne godziny kontaktowe i pracę własną studentów. Praca z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów odbywa się zarówno w ramach zajęć zaplanowanych w poszczególnych semestrach, jak i w ramach prac nad projektami, warsztatach, oraz innych prac zaliczeniowych. Wymóg realizacji zajęć z bezpośrednim udziałem osób je prowadzących i studentów przedstawiany jest studentom w sylabusach, a dodatkowo są oni informowani o konieczności konsultowania efektów pracy własnej w ramach godzin kontaktowych zarówno w *Regulaminie studiów*⁷¹, jak i szczegółowo w trakcie zajęć przez osoby je prowadzące.

Ważną częścią programu dla studiów II stopnia na kierunku GP jest moduł wybieralnych przedmiotów. Liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru wynosi 62. Do modułu tego zaliczane są wykłady w języku obcym, zajęcia kierunkowe do wyboru i seminaRIA dyplomowe.

Kierunek GP w programie studiów II stopnia uwzględnia przedmioty przygotowujące do prowadzenia działalności naukowej, których istotnym elementem jest angażowanie studentów w samodzielne przygotowanie pisemnych opracowań analitycznych oraz raportów dotyczących wskazanej przez prowadzącego problematyki. Natomiast w ramach 3-semestralnego seminarium magisterskiego studenci pod opieką promotorów prowadzą badania dotyczące wybranej przez siebie tematyki. Najlepsze prace magisterskie zgłaszane są również do postępowań konkursowych, które stwarzają szanse publikacji wyników badań zrealizowanych przez studentów. Dodatkowo studenci działają w 2 studenckich kołach naukowych – tj. SKN SPATIUM oraz SKN Real Estate – w których współprowadzą badania oraz uczestniczą w konferencjach i debatach naukowych⁷².

⁷¹ Zał. *GPO2_Z3_US302* – Uchwała Senatu UŁ nr 302 z dnia 25.04.2022 r. ws. zmiany uchwały nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu studiów w Uniwersytecie Łódzkim (ze zm.).

⁷² Zał. *GPO2_Z3_Kola* – Charakterystyka działalności studenckich kół naukowych funkcjonujących przy Instytucie Gospodarki Przestrzennej na przestrzeni lat 2016-2022.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	„Dopasowanie ułożenia zajęć do potrzeb studentów, którzy chcieliby mieć mniejszą liczbę przerw”.	Rozkłady zajęć są dopasowywane do potrzeb studentów i wykładowców. Uwzględniają też dostępność infrastruktury dydaktycznej. Plany zajęć przed rozpoczęciem semestru udostępniane są wykładowcom, którzy mogą wnioskować o ich zmianę. Takie same możliwości mają studenci, którzy na pierwszych zajęciach mogą dokonać zmiany dnia i godzin ich realizacji. Rozwiązanie to umożliwia eliminowanie długich przerw między zajęciami.
2.	„W przypadku powierzenia funkcji promotora nauczycielowi ze stopniem doktora zasadne byłoby poddawanie jej recenzji przez pracownika naukowego posiadającego tytuł lub stopień doktora habilitowanego”.	Co do zasady promotorstwo prac magisterskich powierzane jest samodzielnym pracownikom naukowym. W szczególnych przypadkach ze względu na zakres tematyczny pracy dopuszczana jest możliwość promowania pracy przez osobę ze stopniem doktora o dużym doświadczeniu dydaktycznym i naukowym. Możliwość taka jest każdorazowo opiniowana przez Radę WES. W tych przypadkach – zgodnie z sugestią PKA – recenzentami są pracownicy naukowcy posiadający tytuł bądź stopień doktora habilitowanego.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Wszelkie informacje praktyczne na temat postępowania rekrutacyjnego, tj. zasad przyjęć oraz obowiązujących terminów są powszechnie dostępne i upublicznione na stronie Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego (WES)⁷³ Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ). Tryb rekrutacji na studia reguluje *Uchwała Senatu UŁ*⁷⁴. Zasady przyjmowania laureatów i finalistów olimpiad określa *Uchwała Senatu UŁ*⁷⁵, zaś osoby z niepełnosprawnościami mogą uzyskać wsparcie Pełnomocnika Rektora UŁ do spraw osób z niepełnosprawnościami⁷⁶ oraz Akademickiego Centrum Wsparcia UŁ.

Na kierunku Gospodarka Przestrzenna (kierunku GP) (jak i na całym WES) obowiązują spójne, jawne i transparentne zasady zaliczania kolejnych etapów studiów, dyplomowania, uznawania efektów i okresów kształcenia czy kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym oraz potwierdzania efektów uczenia się pozyskanych poza systemem studiów. Szczegółowe zasady zaliczania kolejnych semestrów i kontynuowania nauki określają takie dokumenty jak *Regulamin studiów*⁷⁷, *Uchwały Rady WES UŁ* oraz *Regulamin sesji egzaminacyjnej*⁷⁸. Wymienione dokumenty dostępne są na stronie WES. Okresy studiów są rozliczane za pomocą punktów ECTS, a zaliczanie poszczególnych etapów studiów

⁷³ Szerzej: <https://www.eksoc.uni.lodz.pl/strefa-kandydata>.

⁷⁴ Zał. *GPO2_Z3_US205* – Uchwała Senatu UŁ nr 205 z dnia 18.06.2021 r. ws. zasad przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim wraz z liczbą miejsc na poszczególnych kierunkach studiów na rok akademicki 2022/2023 oraz terminarzem rekrutacyjnym.

⁷⁵ Zał. *GPO2_Z3_US310* – Uchwała Senatu UŁ nr 310 z dnia 17.12.2018 r. ws. uprawnień laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów w rekrutacji na rok akademicki 2022/2023.

⁷⁶ Na zgłoszenie kandydata, forma pomocy osobom niepełnosprawnym w czasie egzaminów wstępnych i rozmów kwalifikacyjnych ustalana jest z podkomisją rekrutacyjną za pośrednictwem Pełnomocnika Rektora UŁ ds. osób niepełnosprawnych.

⁷⁷ Zał. *GPO2_Z3_US302* – Uchwała Senatu UŁ nr 302 z dnia 25.04.2022 r. ws. zmiany uchwały nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu studiów w Uniwersytecie Łódzkim (ze zm.).

⁷⁸ *Regulamin sesji egzaminacyjnej WES*: <https://www.eksoc.uni.lodz.pl/strefa-studenta/regulaminy-i-oplaty/regulamin-sesji>.

dokumentowane jest za pomocą indywidualnych kart przebiegu studiów, które są archiwizowane w Centrum Obsługi Studenta WES. Zaistniała ewentualna sytuacja problemowa rozpatrywana jest w podejściu indywidualnym. W pierwszej kolejności rolę mediatora pełni Kierownik odpowiedniej katedry, następnie kolejno Dyrektor Instytutu Gospodarki Przestrzennej (IGP) i Pełnomocnik Dziekana WES ds. studenckich. Decyzję rozstrzygającą podejmuje Prodziekan WES ds. studenckich w porozumieniu z Prodziekanem WES ds. kształcenia. Przysługuje od niej odwołanie do Prorektora UŁ ds. studentów i jakości kształcenia.

O zasadach zaliczania okresów studiów uzyskanych w innej uczelni, w tym zagranicznej, stanowi *Zarządzenie Rektora UŁ*⁷⁹ oraz *Regulamin studiów*⁸⁰. Studenci korzystający z programów wymiany i przenoszący się do UŁ z innej uczelni uzyskują uznanie osiągnięć (w postaci punktów ECTS) w zakresie, w którym odpowiadają one efektom uczenia się na poszczególnych kierunkach studiów. Szczegółowe zasady i tryb potwierdzania efektów uczenia się (PEUS) uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określa *Uchwała Senatu UŁ*⁸¹. Proces ten odbywa się na wniosek osoby zainteresowanej.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się zostały określone w programie studiów, a dla studentów dostępne są one w treści sylabusów dedykowanych poszczególnym przedmiotom. Ponadto warunki i zasady zaliczenia przedmiotu przedstawiane są studentom na pierwszych zajęciach. Wynikają one z charakteru i specyfiki zajęć oraz są dobrane w taki sposób, aby pozwalały na przeprowadzenie oceny osiągnięcia efektów uczenia. Podstawą oceny studentów i zaliczenia zajęć są podlegające dokumentowaniu okresowe prace kontrolne, głównie w postaci kolokwii, testów, referatów, projektów, esejów, prezentacji, raportów i opisów studiów przypadków, a także wskazane przez prowadzącego, różne formy aktywności w trakcie zajęć. Osiągnięte efekty uczenia się dokumentują także prace dyplomowe i protokoły z egzaminów. Egzaminy odbywają się w formie pisemnej i ustnej. Potwierdzenie znajomości języka obcego na poziomie co najmniej B2 zapewnia uczelniany system certyfikacji. Potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się obejmuje: uzyskanie zaliczenia przedmiotów określonych w programie studiów (na podstawie prac etapowych, semestralnych), w tym przygotowanie pozytywnie ocenionej pracy dyplomowej oraz zdanie egzaminu dyplomowego. Jest to warunek uzyskania potwierdzonych dyplomem kwalifikacji odpowiadających kierunkowi, poziomowi i profilowi studiów. Zasady weryfikacji efektów uczenia się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej oraz zasady przeprowadzania zdalnych egzaminów dyplomowych regulują *Zarządzenia Rektora UŁ*⁸².

Końcowa weryfikacja efektów uczenia się rozstrzyga się w procesie dyplomowania. Formalne ukończenie studiów następuje po złożeniu egzaminu dyplomowego z wynikiem pozytywnym. Zasady i tryb dyplomowania określa *Regulamin studiów*. Oferta dostępnych dla studentów seminariów znajduje się na stronie WES. Tematy prac dyplomowych są akceptowane przez opiekunów prac, konsultowane na zebraniach poszczególnych katedr i omawiane na zebraniach IGP, aby kolejno zostać zatwierdzone przez Radę Konsultacyjną IGP. Samodzielność napisanych przez studentów prac dyplomowych weryfikowana jest przez *Jednolity System Antyplagiatowy (JSA)*. Prace są deponowane w elektronicznym *Archiwum Prac Dyplomowych (APD)*, w którym są oceniane przez opiekunów

⁷⁹ Zał. *GPO2_Z3_ZR074* – Zarządzenie Rektora UŁ nr 74 z dnia 12.05.2014 r. ws. zasad zaliczania studentom UŁ okresów studiów realizowanych w uczelniach partnerskich w ramach programów wymiany Erasmus+, Campus Europae i innych pokrewnych.

⁸⁰ Zał. *GPO2_Z3_US302* – Uchwała Senatu UŁ nr 302 z dnia 25.04.2022 r. ws. zmiany uchwały nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu studiów w Uniwersytecie Łódzkim (ze zm.).

⁸¹ Zał. *GPO2_Z3_US507* – Uchwała Senatu UŁ nr 507 z dnia 15.06.2015 r. ws. zasad, warunków i trybu potwierdzania w Uniwersytecie Łódzkim efektów uczenia się oraz sposobu powoływania i trybu działania komisji weryfikujących efekty uczenia się.

⁸² Zał. *GPO2_Z3_ZR078* – Zarządzenie Rektora UŁ nr 78 z dnia 11.01.2021 r. ws. zasad weryfikacji w Uniwersytecie Łódzkim osiągniętych efektów uczenia się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej; zał. *GPO2_Z3_ZR079* – Zarządzenie Rektora UŁ nr 79 z dnia 13.01.2021 r. ws. zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych w Uniwersytecie Łódzkim przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

naukowych i recenzentów. Egzamin dyplomowy odbywa się w formie ustnej, a w skład komisji oceniającej wchodzi: przewodniczący (samodzielny pracownik naukowy), opiekun pracy i jej recenzent. Pytania teoretyczne są losowane z listy zagadnień objętych programem studiów dostępnej powszechnie na stronie WES, zaś te dotyczące pracy formułuje komisja. Zasady organizacji egzaminu dyplomowego, przygotowania prac i wymogi formalne dostępne są na stronie WES⁸³. Egzamin dyplomowy szczegółowo dokumentuje protokół zawierający ocenę pracy i egzaminu oraz średnią ważoną ze wszystkich ocen ogólnych z przedmiotów przewidzianych w planie studiów i programie kształcenia. Od roku akademickiego 2020/21, dotkniętego sytuacją pandemii COVID-19, wszystkie prace zamieszczane zostają jedynie w systemie APD. Ustalenie zostało podtrzymane i wdrażane jest w kolejnych latach.

Potwierdzeniem osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym w zakresie działalności naukowej są ich sukcesy: nagrodzone prace dyplomowe, opublikowane artykuły czy aplikacje o granty badawcze. Skuteczność osiągnięcia tych efektów przejawia się także we współpracy z otoczeniem i badaniach prowadzonych na rzecz praktyki przez działające przy IGP studenckie koła naukowe SKN SPATIUM oraz SKN Real Estate⁸⁴.

Ocena efektów uczenia się na studiach II stopnia kierunku GP następuje przez system ankiet w USOS wypełnianych przez studentów. Ankieta ta pełni również funkcję narzędzia monitorowania zgodności treści zajęć i metod weryfikacji efektów uczenia się ze wskazaną w sylabusach tematyką przedmiotu i wymaganiami dotyczącymi jego zaliczenia. Dodatkowo w semestrze letnim roku akademickiego 2021/22 w IGP przeprowadzono ankietę dla studentów studiów II stopnia na kierunku GP, której celem była szczegółowa ewaluacja kształcenia. Ankieta ta stanie się podstawą do doskonalenia procesu dydaktycznego na kierunku GP. Ankieta uznana została za praktykę, którą należy powtarzać. Poza tym aktywności dydaktyczne i naukowe nauczycieli akademickich w procesie kształcenia podlegają ocenie w corocznej ankiecie pracowniczej WES. Ankiety te pełnią również funkcję narzędzia monitorowania zgodności treści zajęć i metod weryfikacji efektów uczenia się ze wskazaną w sylabusach tematyką przedmiotu i wymaganiami dotyczącymi jego zaliczenia.

Kolejnym sposobem monitorowania jakości kształcenia jest prowadzenie hospitacji zajęć dydaktycznych, które określa *Uchwała Rady WES UŁ*⁸⁵. Procedura hospitacji zajęć jest znana pracownikom, a hospitacje realizowane są zgodnie z harmonogramem. Przebieg hospitacji jest dokumentowany w arkuszu hospitacji, podpisywanym przez hospitującego i hospitowanego.

Wysoką jakość kształcenia na studiach II stopnia na kierunku GP zapewnia również monitoring spójności zainteresowań naukowych pracowników z tematyką prowadzonych zajęć i regularne szkolenia podnoszące kompetencje organizowane przez IGP.

Do obsługi procesu kształcenia służy system informatyczny USOS, który umożliwia bieżące monitorowanie przebiegu studiów. Dokumentowanie i archiwizowanie przebiegu studiów obejmuje m.in. protokoły zaliczenia przedmiotów. Dokumentacja związana z dyplomowaniem przechowywana i archiwizowana jest również w APD, stanowiącym część systemu USOS. Stałym monitoringiem liczby studentów, przyczyn ich odejścia ze studiów oraz liczby studentów kończących studia zajmuje się Centrum Obsługi Studenta WES.

Rzeczywistą weryfikację efektów uczenia się stanowi pozycja absolwentów na rynku pracy i ich działalność zawodowa oraz osobista satysfakcja z tym związana. Aktualnie obowiązująca, formalna procedura badania losów zawodowych absolwentów (BLZA)⁸⁶ obejmuje badania na zakończenie studiów, przed obroną pracy oraz rok po ukończeniu studiów. Ponadto, absolwenci dzielą się swoimi

⁸³ Szerzej: <https://www.eksoc.uni.lodz.pl/strefa-studenta/prace-i-egzaminy-dyplomowe>.

⁸⁴ Zał. **GPO2_Z3_Kola** – Charakterystyka działalności studenckich kół naukowych funkcjonujących przy Instytucie Gospodarki Przestrzennej na przestrzeni lat 2016-2022.

⁸⁵ Zał. **GPO2_Z3_RW2809** – Wyciąg z protokołu nr 8 Uchwały Rady WES UŁ z dnia 28.09.2020 r. ws. procedury hospitacji zajęć na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ.

⁸⁶ Szerzej: <https://www.biurokarier.uni.lodz.pl/biuro-karier/monitorowanie-karier-absolwentow>.

zawodowymi historiami w ramach akcji promocji kierunku GP *Dzięki studiom na GP...* organizowanej w mediach społecznościowych, np. na stronie kierunku GP na Facebooku.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	„W przypadku powierzenia funkcji promotora nauczycielowi ze stopniem doktora zasadne byłoby poddawanie jej recenzji przez pracownika naukowego posiadającego tytuł lub stopień doktora habilitowanego”.	Co do zasady promotorstwo prac magisterskich powierzane jest samodzielnym pracownikom naukowym. W szczególnych przypadkach ze względu na zakres tematyczny pracy dopuszczana jest możliwość promowania pracy przez osobę ze stopniem doktora o dużym doświadczeniu dydaktycznym i naukowym. Możliwość taka jest każdorazowo opiniowana przez Radę WES. W tych przypadkach – zgodnie z sugestią PKA – recenzentami są pracownicy naukowcy posiadający tytuł bądź stopień doktora habilitowanego.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kadra akademicka studiów II stopnia na kierunku Gospodarka Przestrzenna (kierunku GP) tworzona jest przez pracowników Instytutu Gospodarki Przestrzennej (IGP) i uzupełniania pracownikami pozostałych Instytutów Wydziału Ekonomiczno-Społecznego (WES) (Tabela 3). Dobór nauczycieli uwzględnia ich dorobek naukowy, doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne. Wysokie kompetencje kadry potwierdza dorobek naukowy pracowników IGP – w latach 2017-2022 tworzy go ponad 100 rozdziałów w monografiach, ponad 300 recenzowanych artykułów, w tym ponad 110 publikacji z *Impact Factorem*, oraz udział w ponad 350 konferencjach. Pracownicy IGP uczestniczyli w kilkudziesięciu projektach naukowych, m.in. w 6 projektach Horyzont 2020 i wielu projektach finansowanych przez NCN i NCBR⁸⁷. Kompetencje naukowo-dydaktyczne potwierdzają także liczne nagrody i wyróżnienia przyznane pracownikom IGP za wybitne osiągnięcia m.in. przez Rektora UŁ (4 osoby) oraz instytucje zewnętrzne: Fundację na Rzecz Nauki Polskiej, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN czy Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN. Ponadto o wysokim poziomie badań pracowników IGP świadczy uwzględnienie dyscypliny Geografia na UŁ w prestiżowym rankingu *Global Ranking of Academic Subjects (GRAS)* (zwanym listą szanghajską) jako jedynej spośród wszystkich polskich uczelni w edycji 2022⁸⁸.

Aktywność naukowa pracowników powiązana jest z zakresem i tematyką realizowanych zajęć. Wielu dydaktyków posiada także doświadczenie praktyczne zdobyte poza uczelnią pozyskane poprzez pracę zawodową w instytucjach sektora publicznego, aktywność ekspercką prowadzoną na rzecz środowiska społeczno-gospodarczego czy pełnienie różnorodnych funkcji społecznych.

⁸⁷ Zał. **GPO2_Z3_Projekt** – Kluczowe projekty naukowo-wdrożeniowe realizowane przez pracowników Instytutu Gospodarki Przestrzennej w latach 2016-2022.

⁸⁸ Dyscyplina Geografia na UŁ została sklasyfikowana w rankingu w przedziale pozycji 201-300. W rankingu analizowano publikacje naukowe z lat 2016-2020. Szerzej: <https://www.uni.lodz.pl/aktualnosc/szczegoly/universytet-lodzki-po-raz-pierwszy-w-szanghajskim-rankingu-gras>.

Tabela 3. Kadra badawczo-dydaktyczna dla studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku GP

Stanowisko	Liczba osób prowadzących zajęcia na kierunku GP w roku akademickim 2021/22	W tym liczba pracowników IGP (wg stanu na dzień 31.08.2022 roku)
Profesor uczelni	7	5
Adiunkt	12	9
Adiunkt dydaktyczny	1	1
Asystent	3	3

Rozwój kadry naukowej potwierdzają także opracowywane podręczniki akademickie. Kluczowe znaczenie w tym procesie ma seria 4 podręczników *EkoMiasto* (wydanie drugie, poprawione opublikowano w 2022 roku)⁸⁹ powszechnie wykorzystywanych w procesie uczenia na studiach II stopnia na kierunku GP. Dodatkowo w 2021 roku w IGP opracowano 3 monografie stanowiące pomoce dydaktyczne dla studentów kierunku GP⁹⁰.

Podstawową zasadą doboru i doskonalenia kadry na studiach II stopnia na kierunku GP jest prawidłowa realizacja zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Polityka kadrowa i system doskonalenia kadry jest transparentny i oparty na zróżnicowanych narzędziach motywacyjnych, wdrażanych zarówno na poziomie Dyrektora IGP, jak i Dziekana WES. Rekrutacja pracowników prowadzona jest na podstawie otwartych konkursów, w oparciu o weryfikację zdobytych kompetencji i doświadczenia, w tym rozmowę kwalifikacyjną. Podstawowym kryterium doboru kadr jest dbałość o pozyskanie kompetentnych pracowników, dbających o osiąganie założonych efektów uczenia. Kluczowe elementy systemu doskonalenia kadry i motywacji do rozwoju zawodowego stanowią na poziomie WES:

- System okresowej oceny pracowników, dokonywany w obszarze naukowym, dydaktycznym oraz organizacyjnym⁹¹. Oceny te są podstawą okresowych decyzji o zatrudnieniu pracowników;
- System premiowania, uwzględniający osiągnięcia naukowe i ponadprzeciętną aktywność dydaktyczno-organizacyjną prowadzoną z najwyższymi standardami⁹²;
- Nagrody dla najlepszych dydaktyków, czyli dodatkowe premie dla pracowników osiągających wybitne oceny studentów (na podstawie ankiet *USOS*). W ostatnich 3 latach taką nagrodę otrzymało 3 dydaktyków prowadzących zajęcia na studiach II stopnia na kierunku GP;
- System bezpłatnych szkoleń oferowanych przez WES oraz UŁ. W ostatnich 3 latach kadra dydaktyczna studiów II stopnia na kierunku GP brała udział w ponad 25 różnych szkoleniach, m.in. w takich jak: *Flipped Academic Learning*, *Student z zespołem Aspergera na uczelni*,

⁸⁹ Są to: Nowakowska A. (red.) (2022). *EkoMiasto#Gospodarka*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Nowakowska A., Przygodzki Z., & Rzeńca A. (red.) (2022). *EkoMiasto#Społeczeństwo*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Przygodzki Z. (red.) (2022). *EkoMiasto#Zarządzanie*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Rzeńca A. (red.) (2022). *EkoMiasto#Środowisko*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. Podręczniki te można pobrać ze strony Wydawnictwa UŁ, Repozytorium UŁ oraz innych serwisów internetowych.

⁹⁰ Są to: Boryczka E.M. (red.) (2022). *Przekształcenia współczesnych miast. Nurty i instrumenty*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Antczak-Stępnik A., Grodzicka-Kowalczyk M., Sobczak M., Załęczna M., & Żelazowski K. (red.) (2021). *Rynek nieruchomości mieszkaniowych – współczesne aspekty przestrzenne, prawne i finansowe*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Kucharski L. (2021) (red.). *Regionalne i lokalne rynki pracy*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

⁹¹ Zał. **GPO2_Z3_RW1004** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 10.04.2017 r. ws. zatwierdzenia zasad oceny okresowej pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych WES na okres 2017-2020.

⁹² Zał. **GPO2_Z3_RW0712** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 07.12.2020 r. ws. wprowadzenia regulaminu premii i nagród na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ od roku 2022.

Jak mądrze korzystać z technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji?, Modelowanie danych z wykorzystaniem STATA, MS Teams w kształceniu zdalnym i mieszanym, Testy i quizy na platformie Moodle, Zarządzanie wielokulturowością;

- Systemy motywacyjne w zakresie udzielania urlopów naukowych, grantów na badania własne dla pracowników, finansowanie udziału w konferencjach naukowych, dofinansowania publikacji naukowych⁹³.

Zaś na poziomie IGP:

- Rozwój kompetencji dydaktycznych w ramach projektów dydaktycznych współrealizowanych w IGP⁹⁴. W ramach tych działań kadra dydaktyczna kierunku GP uczestniczyła m.in. w szkoleniach podnoszących kompetencje językowe, wykorzystania e-learningu i technologii IT (m.in. Platformy Zdalnego Kształcenia UŁ *Moodle*, narzędzia *MS Teams*, czy wykorzystania nowoczesnych metod i narzędzi dydaktycznych czy technik komunikacji);
- Corocznie organizowany *Dzień IGP* (w czerwcu), w ramach którego odbywa się spotkanie dyskusyjne podsumowujące mijający rok akademicki oraz oferowane są szkolenia podnoszące kompetencje dydaktyczne i naukowe pracowników. W IGP funkcjonuje zasada, iż każdy pracownik zobligowany jest do regularnego podnoszenia umiejętności i kompetencji i uczestniczenia co najmniej raz na 2 lata w szkoleniach. W ostatnich 3 latach w IGP realizowane były m.in. szkolenia: *Najczęściej popełniane błędy i niedociągnięcia w sylabusach* (22 osoby); *System monitorowania rozwoju STRATEG* (10 osób); *Jak przygotować dobry artykuł do wysoko punktowanego czasopisma?* (14 osób);
- System hospitacji monitorujący jakość prowadzonych zajęć. Hospitacje dotyczą szczególnie młodych pracowników, a ich wyniki omawiane są na corocznym spotkaniu w ramach *Dnia IGP*.

Natomiast na poziomie studentów:

- Wyniki semestralnych ankiet studenckich oceniających poszczególne zajęcia dydaktyczne (ankieta online w systemie *USOS*), które umożliwiają ocenę jakości kształcenia i poziom spełniania obowiązków dydaktycznych. Wyniki ankiet corocznie omawiane są na zebraniach katedralnych i spotkaniach IGP. Ankiety te są podstawą przyznawania nagród dydaktycznych dla pracowników IGP;
- Okresowa ocena jakości zajęć realizowana w formie badań ankietowych prowadzonych w IGP. Ostatnia ocena (maj 2021/22) stała się podstawą do wprowadzenia zmian w treściach zajęć oraz bieżącej korekty obsady zajęć dydaktycznych. Wyniki badań ankietowych dyskutowane były na zebraniach katedralnych i *Dniu IGP*.

Przykładowe formy wsparcia w rozwoju indywidualnej ścieżki kariery zawodowej pracowników IGP to:

- Oferowanie półrocznego urlopu naukowego dla pracowników charakteryzujących się dużą aktywnością naukową i dydaktyczną oraz zaangażowaniem w pracę organizacyjną w celu ukończenia prac naukowych stanowiących podstawę awansu zawodowego. W ostatnich 3 latach z tej formy wsparcia i rozwoju własnej kariery zawodowej skorzystało 3 pracowników IGP;
- Wzmacnianie umiędzynarodowienia dorobku i doświadczenia naukowo-dydaktycznego pracowników IGP poprzez finansowanie uczestnictwa w konferencjach międzynarodowych, publikacji w prestiżowych czasopismach naukowych, finansowanie składek członkowskich w renomowanych naukowych organizacjach międzynarodowych (np. *ERSA*, *RSA*, *PGV*, *ENH*).

⁹³ Zał. **GPO2_Z3_RW2106** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 21.16.2021 r. ws. zasad finansowania publikacji na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ.

⁹⁴ Np. projekty *Doskonałość naukowa kluczem do doskonałości kształcenia, Re-thinking of pedagogy for implementing education for sustainable development in the 3 Baltic University Programme countries, EkoMiasto. Kształcenie na rzecz zrównoważonego, inteligentnego i partycypacyjnego rozwoju miast.*

Ponadto szeroka paleta umów o współpracę z uczelniami zagranicznymi umożliwia korzystanie z wielu programów mobilnościowych;

- Oferowanie szerokiej palety szkoleń, kursów, warsztatów czy studiów podyplomowych doskonalących kompetencje dydaktyczne i rozwój naukowy. W ostatnich 3 latach pracownicy IGP skorzystali z ponad 30 różnych form umożliwiających rozwój własnych umiejętności i kompetencji. Szczególnie cenną formą podnoszenia kwalifikacji jest możliwość uczestniczenia w darmowych kursach językowych czy nieodpłatnych studiach podyplomowych (np. *Rynek mieszkaniowy – wycena*).

Efektywność systemu doskonalenia kadry i polityki kadrowej potwierdzają m.in. liczne awanse naukowe dydaktyków prowadzących zajęcia. W latach 2018-2022 wśród pracowników IGP z sukcesem przeprowadzono 4 przewody doktorskie (3 z nich to absolwenci kierunku GP) oraz 4 habilitacyjne⁹⁵. Ponadto włączanie studentów w badania naukowe skutkuje wyborem przez wielu absolwentów kariery naukowca – w ostatnich latach 2 absolwentów kierunku GP podjęło studia doktoranckie na UŁ.

Wzmocnieniem kadry kształcącej na studiach II stopnia na kierunku GP są wykładowcy z uczelni zagranicznych, co zwiększa umiędzynarodowienie procesu kształcenia i rozwój kompetencji językowych studentów. W ostatnim roku zajęcia prowadzili tu m.in.: dr Bahman Jabbarian Amiri (Uniwersytet w Teheranie, Iran), dr Abdelbaseer Elsayed (Uniwersytet w Kairze, Egipt) oraz dr Vahid Amini Parsa (Uniwersytet w Teheranie, Iran) (szerzej: [Kryterium 7](#)).

Dopełnieniem polityki kadrowej i jakości kształcenia na kierunku GP jest zapraszanie do prowadzenia zajęć wykładowców z innych uczelni⁹⁶ oraz wysokiej klasy praktyków i ekspertów zewnętrznych. Zajęcia prowadzili specjaliści instytucji publicznych (m.in. z Biura Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego, Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Wojewódzkiego Biura Geodezji, Urzędu Miasta Rawa Mazowiecka, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) oraz podmiotów gospodarczych (m.in. ASM Centrum Badań i Analiz Rynku, MapMaker.online)⁹⁷.

Dobłą praktyką w zarządzaniu procesem dydaktycznym jest opracowanie w IGP wewnętrznego narzędzia umożliwiającego śledzenie i koordynację bieżących obciążeń dydaktycznych (m.in. obsadę poszczególnych przedmiotów, poziom realizacji pensum przez pracowników, zatrudnienie ekspertów zewnętrznych). Umożliwia to prowadzenie transparentnej polityki kadrowej i wewnętrzną współpracę kierowników katedr przy corocznym tworzeniu obsady dydaktycznej.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	„Wprowadzić do zespołu z dorobkiem naukowym w zakresie nauk przyrodniczych i technicznych”.	Kadra dydaktyczna IGP została uzupełniona o osoby posiadające dorobek naukowy w zakresie nauk przyrodniczych. W zespole dydaktycznym kierunku GP m.in. jest zatrudniony (od 2019 roku) dr B. Amiri (dr, Environmental Dynamics and Management, University of Hiroshima, Japan; mgr, Environmental Planning and Management, University of Tehran). Ponadto w IGP w 2018 roku utworzono Zakład Analiz Systemów Społeczno-Ekologicznych, w którym zatrudniono osoby o dorobku z zakresu nauk przyrodniczych m.in. mgr M. Biernacka (mgr, Międzywydziałowe Studia

⁹⁵ Zał. **GPO2_Z3_Awanse** – Awanse naukowe pracowników Instytutu Gospodarki Przestrzennej w latach 2016-2022.

⁹⁶ Np. w roku 2020/21 gościnnie wykłady prowadził prof. Paweł Churski z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

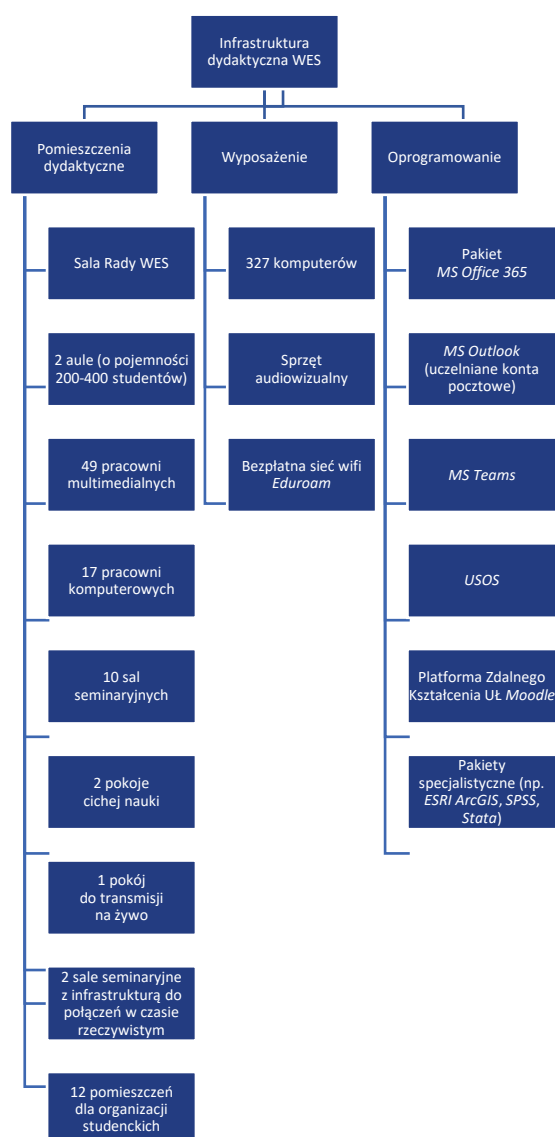
⁹⁷ Zał. **GPO2_Z3_ZAJpr** – Przykładowe tematy zajęć współprowadzonych z praktykami/ekspertami z otoczenia społeczno-gospodarczego na studiach II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Gospodarka Przestrzenna w latach 2017-2022.

		Matematyczno-Przyrodnicze, Biologia środowiskowa, Uniwersytet Łódzki). Od początku funkcjonowania kierunku GP zajęcia prowadzi na nim także dr A. Rzeńca posiadająca wykształcenie przyrodnicze (mgr, Ochrona środowiska, Uniwersytet Łódzki).
--	--	--

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Na kampus Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego (WES) Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ) składa się 7 budynków połączonych ze sobą korytarzami i łącznikami, które stanowią 1 kompleks o łącznej powierzchni użytkowej 15 502 m². Znajdują się w nim pomieszczenia dydaktyczne wyposażone w odpowiedni sprzęt i oprogramowanie (Rysunek 3), a także uzupełniająca go baza gastronomiczna i strefy wypoczynku.

Rysunek 3. Elementy infrastruktury dydaktycznej WES



Stworzona baza umożliwi elastyczne i komfortowe planowanie oraz realizację zajęć w terminach dogodnych zarówno dla pracowników, jak i studentów, z zachowaniem wymogów BHP oraz przeciwpożarowych. Na terenie WES dla osób posiadających konta uniwersyteckie (także studentów), dostępna jest bezpłatna sieć wifi *Eduroam*.

WES posiada w swojej dyspozycji kilka technologii informacyjno-komunikacyjnych, które są aktywnie wykorzystywane m.in. przez studentów studiów II stopnia na kierunku Gospodarka Przestrzenna (kierunku GP) (Rysunek 3). Na platformie *USOS* zamieszczone są informacje o przedmiotach (w tym sylabusy), planach zajęć, ocenach. Skrzynka *USOS mail* umożliwia sprawny, grupowy kontakt ze studentami. Sylwetki prowadzących zajęcia, zawierające m.in. informacje o ich dyżurach (konsultacjach), funkcjonują jako indywidualne profile w *Multiportalu UŁ*. Dodatkowo upowszechnione zostały 2 ważne narzędzia wspomagające proces kształcenia na odległość, tj. *MS Teams* i *Platforma Zdalnego Kształcenia UŁ Moodle*⁹⁸. *MS Teams* umożliwia komunikację między wykładowcą a studentem w czasie rzeczywistym, a także studentom między sobą. Platforma *Moodle* jest wykorzystywana do kształcenia asynchronicznego, jak również do odbywania szkoleń wynikających z *Regulaminu studiów*, np. szkolenia bibliotecznego, szkolenia BHP⁹⁹, szkolenia z prawa autorskiego, a także do przeprowadzania językowych testów diagnostycznych. Oba narzędzia dysponują różnymi formami sprawdzania wiedzy studentów (quizy, zadania, ankiety, głosowania, dyskusje), a także monitorowania ich aktywności.

Na WES dla studentów i wykładowców zapewniony został bezpłatny dostęp do specjalistycznych programów ułatwiających proces kształcenia oraz pracę naukową, m.in. *ESRI ArcGIS*, *Statistica*, *SPSS*, *Eviews*, *Stata*, *MS Office 365* i *Grammarly*.

Infrastruktura WES umożliwia studiowanie osobom z niepełnosprawnością ruchową. Ich poruszanie się po kampusie ułatwiają różne proponowane udogodnienia: szerokie korytarze, podjazdy, windy oraz dźwigi wewnętrzne i zewnętrzne. Sanitariaty dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami mieszczą się w budynku T (I, II piętro), w budynku C (parter) oraz na parterze budynku E. W dwóch aulach (D207 i D208) zainstalowane zostały pętle indukcyjne dla osób niedosłyszących, co umożliwia im odbiór wyraźnego dźwięku przez cewkę telefoniczną, w którą wyposażony jest niemal każdy aparat słuchowy.

W skład bazy gastronomicznej WES wchodzi: stołówka mieszcząca 135 osób (wyremontowana w 2019 roku), 2 bufety oraz 2 wyspy kawowe. Studenci mają na WES zapewnione strefy relaksu. Pierwszą z nich jest tzw. *RING* w budynku D, gdzie obecnie znajdują się miejsca do wypoczynku i sprzęt audiowizualny umożliwiający *coworking*. Warto tu wspomnieć, iż pomysł zagospodarowania tej przestrzeni został zainicjowany przez studentów kierunku GP działających w studenckim kole naukowym SKN SPATIUM. Druga strefa (w tym samym budynku) zapewnia możliwość aktywnego spędzenia wolnego czasu. Z kolei przyjazne, lubiane otoczenie, dające chwilę oddechu między zajęciami, zapewniają także 2 zielone patia wewnętrzne i oczko wodne. Wokół WES wydzielone zostały parkingi samochodowe (259 miejsc), także dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (5 miejsc) oraz zadaszony parking rowerowy (64 miejsca) wraz ze stacją obsługi rowerów. WES wspiera działania proekologiczne. Na jego terenie umieszczone zostały specjalne kosze do segregacji odpadów, poidła z wodą zasilane z miejskiej sieci wodociągowej oraz budki lęgowe dla ptaków. Na terenie WES funkcjonuje także pasieka pszczela oraz domek do apiterapii. Dodatkowo, ulica POW przebiegająca przy WES planowana jest do przebudowy na tzw. *woonerf* (podwórzec). Z inicjatywy studenckiego koła naukowego SKN SPATIUM w 2022 roku złożono w tej sprawie wnioski na projekt *#woonerfPOW* do Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego¹⁰⁰.

W 2021 roku zrealizowany został także projekt inwestycyjny polegający na przygotowaniu 7 pokoi socjalnych o pełnym wyposażeniu dla pracowników WES. Kolejnym udogodnieniem jest przygotowany w przestrzeni Centrum Rozwoju WES pokój przeznaczony do nagrań i transmisji na żywo w warunkach

⁹⁸ Platforma Zdalnego Kształcenia UŁ Moodle: <https://moodle.uni.lodz.pl/>.

⁹⁹ Zał. *GPO2_Z3_ZR053* – Zarządzenie Rektora UŁ nr 53 z dnia 11.04.2019 r. ws. zasad i trybu szkolenia w Uniwersytecie Łódzkim studentów, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych i innych form kształcenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

¹⁰⁰ Zał. *GPO2_Z3_Kola* – Charakterystyka działalności studenckich kół naukowych funkcjonujących przy Instytucie Gospodarki Przestrzennej na przestrzeni lat 2016-2022.

studyjnych. Sala nagrań została wygłuszona panelami i zasłonami akustycznymi oraz wyposażona w wysokiej jakości sprzęt: kamerę konferencyjną wraz ze statywem, bezprzewodowy system mikrofonowy, mikrofon przewodowy, lampę pierścieniową oraz tablicę typu *whiteboard*. W 2022 roku zaaranżowane w ten sposób zostały również: sala seminaryjna T2, sala seminaryjna D106 oraz pracownia do zogniskowanych wywiadów grupowych (fokusowa). Studenci oraz pracownicy WES mogą także spędzać czas obcując ze sztuką w *Małej Galerii Łódzkiego Towarzystwa Fotograficznego na EkSocu* (foyer nad aulą T1 w budynku T), gdzie organizowane są cykliczne wystawy fotograficzne. Również przestrzeń łącznika między budynkami D i T pełni rolę małej galerii, gdzie prezentowane są wystawy prac studentów i pracowników. Warto również wspomnieć, iż bezpośredni teren wokół WES pełni funkcje przestrzeni społecznej, np. organizowane jest tam coroczne święto WES *Hello EkSoc*.

Potrzeby w zakresie rozwoju bazy dydaktycznej monitorowane są na bieżąco przez 25 pracowników Centrum Administracyjno-Technicznego WES. Każdego roku dokonuje się przeglądu technicznego infrastruktury i sprzętu. Wszelkie naprawy wykonywane są na bieżąco, zaś modernizacje i remonty według zatwierdzonych planów remontowych. Swoje potrzeby dotyczące udoskonalania bazy dydaktycznej mogą zgłaszać studenci i pracownicy za pośrednictwem badań ankietowych. Służy temu m.in. ankieta *EkSoc, tu studiuje*, której celem jest ocena warunków studiowania na WES. Z kolei pracownicy swoje zdanie o warunkach pracy i komunikacji między różnymi podmiotami mogą wyrazić w ankiecie *EkSoc moim miejscem pracy* oraz za pośrednictwem platformy intranetowej. Monitoring potrzeb związanych z infrastrukturą dydaktyczną i naukową odbywa się również poprzez partycypacyjne współdecydowanie o kierunkach przekształceń przestrzeni WES (w ramach wydziałowego budżetu obywatelskiego). Dodatkowo, na przełomie czerwca i lipca 2020 roku przeprowadzone zostało internetowe badanie ankietowe *Praca zdalna w opiniach pracowników UŁ* skierowane do pracowników i doktorantów UŁ. Dzięki niemu możliwe było zdiagnozowanie problemów, jakich doświadczyli pracownicy w pracy zdalnej i przygotowanie zestawu rekomendacji oraz szkoleń odpowiadających zgłaszanym potrzebom. Ponadto w roku akademickim 2021/22 przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród studentów studiów II stopnia na kierunku GP, mające na celu ich ocenę studiów i studiowania na kierunku GP biorąc pod uwagę szereg ważnych, wyodrębnionych kryteriów (w tym także ocenę infrastruktury WES). I tak, na pytanie o ocenę jakości infrastruktury oraz przestrzeni WES, studenci kierunku GP w pierwszej kolejności docenili stołówkę, bibliotekę i przestrzeń rekreacyjno-wypoczynkową.

W dyspozycji jest również dron DJI Phantom 4, który jest wykorzystywany w trakcie realizacji zajęć *Wykorzystanie bezzałogowych statków powietrznych w gospodarce przestrzennej*.

Studenci studiów II stopnia na kierunku GP i nauczyciele akademicy mają do dyspozycji zasoby Biblioteki UŁ (BUŁ) (jednej z największych bibliotek w Polsce) oraz Biblioteki WES (BWES) (Tabela 4). Obie biblioteki wyposażone są w zintegrowane systemy umożliwiające przeglądanie i zamawianie wybranych pozycji online. Na terenie BUŁ znajduje się książkomat, stanowiska do samodzielnego wypożyczenia, wrzutnia i multiwyszukiwarka. W BUŁ działa wypożyczalnia międzybiblioteczna, oferująca możliwość zamówienia wybranych pozycji książkowych z innych bibliotek w Polsce.

Tabela 4. Zasoby biblioteczne BUŁ i BWES

Zasoby biblioteczne BUŁ	Zasoby biblioteczne BWES
Pomieszczenia	
Łącznie 25 500 m ² , w tym: <ul style="list-style-type: none"> ○ 3 czytelnie; ○ Strefy Wolnego Dostępu z 460 miejscami do pracy (51 stanowisk komputerowych); ○ 11 pokoi do pracy indywidualnej i grupowej; 	Łącznie 1 331 m ² , w tym: <ul style="list-style-type: none"> ○ Czytelnia z 32 stanowiskami (w tym 22 komputerowymi)* * Dwa stanowiska dostosowane są do pracy w języku angielskim,

o 5 sal seminaryjno-konferencyjnych.	a jedno dostosowane jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami narządów wzroku, słuchu i ograniczoną sprawnością ruchu.
Księgozbiór i czasopisma	
Łącznie ok. 2 500 000 pozycji, w tym ok. 280 000 w Wolnym Dostępie.	<p>Łącznie ok. 90 700 pozycji książkowych i 377 tytułów czasopism:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Ponad 170 w Wolnym Dostępie (Dział 22); o Ponad 500 pozycji w magazynie. <p>Dla kierunku GP jest dostępnych ok. 2400 dedykowanych książek, z czego w Wolnym Dostępie jest ponad 200 tytułów w Dziale 23 i kilka tytułów w Dziale 7.</p> <p>Czasopisma dedykowane kierunkowi GP znajdują się w Czytelni w Dziale 23 (np. <i>Problemy Rozwoju Miast, Magazyn Miasta, Gospodarka Przestrzenna</i>).</p> <p>Dodatkowo, za pośrednictwem strony BUŁ zapewniony jest dostęp do ok. 80 czasopism online.</p>
Inne zasoby	
129 licencjonowanych baz danych; Inne, w tym Federacja Bibliotek Cyfrowych, e-lokalizator, katalogi NUKAT i KARO.	BWES za pośrednictwem strony internetowej BUŁ zapewnia dostęp do czasopism online, elektronicznych baz naukowych oraz książek online.

Dośkonale i rozwój systemu biblioteczo-informacyjnego odbywa się na podstawie potrzeb zgłaszanych przez pracowników i studentów (zwłaszcza w zakresie dostępu do książek zagranicznych) oraz monitoringu pojawiających się nowości wydawniczych. Dodatkowo w 2018 roku wśród czytelników BWES została przeprowadzona ankieta na temat satysfakcji użytkowników. Dzięki badaniu w czytelni został zainstalowany skaner, studentom udostępniono komputer z drukarką i zainstalowano potrzebne do pracy oprogramowanie. Co roku prowadzone są również szkolenia dotyczące dostępnych baz bibliotecznych. Aby ułatwić studentom wypożyczenie i zwrot książek na parterze budynku E zainstalowano książkomat i wrzutnię, czynne przez 7 dni w tygodniu w godzinach 07:00-21:00. W czytelni przed pandemią COVID-19 były organizowane spotkania autorskie z pracownikami WES. Od nowego roku akademickiego 2022/23 planuje się powrócić do organizowania takich spotkań.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	„Wprowadzenie do procesu kształcenia innowacyjnych pomocy edukacyjnych jak np. drony”.	W IGP w ostatnich latach realizowano projekt dydaktyczny <i>Dośkonłość naukowa kluczem do dośkonłości kształcenia</i> ¹⁰¹ , zadanie „Ponadstandardowe i aktywne formy nauczania przedmiotów ekonomicznych dla kierunku Gospodarka Przestrzenna I st”, który stał się podstawą do wprowadzenia innowacyjnych metod, technik i pomocy dydaktycznych na kierunku GP. W ramach projektu opracowano m.in programy kształcenia dla przedmiotów: <i>Zintegrowane systemy informatyczne; Zarządzanie danymi, analiza danych; GIS w procesach decyzyjnych; Badania jakościowe z wykorzystaniem technologii biometrycznych; Ska-</i>

¹⁰¹ Projekt realizowany w latach 2018-2022 ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach POWER Działanie 3.5: Kompleksowe programy szkół wyższych (id POWR.03.05.00-IP.08-00-PZ1/17).

		nowanie 3D i obróbka danych z wykorzystaniem geodezyjnego skanera laserowego; Fotogrametria lotnicza z wykorzystaniem platformy UAV. Wymienione przedmioty są sukcesywnie wprowadzane do programu studiów oraz oferty zajęć do wyboru dla studiów II stopnia na kierunku GP. Dla przykładu, wprowadzono do siatki zajęć podstawowych przedmiot <i>Informatyczne systemy wspomaganie decyzji w sektorze publicznym</i> , w ramach którego wykorzystuje się innowacyjne oprogramowanie (współpraca z firmą MapMaker.online) oraz przedmiot <i>Infografika – nowoczesna analiza i wizualizacja danych</i> (pula zajęć do wyboru). Zgodnie z zaleceniem PKA, IGP pozyskał drona, który jest wykorzystywany w procesie kształcenia.
2.	„Wydłużenie czasu pracy biblioteki”.	Czas pracy BWES dostosowano do rozkładu zajęć studentów. Ponadto zainstalowano książkomat oraz wrzutnię, które ułatwiają korzystanie z usług BWES dzięki temu, że są dostępne dla studentów także poza godzinami pracy BWES. Komplementarne rozwiązania dla studentów kierunku GP oferuje BUŁ o znacznie dłuższych godzinach pracy. Jej szczególną inicjatywą jest <i>BUŁa do północy</i> , dająca studentom możliwość korzystania z zasobów BUŁ w godzinach nocnych.
3.	„Dostosowanie liczby komputerów do liczby uczestników w zajęciach, bądź zmniejszenie liczebności grup”.	Liczba stanowisk komputerowych w salach laboratoryjnych została dostosowana do liczby uczestników zajęć. W ten sposób zapewniono indywidualny dostęp do stanowisk komputerowych.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Szeroka współpraca z podmiotami reprezentującymi różnorodne obszary działalności, która na ocenianym kierunku rozwijana jest od ponad 20 lat, ogniskuje się wokół kwestii organizacji procesu nauczania oraz tworzenia warunków dobrego startu w pracy zawodowej lub/i naukowej absolwentom studiów II stopnia na kierunku Gospodarka Przestrzenna (kierunku GP). Wśród najważniejszych partnerów należy wskazać podmioty administracji publicznej (zarówno samorządowej jak i rządowej), organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze, jednostki B+R (*Rysunek 4*)¹⁰². *Program współpracy z otoczeniem WES na lata 2017-2022*¹⁰³ będący rozwinięciem *Strategii WES na lata 2017-2022*¹⁰⁴ stanowi ramy dla aktywnych działań z przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi, sektorem publicznym i innymi instytucjami na rzecz wymiany wiedzy i doświadczeń oraz budowania trwałych i wzajemnie korzystnych relacji. Współpraca z ww. podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego na studiach II stopnia na kierunku GP odbywa się w obszarze edukacji oraz nauki. Kluczowe znaczenie ma współpraca w zakresie:

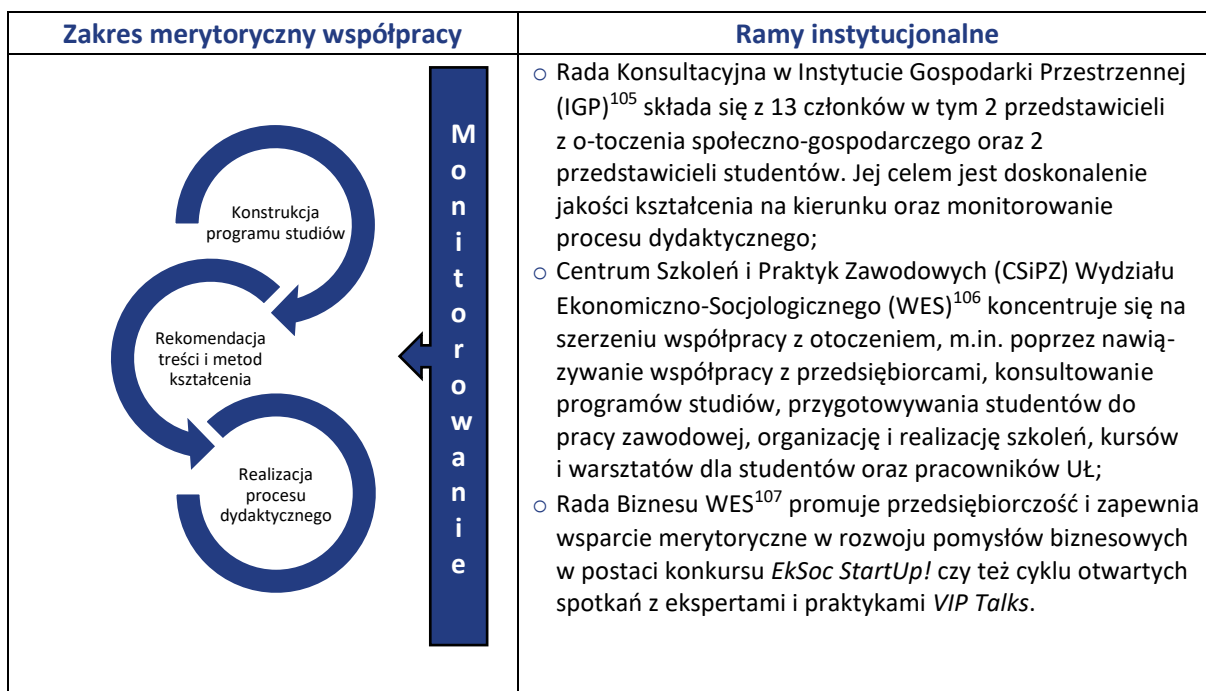
- Projektowania programu studiów, jego modyfikacji i aktualizacji;
- Ukierunkowywania treści kształcenia i doboru metod;
- Realizacji procesu dydaktycznego (współtworzenie zajęć, tworzenie oferty szkoleń i staży, inicjowanie badań etc.);
- Monitorowania jakości kształcenia (*Rysunek 4*).

¹⁰² Zał. *GPO2_Z3_ZAJpr* – Przykładowe tematy zajęć współprowadzonych z praktykami/ekspertami z otoczenia społeczno-gospodarczego na studiach II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Gospodarka Przestrzenna w latach 2017-2022.

¹⁰³ Zał. *GPO2_Z3_PWzOES* – Program współpracy z otoczeniem Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego na lata 2017-2022.

¹⁰⁴ Zał. *GPO2_Z3_StratES* – Strategia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego na lata 2017-2022.

Rysunek 4. Współpraca w procesie dydaktycznym na studiach II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku GP



Włączenie specjalistów – praktyków z różnych dziedzin – wzbogaca i uatrakcyjnia proces dydaktyczny, dostarcza aktualnej wiedzy, jednocześnie uczy krytycznego myślenia oraz rozwija ciekawość i odpowiedzialność społeczną studentów. Na studiach II stopnia na kierunku GP wykorzystywane są różnorodne ścieżki angażowania podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego (Rysunek 5). Niezależnie od obranej formy, zawsze kładzie się nacisk na rozwój kompetencji studentów, które umożliwią im dobry start na rynku pracy, a także kompetencji wzmacniających w nich chęć dalszej nauki i poszukiwania prawdy oraz kreujących postawy obywatelskie i prospołeczne wśród studentów. Studenci mając bezpośredni kontakt z konkretną przestrzenią, zdobywają również umiejętność krytycznego spojrzenia na zachodzące procesy. Szerokie spektrum realizowanych tematów (treści kształcenia) przy współudziale praktyków wskazuje na złożoność problematyki gospodarki przestrzennej, ale też potwierdza konieczność interdyscyplinarnego kształcenia. Również współpraca z innymi jednostkami naukowymi przy organizacji zajęć jest atutem procesu dydaktycznego na studiach II stopnia na kierunku GP. Poszerza ona perspektywę badawczą studentów i stwarza przestrzeń do dyskusji naukowej. Poniżej wymieniono wybrane podmioty wspierające proces nauczania:

- Inne uczelnie (np. zajęcia prof. Pawła Churskiego z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pt. „Jak fundusze europejskie różnicują przestrzeń Polski?” realizowane online w ramach przedmiotu *Polityka regionalna*);

¹⁰⁵ Rada Konsultacyjna IGP ma charakter formalny, a jej kompetencje, procedury i skład określają *Uchwały Rady WES UŁ*; Zał. **GPO2_Z3_RW1411** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 14.11.2016 r. ws. zmiany uchwały Rady Wydziału ws. powołania rad konsultacyjnych; **GPO2_Z3_RW2001** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.01.2020 r. ws. rozszerzenia kompetencji rad konsultacyjnych; **GPO2_Z3_RW1701** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 17.01.2022 r. ws. zmiany składu Rady Konsultacyjnej od roku akademickiego 2021/2022.

¹⁰⁶ CSiPZ WES działa od 2015 roku na podstawie *Uchwały Rady WES*; zał. **GPO2_Z3_RW2906** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.06.2015 r. ws. utworzenia Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ.

¹⁰⁷ Rada Biznesu została powołana z inicjatywy Władz Dziekańskich WES 17.04.2009 roku. W skład Rady wchodzi przedstawiciele sektora przedsiębiorstw oraz instytucji publicznych z regionu łódzkiego. Misją Rady jest zbliżenie środowiska nauki i edukacji i sfery praktyki życia gospodarczego oraz nawiązanie ich ścisłej współpracy.

- Instytucje samorządowe (np. zajęcia we współpracy z Urzędem Miejskim w Byczynie pt. „Realizacja działań i projektów rewitalizacyjnych – między teorią a praktyką. Dobre praktyki rewitalizacji na przykładzie gminy Byczyna” realizowane online w ramach przedmiotu *Rewitalizacja miast i obszarów wiejskich*);
- Instytucje rządowe (np. zajęcia we współpracy z Wojewódzkim Biurem Geodezji w Łodzi pt. „Pozyskanie danych przestrzennych dla potrzeb analiz” w ramach przedmiotu *Informatyczne systemy wspomaganie decyzji w sektorze publicznym*).

Z kolei ćwiczenia terenowe *Procesy metropolizacji* integrują treści kształcenia oraz rozszerzają i pogłębiają wiedzę i umiejętności nabyte w toku zajęć audytoryjnych, dają możliwość zweryfikowania zdobytej wiedzy i umiejętności oraz podnoszą świadomość potrzeby dokończenia i samodoskonalenia w zakresie wykonywanego zawodu. Odbywane zagranicą (Berlin, Niemcy) poszerzają wiedzę studentów oraz wskazują na szeroki kontekst współczesnych procesów rozwojowych. Realizowane tematy dotyczą aktualnych i ważnych procesów np. „Miasto z perspektywy imigranta”.

Rysunek 5. Obszary aktywnego włączenia podmiotów zewnętrznych do procesu nauczania na studiach II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku GP



Ponadto istotny wpływ na realizację programu studiów i jego udoskonalanie mają badania naukowe prowadzone w IGP w których uczestniczą studenci (projekty *FRONTSH1P* oraz *InnovaConcrete* finansowane z programu Horyzont 2020, czy projekt *Zachowania konsumencko-przestrzenne studentów w rozwoju miast przemysłowych* finansowany ze środków NCN). Włączanie studentów pozwala rozwijać ich warsztat badawczy oraz poznać praktyczne aspekty i uwarunkowania prowadzenia badań. Również realizacja projektów w partnerstwie czy we współpracy stanowi impuls do doskonalenia procesu dydaktycznego na testowanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań oraz wymiany doświadczeń. Współpraca z jednostkami B+R (m.in. takimi jak: Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Instytut Badan Edukacyjnych, Instytut Rozwoju Miast i Regionów, ASM Centrum Badań i Analiz Rynku) również pozwala na poszerzanie i udoskonalanie programu studiów, szczególnie w obszarze prowadzenia badań i rozwijania aktywności naukowej studentów.

Ważnym obszarem współpracy jest współtworzenie przez studentów wraz z podmiotami z zewnątrz wydarzeń lokalnych, np. dyskusji i debat (np. przebudowa ulicy POW w Łodzi na tzw. *woonerf*) i udostępniania pszczelej pasieki na WES (Stowarzyszenie Pszczelarzy Ziemi Łódzkiej), oraz

ponadlokalnych, np. konferencji popularnonaukowej *Młodzi o klimacie*, które odbędzie się w listopadzie 2022 roku w EC1 w Łodzi¹⁰⁸.

WES i UŁ oferuje szereg aktywności, podczas których studenci mogą również samodzielnie rozwijać swą wiedzę, kompetencje i umiejętności, potrzebne w pracy zawodowej. CSiPZ WES tworzy ofertę szkoleń dając możliwość rozwijania kwalifikacji, dywersyfikacji zainteresowań oraz poznawania nowych ścieżek aktywności. Z kolei Laboratorium Badań Rynkowych na WES¹⁰⁹ jest podmiotem, który umożliwia studentom praktyczne prace, pozwalające skutecznie implikować metody analizy danych w projektach komercyjnych i badawczo-rozwojowych. Laboratorium Badań Rynkowych umożliwia studentom już w trakcie studiów aktywnie włączać się w działania, które przynoszą poczucie satysfakcji, jak również wymierne korzyści finansowe. Z kolei na poziomie uczelni Centrum Współpracy z Otoczeniem UŁ oraz Biuro Karier UŁ zapewniają z jednej strony warunki do „praktykowania” – tj. odbywania staży, włączania w badania naukowe – z drugiej zaś cyklicznie prowadzi monitoring losów absolwentów. Te dwie aktywności stanowią ważne źródło wiedzy i inspiracji do rozwoju kierunku, tj. udoskonalania programu studiów i realizacji procesu dydaktycznego.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Realizowane formy i zakres umiędzynarodowienia na studiach II stopnia na kierunku Gospodarka Przestrzenna (kierunku GP) uwzględniają koncepcję i cele kształcenia oraz stwarzają możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności studentów i nauczycieli akademickich. Instytut Gospodarki Przestrzennej (IGP) ustawicznie dąży do dostosowywania programu studiów II stopnia na kierunku GP do standardów międzynarodowych. Podstawę dla umiędzynarodowienia kształcenia stanowi też wzmacnianie kompetencji językowych studentów i dydaktyków, tak aby mogli korzystać z bogatej oferty Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego (WES) Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ) w zakresie umiędzynarodowienia. Rozwój kompetencji językowych studentów następuje przede wszystkim poprzez realizację zajęć w językach obcych. W przypadku wykładowców wzmacnianie kompetencji językowych odbywa się poprzez regularnie proponowane i dofinansowane przez uczelnię zajęcia doskonalących z języków obcych, przede wszystkim angielskiego.

Na WES funkcjonuje bogata oferta umów międzynarodowych w ramach programów *Erasmus+* (ponad 200 umów) oraz umów bilateralnych, które sprzyjają mobilności studentów i pracowników badawczo-dydaktycznych. Proces ten w ostatnich 2 latach został istotnie zakłócony i utrudniony przez niepewność wynikającą z pandemii COVID-19. Nauczyciele akademicy w ostatnich 4 latach zrealizowali 28 wyjazdów (m.in. do Porto, Bari, Montpellier, Benevento, Bańskiej Bystrzycy, Miskolca i Rijeki). Pozwala to przenosić doświadczenia międzynarodowe do procesu kształcenia na studiach II stopnia

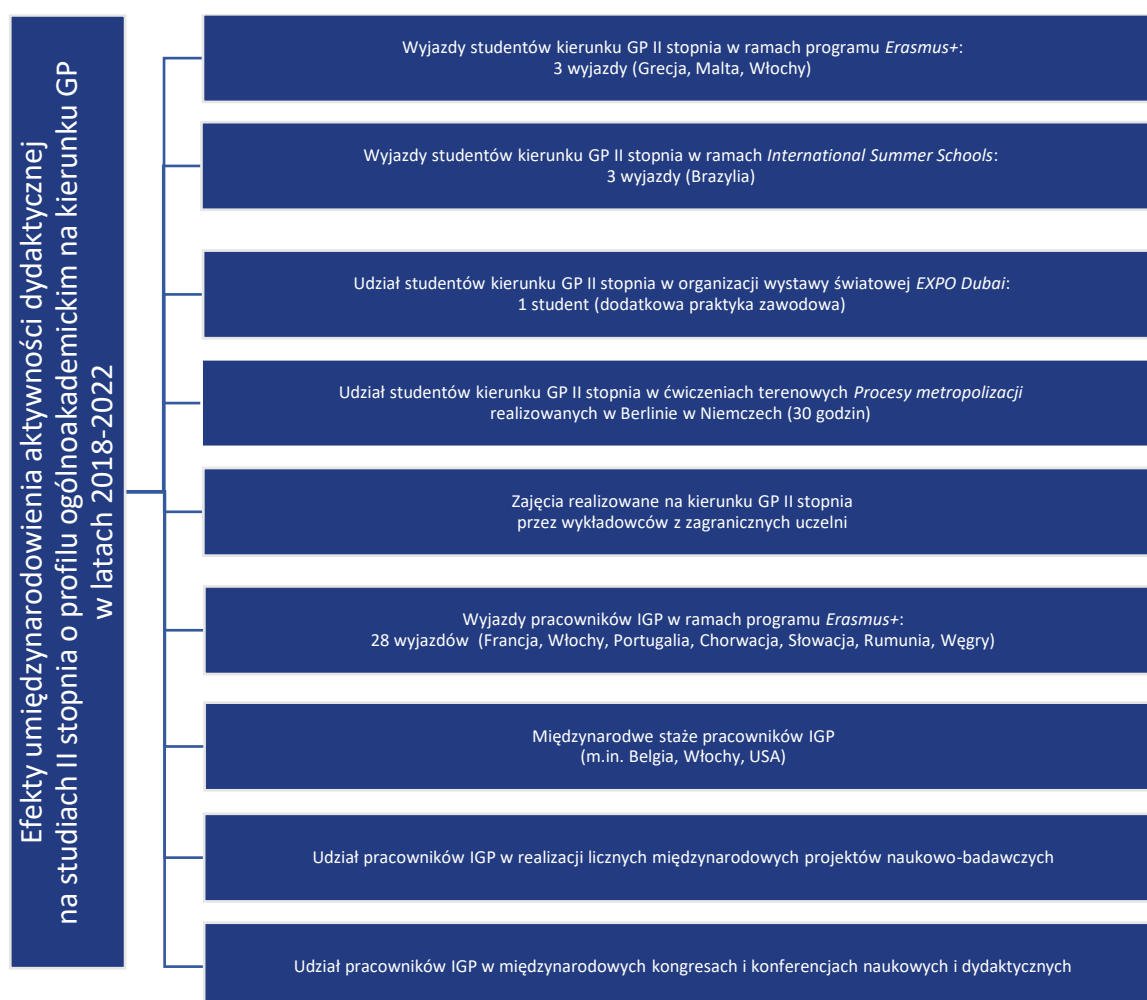
¹⁰⁸ *Młodzi o klimacie 2022* to ogólnopolskie wydarzenie koordynowane przez Muzeum Nauki i Techniki EC1 w Łodzi, kierowane do młodzieży szkół ponadpodstawowych będące platformą wymiany wiedzy nt. zmian klimatu i ich wpływu na miasta. Studenci kierunku GP w ramach tego wydarzenia będą realizować warsztaty oraz zajęcia w terenie (szerzej: <https://centrumnaukiec1.pl/aktualnosci/mlodzi-o-klimacie-2022>).

¹⁰⁹ Szerzej: <https://www.eksoc.uni.lodz.pl/strefa-studenta/rozwoj/laboratorium-badan-rynkowych>.

na kierunku GP i doskonaląc warsztat dydaktyczny pracowników. W przypadku studentów w ostatnich latach z programu *Erasmus+* skorzystało 3 studentów.

Ważnym ogniwem procesu umiędzynarodowienia aktywności dydaktycznej i naukowej jest udział pracowników IGP od 2022 roku w UNIC (*The European University of Post-Industrial Cities*), czyli w międzynarodowym partnerstwie uczelni europejskich finansowanym przez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego w Brukseli (AECEA). Sieć składa się z dziesięciu uniwersytetów reprezentujących dziesięć różnych miast postindustrialnych (Bilbao, Bochum, Cork, Liège, Łódź, Malmö, Oulu, Rotterdam, Stambuł, Zagrzeb) i jest koordynowane przez Uniwersytet Erazma w Rotterdamie. Sieć prowadzi badania nad transformacją miast, które doświadczyły upadku dużych zakładów przemysłowych oraz zapewnia wymianę akademicką pracowników i studentów w tym zakresie. Projekt realizowany jest w partnerstwie z samorządem Łodzi i województwa łódzkiego oraz innymi interesariuszami. Funkcjonowanie UŁ w tej sieci daje też studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z szerokiego pakietu zajęć fakultatywnych w języku obcym¹¹⁰.

Rysunek 6. Efekty umiędzynarodowienia aktywności dydaktycznej na studiach II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku GP



Wyjątkową szansą na umiędzynarodowienie i zdobycie doświadczeń praktycznych przez studentów była możliwość udziału w organizacji wystawy światowej *EXPO Dubai* (największego na świecie

¹¹⁰ Oferta zajęć: <https://www.unic.eu/en/inter-university>.

wydarzenia gospodarczego). 25 studentów UŁ wyłonionych w drodze konkursu na przełomie 2021 i 2022 roku zrealizowało praktyki w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Studenci UŁ spędzili w Dubaju łącznie pół roku, w dwóch 3-miesięcznych turach. Finansowanie programu zapewniło Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Atrakcyjną formą umiędzynarodowienia są także współorganizowane przez WES *International Summer Schools* wraz z uniwersytetami z Brazylii, Ekwadoru, Meksyku, Rosji i Nepalu. W ostatnich latach z tej formy umiędzynarodowienia skorzystało 3 studentów kierunku GP. Międzynarodową szkołę letnią organizuje też corocznie w lipcu WES (*EkSoc Summer School*, do tej pory 14 edycji), włączając w to szeroko zarówno studentów, jak i kadrę. Wykładowcy IGP wielokrotnie prowadzili tam zajęcia, zaś studenci partycypowali w zajęciach oraz wspierali (wolontariat) proces organizacji *EkSoc Summer School*.

W proces umiędzynarodowienia wpisuje się także zatrudnianie zagranicznych wykładowców w IGP. W ostatnim roku akademickim 2021/22 na studiach II stopnia na kierunku GP zajęcia prowadzili:

- dr Bahman Jabbarian Amiri (Uniwersytet w Teheranie, Iran) – 16 godzin zajęć w ramach przedmiotu *Housing markets in more and less developed regions* (II rok, semestr 3, wykład do wyboru);
- dr Abdelbaseer Elsayed (Uniwersytet w Kairze, Egipt) – 2 godziny zajęć w ramach przedmiotu *Polityka miejska* (I rok, semestr 1);
- dr Vahid Amini Parsa (Uniwersytet w Teheranie, Iran) – 2 godziny zajęć w ramach przedmiotu *Błękitno-zielona infrastruktura* (I rok, semestr 2, wykład do wyboru);

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega ocenie z udziałem studentów (w ramach ankiet *USOS*), a wyniki tych ocen są omawiane w ramach zebrań IGP oraz wykorzystywane w działaniach doskonalących proces dydaktyczny i w kształtowaniu obsady zajęć. Realizowane są także działania promujące zagraniczne wyjazdy dydaktyczne (np. regularnie odbywają się spotkania z wydziałowym i instytutowym koordynatorem programu *Erasmus+* oraz udostępniane są materiały promocyjne (m.in. w gablotach IGP oraz wydziałowym systemie TV).

Istotne znaczenie dla umiędzynarodowienia aktywności badawczo-dydaktycznej miał udział pracowników w międzynarodowych konferencjach (ponad 350 w latach 2018-2022), stażach naukowo-badawczych¹¹¹ oraz w międzynarodowych sieciach i organizacjach naukowych¹¹². Kadra badawczo-dydaktyczna uczestniczy także w realizacji wielu projektów międzynarodowych¹¹³, m.in. w:

- Horyzont 2020: *FRONTrunner approach Transition to a circular & resilient future: deployment of systemic solutions with the support of local clusters and the development of regional community-based innovation schemes (FRONTSH1P)*;
- Horyzont 2020: *Innovative materials and techniques for the conservation of 20th century concrete-based cultural heritage (InnovaConcrete)*;
- Horyzont 2020: *Collaborative Learning in Research, Information-sharing and Governance on How Urban forests as nature-based solutions support Sino-European urban futures (CLEARING HOUSE)*;
- Horyzont 2020: *Resituating the local in cohesion and territorial development (RELOCAL)*;
- Horyzont 2020: *Regional Policy Actions for Circular Economy (REPLACE)*;
- Program BiodivERSA: *Enabling Green and Blue Infrastructure Potential in Complex Social-Ecological Regions (ENABLE)*;

¹¹¹ Dla przykładu pracownicy IGP uczestniczyli w stażach naukowych w University of Nevada, Las Vegas, USA; University of Illinois, Chicago, USA; University of Rijeka, Rijeka, Chorwacja (staż w ramach programu *CEEPUS Freemover*); Politecnico di Torino, Turyn, Włochy; Regionalne Biuro Województwa Łódzkiego, Bruksela, Belgia.

¹¹² Kadra badawczo-dydaktyczna studiów II stopnia na kierunku GP partycypuje m.in. w: *European Network for Housing Research (ENHR)*, w 2023 roku w Łodzi odbędzie się coroczny kongres i spotkanie tej sieci), *European Regional Science Association (ERSA)*, *Regional Science Association International (RSAI)*, *Reseau GREG PGV*.

¹¹³ Zał. **GP02_Z3_Projekt** – Kluczowe projekty naukowo-wdrożeniowe realizowane przez pracowników Instytutu Gospodarki Przestrzennej w latach 2016-2022.

- Baltic University: *Re-thinking of pedagogy for implementing education for sustainable development in the 3 Baltic University Programme Countries.*

Zdobyta wiedza i doświadczenie w aktywnościach międzynarodowych przenoszone są do procesu dydaktycznego na studiach II stopnia na kierunku GP i służą doskonaleniu kompetencji pracowników.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

System wsparcia studentów studiów II stopnia na kierunku Gospodarka Przestrzenna (kierunku GP) opiera się na działalności jednostek ogólnouczelnianych, wydziałowych oraz instytutowych. Przybiera on różne formy, aby odpowiadać na różnorodne potrzeby studentów. Jest on także monitorowany i doskonalony, aby odpowiadać zmieniającym się potrzebom studentów oraz uwarunkowaniom wewnętrznym i zewnętrznym.

Wsparcie studentów studiów II stopnia na kierunku GP w uczeniu się możliwe jest m.in. za sprawą ponadprzeciętnie szerokiej oferty mobilnościowej. Poza realizacją studiów na innych uczelniach krajowych w ramach programu *MOST* oraz zagranicznych w ramach programu *Erasmus+*, Uniwersytet Łódzki (UŁ) oferuje studentom także udział w programach *Josai Central European Scholarship Program* (uczelnie japońskie) oraz *Mobility Direct* (uczelnie państw spoza UE). Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny (WES) posiada również własny, unikatowy program szkół letnich *International Summer Schools* organizowanych w Brazylii, Ekwadorze, Meksyku i Nepalu we współpracy z tamtejszymi uczelniami (szerzej: [Kryterium 7](#)). Studenci mogą też korzystać z programu zajęć zdalnych *Virtual International Programme* prowadzonego przez Justus-Liebig-Universität Gießen w Niemczech. Z kolei w roku 2022 UŁ dołączył do konsorcjum *UNIC (European University of Post-Industrial Cities)* zrzeszającego 10 uczelni europejskich. Trwają w nim obecnie prace nad uruchomieniem mobilności edukacyjnych, a obszar merytoryczny sieci wprost odnosi się do programu kształcenia na kierunku GP.

Ponadto proces uczenia się studentów studiów II stopnia na kierunku GP jest wspomagany regularnie odbywającymi się konsultacjami kadry dydaktycznej – każdy pracownik prowadzący zajęcia na kierunku GP dedykuje tej aktywności przynajmniej 2 godziny dydaktyczne w tygodniu. Domyślną formą konsultacji są spotkania stacjonarne w murach WES, a na życzenie studentów uruchamiane są także połączenia zdalne. Wysoki poziom zadowolenia studentów z konsultacji oferowanych przez prowadzących został zidentyfikowany w badaniu ankietowym w maju 2022 roku. Istotną pomoc dydaktyczną stanowią dla studentów również 4 bezpłatne, dystrybuowane cyfrowo podręczniki z serii *EkoMiasto* opracowane przez pracowników Instytutu Gospodarki Przestrzennej (IGP) i wykorzystywane w realizacji wielu przedmiotów na kierunku GP¹¹⁴.

¹¹⁴ Są to: Nowakowska A. (red.) (2022). *EkoMiasto#Gospodarka*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Nowakowska A., Przygodzki Z., & Rzeńca A. (red.) (2022). *EkoMiasto#Społeczeństwo*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Przygodzki Z. (red.) (2022). *EkoMiasto#Zarządzanie*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Rzeńca A. (red.) (2022). *EkoMiasto#Środowisko*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. Podręczniki te można pobrać ze strony Wydawnictwa UŁ, Repozytorium UŁ oraz innych serwisów internetowych.

Wsparcie rozwoju naukowego studentów II stopnia na kierunku GP odbywa się przede wszystkim poprzez opiekę naukową nad prężnie działającym studenckim kołem naukowym SKN SPATIUM¹¹⁵. Jego członkowie prowadzą działalność naukową (np. wydawanie Magazynu *KWARTAŁ* i publikacja na jego łamach artykułów i esejów), edukacyjną (organizacja szkoleń i wycieczek) i wdrożeniową (np. założenie pszczelej pasieki i budowa ogrodu społecznego w śródmieściu Łodzi, przebudowa ulicy POW w Łodzi na tzw. *woonerf*). Studenci kierunku GP interesujący się rynkiem nieruchomości mają również możliwość podjęcia aktywności w SKN Real Estate¹¹⁶. Studenci II stopnia na kierunku GP są także zapraszani przez pracowników IGP do współpracy przy realizacji projektów badawczych (w tym prestiżowych grantów Programu Horyzont 2020 czy Narodowego Centrum Nauki) i przygotowywaniu publikacji naukowych. Ponadto studenci kierunku GP mogą korzystać z corocznie aktualizowanej oferty zajęć ogólnouczelnianych wykraczających poza realizowany przez nich program studiów.

Wsparcie rozwoju zawodowego studentów II stopnia studiów na kierunku GP i przygotowywanie ich do wejścia na rynek pracy jest realizowane wielopłaszczyznowo poprzez działalność szeregu jednostek i zespołów:

- Biuro Karier UŁ, które oferuje studentom doradztwo zawodowe, coaching kariery, szkolenia i warsztaty, aranżuje współpracę z pracodawcami, gromadzi oferty pracy i organizuje targi pracy;
- Rada ds. Przedsiębiorczości UŁ, która zrzesza autorytety biznesu i nauki, a jej członkowie współtworzą m.in. *Akademię Przedsiębiorczości UŁ* – innowacyjny kurs przedsiębiorczości dla studentów;
- Rada Biznesu WES, która jest platformą współpracy między środowiskiem biznesowym i społecznością WES, współorganizuje prestiżowy program *EkSoc StartUp!* – konkurs dla zespołów studenckich na najlepszy startup poprzedzony cyklem szkoleń biznesowych oraz opieką mentorską;
- Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych WES (szerzej: [Kryterium 2](#)).

Ponadto najlepsi studenci II stopnia na kierunku GP są zapraszani przez pracowników IGP do wspólnej realizacji opracowań aplikacyjnych dla jednostek samorządu terytorialnego (np. lokalnych programów rewitalizacji).

Wsparcie rozwoju społecznego studentów II stopnia studiów na kierunku GP odbywa się m.in. poprzez tworzenie przyjaznych warunków dla działalności organizacji studenckich kształtujących wartościowe postawy społeczne. Np. WES zapewnia wsparcie finansowe i lokalowe łódzkiemu oddziałowi organizacji AIESEC Polska, organizującej m.in. akcje międzynarodowego wolontariatu młodzieży akademickiej. Dla studentów oraz przy ich aktywnym współudziale organizowane jest coroczne święto WES, czyli *Hello EkSoc*, podczas którego studenci korzystają z bogatego programu wydarzeń społecznych i kulturalnych. Studenci UŁ mają też możliwość rozwijania umiejętności wokalnych w Akademickim Chórze UŁ¹¹⁷. Uczelnia jest także głównym partnerem i współorganizatorem Międzynarodowego Festiwalu Fotografii w Łodzi¹¹⁸, dzięki czemu studenci mogą w nim uczestniczyć na preferencyjnych warunkach. UŁ wspiera także rozwój sportowy studentów poprzez działalność Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu UŁ, stanowiącego bazę dla Klubu Uczelnianego AZS UŁ, a także poprzez nowouruchomiony program *Studia i Sport*, pozwalający studentom rozwijać karierę sportową bez uszczerbku dla procesu dydaktycznego oraz przy wsparciu finansowym w postaci stypendiów i zapomóg.

¹¹⁵ Zał. *GPO2_Z3_Kola* – Charakterystyka działalności studenckich kół naukowych funkcjonujących przy Instytucie Gospodarki Przestrzennej na przestrzeni lat 2016-2022.

¹¹⁶ Zał. *GPO2_Z3_Kola* – Charakterystyka działalności studenckich kół naukowych funkcjonujących przy Instytucie Gospodarki Przestrzennej na przestrzeni lat 2016-2022.

¹¹⁷ Szerzej: <https://www.chorakademicki.uni.lodz.pl>.

¹¹⁸ Szerzej: <https://www.uni.lodz.pl/aktualnosc/szczegoly/20-fotofestiwal-od-poczatku-z-unilodz>.

System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce uwzględnia wiele rozwiązań. Osoby uzyskujące najlepsze wyniki w nauce otrzymują stypendium rektora. Przysługuje im też możliwość uzyskania *Indywidualnego planu studiów i programu kształcenia* (IPS). Zainteresowania badawcze mogą rozwijać i pogłębiać uzyskując dofinansowanie na własne, autorskie projekty realizowane pod opieką kadry akademickiej w ramach uczelnianego programu *Studenckich grantów badawczych*¹¹⁹ (o granty aplikowało do tej pory 3 studentów kierunku GP). Dla wyróżniających się osób stworzono także uczelniany *Program mentorski Absolwent VIP*, w którym wybitni absolwenci UŁ osobiście wspierają uczestników programu w poszerzaniu ich kwalifikacji. IGP dba o to, aby zaangażowanie i sukcesy studentów kierunku GP były doceniane: autorom najlepszych prac zaliczeniowych i dyplomowych jego kadra pomaga w opracowywaniu opracowań naukowych do publikacji w czasopiśmie, a także wnioskuje o przyznanie studentom zaangażowanym w życie kierunku GP *Wyróżnień za działalność na rzecz i dla dobra UŁ*.

Szczególna uwaga kładziona jest na rozwiązania wspierające studentów w trudniejszych sytuacjach życiowych i równoważące ich szanse edukacyjne. Wsparcie oferowane studentom obejmuje m.in. bazę noclegową w postaci akademików na osiedlu studenckim *Lumumbowo* oraz system stypendiów socjalnych i zapomóg. Studenci mogą także skorzystać z *Indywidualnej organizacji studiów* (IOS). Wsparcie osób z niepełnosprawnością jest wieloaspektowe: począwszy od zapewnienia dostępności tak architektonicznej (infrastruktura WES), jak i informacyjnej (strony internetowe oparte na nowym Multiportalu UŁ), przez oferowanie stypendium dla osób niepełnosprawnych, jak i działalność Pełnomocników Rektora oraz Dziekana WES ds. osób z niepełnosprawnościami czy uczelnianego Zespołu ds. Dostępności (szerzej: [Kryterium 2](#)). Studenci uzyskują także wsparcie psychologiczne i terapeutyczne dzięki działalności Akademickiego Centrum Wsparcia UŁ oferującego indywidualne konsultacje psychologiczne, terapeutyczne i pedagogiczne oraz edukację w zakresie higieny psychicznej i psychoprophylaktyki. Centrum to szkoli także kadrę studiów II stopnia na kierunku GP w zakresie współpracy ze studentami. Z kolei na WES działa Punkt Interwencji Kryzysowej oferujący pomoc studentom i pracownikom. Uczelnia podejmuje również działania, aby funkcjonować jako przestrzeń bezpieczna, wolna od dyskryminacji i przemocy, czego przykładami jest funkcjonowanie uczelnianej Rady ds. Równego Traktowania oraz wdrażanie Planu na rzecz równych szans (*Gender Equality Plan*).

Studenci II stopnia studiów na kierunku GP są traktowani partnersko, o czym świadczy włączanie ich do wielu gremiów konsultacyjnych, takich jak Rada Konsultacyjna IGP¹²⁰. WES zapewnia także stabilne finansowanie, warunki lokalowe i pomoc organizacyjną na rzecz działalności organizacji studenckich, w tym przede wszystkim studenckich kół naukowych oraz Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego. Współpracę tę koordynuje Centrum Rozwoju WES. Studenci decydują także o zagospodarowaniu przestrzeni WES zgłaszając i głosząc na projekty w ramach wydziałowego budżetu partycypacyjnego – w ten sposób powstały na WES m.in. przestrzeń odpoczynku, wiata rowerowa oraz pszczela pasieka.

Obsługa administracyjna studentów II stopnia studiów na kierunku GP jest realizowana na poziomie WES przez Centrum Obsługi Studenta WES. Dzięki innowacyjnym rozwiązaniom (m.in. systemowi elektronicznej rezerwacji spotkań, poradnikom video, nagraniom-spotkaniom na żywo w mediach społecznościowych) obsługa ta przebiega bardzo sprawnie. Obsługa procesu dydaktycznego jest wysoce ucyfrowiona również ze względu na stosowanie takich systemów jak USOS i APD. Wsparciem obsługi studentów jest także działalność Centrum Informatyki UŁ, które zarządza narzędziami cyfrowymi oferowanymi studentom (np. bezpłatnymi indywidualnymi skrzynkami mailowymi i oprogramowaniem specjalistycznym czy Platformą Zdalnego Kształcenia UŁ *Moodle*) oraz bezpłatną siecią wifi *Eduroam*. Opracowało ono także serię poradników dedykowanych studentom z zakresu

¹¹⁹ Szerzej: <https://www.uni.lodz.pl/strefa-studenta/rozwoj/studenckie-granty-badawcze>.

¹²⁰ **GPO2_Z3_RW1701** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 17.01.2022 r. ws. zmiany składu Rady Konsultacyjnej od roku akademickiego 2021/2022.

obsługi narzędzi informatycznych stosowanych w uczelni, co okazało się szczególnie przydatne w okresie zajęć zdalnych prowadzonych w odpowiedzi na zagrożenie pandemiczne. Studenci kierunku GP korzystają ponadto z pomocy Centrum Obsługi Studenta i Doktoranta UŁ w zakresie uzyskiwania stypendiów i miejsc w domach studenckich.

Studenci są informowani o możliwościach uzyskania wymienionych form wsparcia osobiście podczas inauguracji roku akademickiego i rozmów z kadrą dydaktyczną studiów II stopnia na kierunku GP, a także poprzez strony internetowe UŁ, WES i licznych podległych im jednostek oraz na prowadzonych przez nie kontaktach w mediach społecznościowych (w tym w szczególności na Facebooku, Instagramie, YouTube i TikToku) (szerzej: [Kryterium 9](#)). Każdy student UŁ otrzymuje na swoją skrzynkę mailową comiesięczny newsletter informujący o działaniach na uczelni, w tym o palecie form wsparcia.

Opisany system wsparcia jest monitorowany na wiele sposobów. Głównymi narzędziami stosowanymi w tym celu są systematyczne badania ankietowe. Studenci oceniają realizowane przedmioty i prowadzących w systemie *USOS* po zakończeniu każdego semestru. Corocznie na tej podstawie Dziekan WES publicznie wręcza nagrody najlepiej ocenianym nauczycielom akademickim. Ponadto jakość kształcenia monitorowana jest przez WES i IGP dodatkowymi badaniami ankietowymi. Coroczne badanie *EkSoc, tu studiuje* stanowi kompleksowy przegląd funkcjonowania WES. O wynikach badania i podjętych działaniach doskonalących (np. inwestycyjnych, organizacyjnych) studenci są informowani drogą mailową. Studenci są zachęceni do dzielenia się swoimi opiniami i komentarzami w ankietach poprzez kampanie reklamowe prowadzone przez WES w mediach społecznościowych. Poznaniu opinii studentów służą także takie inicjatywy jak *Kawa z dziekanem* – cotygodniowe, nieformalne, otwarte spotkania Dziekana WES z członkami społeczności WES. Wnioski z prowadzonych badań są omawiane na corocznych spotkaniach kadry dydaktycznej studiów II stopnia na kierunku GP w ramach *Dnia IGP*.

Studenci, którzy mają zastrzeżenia i uwagi, mogą je także składać osobiście lub za pośrednictwem reprezentującego ich starosty roku bądź opiekuna kierunku. Skargi przyjmowane są w formie pisemnej, następnie omawiane i rozstrzygane przez Pełnomocnika Dziekana, Prodziekana lub do Dziekana WES. W szczególnych przypadkach do procedowania angażuje się członków Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego lub Prorektora ds. studentów i jakości kształcenia, bądź kieruje się sprawę do Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej. Drobne sprawy zgłaszane przez studentów rozstrzyga Dyrektor IGP.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	„Informowanie studentów na przykład przez opiekuna o innych sposobach motywowania do lepszych wyników w nauce niż stypendium Rektora, które funkcjonują na UŁ”.	W ostatnich latach podjęto szereg działań mających na celu poprawę dostępu do informacji na rzecz wzmocnienia motywacji studentów do osiągania lepszych wyników w nauce. Do działań tych należy przede wszystkim szerokie informowanie poprzez Multiportal UŁ (w tym strony internetowe WES i IGP) oraz portale społecznościowe (Facebook, Instagram, YouTube, TikTok). Wykorzystywane są również bezpośrednie spotkania z opiekunami kierunku i programu <i>Erasmus+</i> oraz spotkania ze studenckimi kołami naukowymi funkcjonującymi w IGP. Kluczową rolę w tym procesie odgrywają bezpośrednie kontakty z pracownikami dydaktycznymi, którzy w ramach zajęć zachęcają do aplikowania o <i>studenckie granty badawcze</i> , inicjują współpracę przy opracowaniu artykułów naukowych, włączają studentów w realizację projektów badawczo-naukowych i wdrożeniowych oraz udzielają informacji o różnych nagrodach i konkursach. Ponadto, udoskonalono metodę rejestracji na zajęcia do wyboru zastępując dotychczasową zasadę <i>Kto</i>

		<i>pierwszy ten lepszy</i> na zasadę <i>Kto lepszy ten pierwszy</i> (w oparciu o dotychczasową średnią ocen ze studiów).
--	--	--

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny (WES) Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ) zapewnia publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia poprzez swoją stronę internetową¹²¹. Za jej aktualizację odpowiada Centrum Rozwoju WES przy współudziale pozostałych centrów (np. Centrum Promocji UŁ). Strona ta w sposób przejrzysty pozwala odnaleźć informacje dedykowane: kandydatom na studia, studentom, doktorantom, pracownikom, absolwentom oraz interesariuszom zewnętrznym. W kwestii procesu dydaktycznego na stronie WES w *Strefie studenta* zamieszczone są szczegółowe informacje o: rozkładach i planach studiów, sprawach organizacyjnych, programach wymiany, studenckich kołach naukowych i innych organizacjach. Z kolei w *USOS*¹²² prezentowane są m.in. kierunkowe efekty uczenia się. Po zalogowaniu się do tego systemu zainteresowani studenci mają zapewniony dostęp do sylabusów, informacji o osiągniętych przez siebie wynikach z realizacji programu studiów, ocenach cząstkowych i końcowych.

Dodatkowo na podstronie WES dedykowanej Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych, na stronie UŁ dedykowanej Centrum Współpracy z Otoczeniem UŁ oraz na portalach Biura Karier UŁ można znaleźć informacje o stażach, szkoleniach i nieobowiązkowych praktykach. Strony internetowe WES oraz UŁ udostępniają także informacje o możliwości dalszego kształcenia w formie studiów podyplomowych oraz studiów doktoranckich.

Studenci studiów II stopnia na kierunku Gospodarka Przestrzenna (kierunku GP) mają do dyspozycji aktualne pomoce dydaktyczne w postaci serii 4 podręczników akademickich z serii *EkoMiasto*¹²³ oraz 3 monografie stanowiących pomoce dydaktyczne¹²⁴ – wszystkie z nich zostały opracowane przez pracowników Instytutu Gospodarki Przestrzennej (IGP).

Budowanie relacji oraz komunikowanie z otoczeniem (zarówno studentami, jak i kandydatami), WES prowadzi za pomocą mediów społecznościowych¹²⁵:

- Facebooka i LinkedIn – umieszczane są w nich informacje dotyczące promocji kierunków, przebiegu rekrutacji kandydatów, osiągnięć naukowych studentów i pracowników WES oraz bieżących spraw związanych z procesem kształcenia. Dodatkowo kierunek GP prowadzi swoją własną stronę na Facebooku, na której cyklicznie (3 razy w tygodniu) zamieszczane są posty i relacje związane z samym kierunkiem, a także newsy z lokalnych wydarzeń, zaproszenia na wydarzenia, ciekawostki dotyczące Łodzi i regionu łódzkiego, etc.;
- Instagrama – z wykorzystaniem którego publikowane są zdjęcia i teksty dotyczące bieżących wydarzeń na WES i UŁ;

¹²¹ Strona internetowa WES: <https://www.eksoc.uni.lodz.pl>.

¹²² System USOS UŁ: <https://www.usosweb.uni.lodz.pl>.

¹²³ Są to: Nowakowska A. (red.) (2022). *EkoMiasto#Gospodarka*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Nowakowska A., Przygodzki Z., & Rzeńca A. (red.) (2022). *EkoMiasto#Społeczeństwo*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Przygodzki Z. (red.) (2022). *EkoMiasto#Zarządzanie*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Rzeńca A. (red.) (2022). *EkoMiasto#Środowisko*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. Podręczniki te można pobrać ze strony Wydawnictwa UŁ, Repozytorium UŁ oraz innych serwisów internetowych.

¹²⁴ Są to: Boryczka E.M. (red.) (2022). *Przekształcenia współczesnych miast. Nurty i instrumenty*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Antczak-Stępnik A., Grodzicka-Kowalczyk M., Sobczak M., Załęczna M., & Żelazowski K. (red.) (2021). *Rynek nieruchomości mieszkaniowych – współczesne aspekty przestrzenne, prawne i finansowe*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego; Kucharski L. (2021) (red.). *Regionalne i lokalne rynki pracy*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

¹²⁵ Strona WES na Facebooku: <https://www.facebook.com/w.eksoc/>; konto WES na LinkedIn: <https://www.linkedin.com/school/eksoc/>; Konto WES na Instagramie: <https://www.instagram.com/eksocul/>; Kanał WES na YouTube: https://www.youtube.com/channel/UCVoUWD_qOAAbX7VUzEFmrcg.

- YouTube – kanał WES w tym serwisie wykorzystywany jest do zamieszczania kierunkowych filmów promocyjnych, kierunkowych filmów inauguracyjnych, czy nagrań z ważnych wydarzeń na WES.

Informacje na temat II stopnia studiów na kierunku GP publikowane są także na dedykowanej mu stronie internetowej¹²⁶.

Kandydaci na studia na kierunku GP potrzebne informacje o warunkach i terminach przyjęć oraz programach studiów mogą uzyskać z wielu źródeł (szerzej: Kryterium 3). Akcje promocyjne kierunków funkcjonujących na WES, w tym kierunku GP, są prowadzone na szeroką skalę, w tym poprzez źródła internetowe (np. za pośrednictwem kanału YouTube WES została stworzona *Wall of Faces*, dzięki której kandydaci na studia mogli poznać opinie absolwentów poszczególnych kierunków na temat perspektyw zawodowych związanych z interesującym ich kierunkiem, w tym GP). Publiczny dostęp do informacji o procesie rekrutacji zapewniony jest również poprzez strony UŁ¹²⁷.

Na UŁ działa Centrum Promocji UŁ, które również komunikuje się z otoczeniem poprzez takie kanały komunikacyjne jak Facebook, Twitter, YouTube, Instagram, TikTok, LinkedIn, SoundCloud¹²⁸. UŁ prowadzi także Biuletyn Informacji Publicznej¹²⁹, na którym udostępnia informacje wymagane przez polskie prawo.

Oferta edukacyjna WES jest prezentowana także w ramach corocznego Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki (XXI edycja odbyła się w dniach 9-16.05.2022 roku). Ciekawymi i również ważnymi formami przekazu informacji na temat oferty dydaktycznej są programy *Zdolny uczeń – świetny student*, *Uniwersytet zawsze otwarty* oraz wykłady w ramach programu *Szkoła patronacka*.

Na stronie kierunku GP na Facebooku prowadzona była również akcja promocyjna, w ramach której pojawiały się sylwetki wybranych absolwentów kierunku GP, którzy prezentowali swoją narrację o tym, co dali im te studia i dlaczego warto studiować kierunek GP. Opisy opatrzone zostały zdjęciami absolwentów.

Przy IGP działają 2 studenckie koła naukowe – SKN SPATIUM oraz SKN Real Estate – które dzięki swojej dużej aktywności stanowią swego rodzaju promocję kierunku GP¹³⁰. Informacje o ich działalności można znaleźć na przykład na stronach prowadzonych m.in. na Facebooku i Instagramie¹³¹.

Na WES w ramach monitoringu oraz zwiększania satysfakcji studentów (poprzez wzmocnienie obszarów do poprawy), prowadzi się badania ankietowe, np. *EkSoc, tu studiuje*, w których znalazły się m.in. pytania związane z dostępnością informacji o wydarzeniach i inicjatywach podejmowanych na WES i w Łodzi, godzinach konsultacji, przełożeniach zajęć czy ofercie stypendialnej.

W lutym 2021 roku Sekcja ds. Oferty Dydaktycznej i Jakości Kształcenia WES przeprowadziła za pomocą *MS Teams* rozmowy z uczestnikami programu *Zdolny uczeń – świetny student* na temat tego, gdzie poszukują oni informacji o studiach, na jakie informacje zwracają uwagę i jaką powinny mieć one

¹²⁶ Strona internetowa kierunku GP: <http://gp.uni.lodz.pl>.

¹²⁷ Internetowa Rekrutacja Kandydatów UŁ: <https://rekrutacja.uni.lodz.pl/>; Informatory rekrutacyjne UŁ: <https://informatory.uni.lodz.pl/>.

¹²⁸ Strona UŁ na Facebooku: <https://www.facebook.com/unilodz/>; Konto UŁ na LinkedIn: <https://www.linkedin.com/school/unilodz/>; Konto UŁ na Instagramie: <https://www.instagram.com/unilodz/>; Konto UŁ na Twitterze: <https://twitter.com/unilodz/>; Konto UŁ na TikToku: <https://www.tiktok.com/@unilodz/>; Kanał UŁ na YouTube: <https://www.youtube.com/user/PromocjaUL/>; Kanał UŁ na SoundCloud: <https://soundcloud.com/unilodz/>.

¹²⁹ Biuletyn Informacji Publicznej UŁ: <http://bip.uni.lodz.pl>.

¹³⁰ Zał. **GPO2_Z3_Kola** – Charakterystyka działalności studenckich kół naukowych funkcjonujących przy Instytucie Gospodarki Przestrzennej na przestrzeni lat 2016-2022.

¹³¹ Strona internetowa SKN SPATIUM: <http://spatium.uni.lodz.pl/>; Strona SKN SPATIUM na Facebooku: <https://www.facebook.com/SKNSPATIUM/>; Konto SKN SPATIUM na Instagramie: https://www.instagram.com/skn_spatium/; Konto SKN SPATIUM na LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/skn-spatium/>; Kanał SKN SPATIUM na YouTube: <https://www.youtube.com/user/spatiumlodz/>; Strona SKN Real Estate na Facebooku: <https://pl-pl.facebook.com/RealEstateSKN/>.

formę. Opinie te zostały wzięte pod uwagę przy zmianie wizerunku strony WES w zakładkach *Strefa Kandydata* oraz *Rekrutacja*.

Dodatkowo w maju 2022 roku wśród studentów kierunku GP przeprowadzona została szczegółowa ankieta dotycząca ich oceny poszczególnych elementów studiów i studiowania na kierunku GP (w tym dostępu do informacji): publiczny dostęp do informacji o programie studiowania został przez studentów studiów II stopnia na kierunku GP oceniony na ocenę 4,16 (w skali 1-5). Z pewnością, realizacja badania jest dobrą praktyką, która będzie wdrażana corocznie, stanowiąc kolejne narzędzie pomagające udoskonalić poszczególne elementy procesu kształcenia studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	N/d

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zasady projektowania i zatwierdzania oraz monitorowania, przegląd i doskonalenie programu studiów w Uniwersytecie Łódzkim (UŁ) regulują *Uchwały Senatu UŁ*¹³². Podmiotami aktywnie uczestniczącymi w tym procesie na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym (WES) są: Dziekan WES, Rada WES, Centrum Kształcenia WES oraz Sekcja ds. Oferty Dydaktycznej i Jakości Kształcenia WES, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKdsJK) i Dyrektor Instytutu Gospodarki Przestrzennej (IGP), sprawujący nadzór merytoryczny, organizacyjny nad studiami II stopnia na kierunku Gospodarka Przestrzenna (kierunku GP). W przypadku tego kierunku – oprócz wymienionych organów – bardzo ważną rolę w tym procesie pełni Rada Konsultacyjna (RK) IGP. W skład RK IGP wchodzi Dyrektor IGP i jego Zastępca (którzy reprezentują jednocześnie WKdsJK), Kierownicy katedr zrzeszonych w IGP, przedstawiciele studentów oraz przedstawiciele praktyki¹³³. Do kompetencji RK należy m.in.: wnioskowanie o powołanie nowych kierunków studiów i specjalności, opiniowanie programów na kierunku GP z punktu widzenia ich zgodności z kierunkowymi efektami uczenia się, ocena jakości kształcenia oraz sposobów weryfikacji zakładanych efektów uczenia się, zatwierdzanie tematów prac dyplomowych i osób kierujących nimi¹³⁴. Ważną rolę w RK pełnią przedstawiciele studentów, którzy przekazują swoje opinie m.in. w odniesieniu do konstrukcji programu i sposobu jego realizacji. Udział wymienionych podmiotów w procesie projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonaleniu programów jest szczegółowo opisany w *Wewnętrznym Systemie Jakości Kształcenia WES*¹³⁵.

Projekty programu studiów i proponowanych zmian są składane przez Dyrektora IGP w formie wniosku do WKdsJK. Komisja ta m.in. podejmuje działania na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, procesu dydaktycznego oraz oferty dydaktycznej na wydziale dostosowanej do wymagań rynku pracy oraz opiniuje programy studiów oraz zmiany wprowadzane w aktualnie realizowanych

¹³² Zał. *GPO2_Z3_US440* – Uchwała Senatu UŁ nr 440 z dnia 27.05.2019 r. Statut UŁ; zał. *GPO2_Z3_US028* – Uchwała Senatu UŁ nr 28 z dnia 28.09.2020 r. ws. funkcjonowania Systemu Jakości Kształcenia w UŁ.

¹³³ Zał. *GPO2_Z3_RW1701* – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 17.01.2022 r. ws. zmiany składu Rady Konsultacyjnej od roku akademickiego 2021/2022.

¹³⁴ Zał. *GPO2_Z3_RW1411* – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 14.11.2016 r. ws. zmiany uchwały Rady Wydziału ws. powołania rad konsultacyjnych; *GPO2_Z3_RW2001* – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.01.2020 r. ws. rozszerzenia kompetencji rad konsultacyjnych.

¹³⁵ Zał. *GPO2_Z3_RW2006a* – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.06.2022 r. ws. Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ.

programach. Po pozytywnym zaopiniowaniu przez WKdsJK, wniosek jest przesyłany do zatwierdzenia do Rady WES, a następnie do Uczelnianej Rady ds. jakości kształcenia i wreszcie do Senatu UŁ, który podejmuje ostateczną decyzję o przyjęciu programu studiów lub dokonywanych w nim zmianach. Nadzór administracyjny nad studiami II stopnia na kierunku GP sprawowany jest głównie przez pracowników Centrum Obsługi Studenta WES, którzy zajmują się wszystkimi sprawami związanymi z tokiem studiów, prowadzeniem wszelkiej dokumentacji oraz bieżącą obsługą studentów. Ważną rolę w nadzorowaniu organizacyjnym i merytorycznym nad kierunkiem studiów pełnią również opiekunowie I roku studiów, których powołuje Dziekan WES na wniosek Dyrektora IGP.

Do monitorowania oraz systematycznego przeglądu programu studiów wykorzystuje się różne źródła informacji i narzędzia:

- Ankietę studenta ogólnowydziałową;
- Ankietę studenta dotyczącą realizowanego programu na kierunku GP;
- Ankietę absolwenta;
- Protokół hospitacji zajęć;
- Protokół z zebrania RK IGP;
- Spotkania, dyskusje w ramach *Dnia IGP*;
- Instytutowe i katedralne zebrania dydaktyczne;
- Analizę sylabusów;
- Konferencje dydaktyczne poświęcone aktualnym problemom teoretyczno-metodologicznym i instytucjonalnym¹³⁶.

Dobłą praktyką do monitorowania realizacji procesu dydaktycznego i obsady zajęć jest wykorzystanie informatycznego narzędzia dydaktycznego opracowanego w IGP. Stanowi ono system informacji o planowanych/aktualnych obciążeniach dydaktycznych (m.in. obsada poszczególnych przedmiotów, poziom realizacji pensum przez pracowników) oraz umożliwia pracownikom m.in. zgłaszanie propozycji korekt w zakresie osób prowadzących dane zajęcia oraz współpracę osób realizujących zajęcia.

Na studiach II stopnia na kierunku GP do oceny osiągnięcia efektów uczenia się wykorzystywany jest *System weryfikacji efektów uczenia WES*¹³⁷. W systemie określone zostały mierniki stopnia realizacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się, które zostały podzielone na dwie grupy: ilościowe i jakościowe¹³⁸. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów realizowana jest na czterech następujących poziomach¹³⁹, odpowiadających etapom kształcenia:

- Ocena prac przygotowywanych w trakcie studiów, w tym zaliczeniowych i egzaminacyjnych;

¹³⁶ Pracownicy IGP aktywnie uczestniczą w konferencjach i seminariach dydaktycznych, np. *Uczelnie wyższe wobec wyzwań zrównoważonego rozwoju*, Uniwersytet Łódzki, 03.2022; *Kształcenie w zakresie gospodarowania przestrzenią w różnych typach szkół*, Unia Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunków Studiów w Zakresie Gospodarowania Przestrzenią oraz Zespół Problemowy ds. Kształcenia i Rozwoju Kadr z Zakresu Gospodarki Przestrzennej KPZK PAN, 03.2021; *Teraźniejszość a wyzwania przyszłości Geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 04.2021; *Palety programów kształcenia dla zajęć terenowych*, Unia Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunków Studiów w Zakresie Gospodarowania Przestrzenią oraz Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego, 06.2019.

¹³⁷ Zał. **GPO2_Z3_RW2006b** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.06.2022 r. ws. Systemu weryfikacji efektów uczenia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego.

¹³⁸ Zasady i mierniki jakościowe i ilościowe weryfikacji efektów uczenia się zawarte są w *Regulaminie studiów*; zał. **GPO2_Z3_US302** – Uchwała Senatu UŁ nr 302 z dnia 25.04.2022 r. ws. zmiany uchwały nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu studiów w Uniwersytecie Łódzkim (ze zm.).

¹³⁹ *System weryfikacji efektów uczenia WES* to element *Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia WES*; Zał. **GPO2_Z3_RW2006a** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.06.2022 r. ws. Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ; Zał. **GPO2_Z3_RW2006b** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.06.2022 r. ws. Systemu weryfikacji efektów uczenia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego.

- Weryfikacja efektów uczenia się uzyskanych w trakcie praktyk studenckich/staży zawodowych;
- Proces dyplomowania;
- Rynek pracy.

Osiągnięciu efektów uczenia się przez studentów na studiach II stopnia na kierunku GP sprzyjają określone w odpowiednich dokumentach UŁ formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia (szerzej: [Kryterium 3](#)). W trakcie studiów podstawowymi kryteriami weryfikacji efektów uczenia są zaliczenia ćwiczeń, warsztatów, laboratoriów oraz egzaminy (w formie ustnej, pisemnej). Podstawą oceny studentów są m.in. okresowe prace kontrolne (np. kolokwia, referaty, projekty, eseje, raporty i opisy studium przypadku). W każdym z tych przypadków, sposoby oceny zapisane są w sylabusach przedmiotów (zawartych w systemie *USOS*). Oceny wystawiają prowadzący zajęcia, stosując skalę ocen przewidzianą w *Regulaminie studiów*¹⁴⁰ (bardzo dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny, niedostateczny). Zasady zaliczania semestru i roku akademickiego określone są corocznie w *Regulaminie sesji egzaminacyjnej*¹⁴¹. Oceny z egzaminów i zaliczeń rejestrowane są w systemie *USOS* w formie elektronicznej oraz karcie okresowych osiągnięć studentów. Syntetycznym miernikiem oceny realizacji zakładanych efektów uczenia na studiach II stopnia jest oceniona praca dyplomowa i egzamin dyplomowy (szerzej: [Kryterium 3](#)). Ostatecznym etapem oceny weryfikacji efektów uczenia się jest pozycja absolwentów kierunku GP na rynku pracy i ich aktywność zawodowa. Informacje na ten temat pochodzą z badań organizowanych przez Biuro Karier UŁ (ankiety wśród absolwentów, zbieranie opinii od interesariuszy zewnętrznych).

Na doskonalenie i realizację programu studiów II stopnia na kierunku GP mają wpływ interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. W pierwszym przypadku należy wymienić studentów dokonujących systematycznej oceny jakości kształcenia i przedstawienia propozycji zmian w programie. Perspektywę taką stwarza system ankietyzacji wszystkich prowadzonych na WES zajęć. Wyniki przeprowadzonych ankiet przesyłane są do Dziekana WES i Dyrektora IGP. Dyrektor IGP dokonuje analizy tych wyników, a następnie są one przesyłane do pracowników i ich bezpośrednich przełożonych (kierowników katedr). W przypadku negatywnych ocen/komentarzy/uwag pracownik ma obowiązek odnieść się do nich. W uzasadnionych przypadkach pracownicy otrzymują porady i rekomendacje zmian; w niektórych przypadkach uwagi zawarte w ankiecie są podstawą decyzji o modyfikacji programu studiów lub zmianie osób prowadzących zajęcia. Oprócz ogólnowydziałowej ankiety studenci wypełniają ankietę dotyczącą realizacji treści programu na kierunku GP. Narzędzie to umożliwia monitorowanie zajęć realizowanych w różnych przekrojach tj. w przekroju bloku dotyczącego zajęć podstawowych i w przekroju zajęć odbywających się w terenie. Przedmiotem oceny są m.in. treści, prowadzący zajęcia, a w przypadku zajęć terenowych miejsce ich realizacji i organizacja.

W ramach interesariuszy wewnętrznych należy również wymienić pracowników IGP prowadzących zajęcia na studiach II stopnia na kierunku GP. W IGP organizowane są cyklicznie przynajmniej 2 razy w roku zebrania o charakterze dydaktycznym, na których omawiane są różne problemy dotyczące procesu dydaktycznego. Prowadzący zajęcia przedstawiają propozycje zmian w tym obszarze tematycznym, często przekazując informacje pozyskane wprost od studentów, z którymi mieli kontakt na zajęciach. Ponadto corocznie w ramach *Dnia IGP* organizowane są dodatkowe spotkania i szkolenia, celem których jest podnoszenie kompetencji dydaktycznych pracowników. Tematy szkoleń są zgłaszane przez nauczycieli akademickich IGP, a w ostatnim okresie w związku z upowszechnieniem zdalnego nauczania przygotowywano ofertę szkoleń dotyczącą sprawnego i efektywnego wykorzystania narzędzi ICT w pracy dydaktycznej. W grupie interesariuszy wewnętrznych ważną rolę pełnią koordynatorzy ds. dydaktyki, którzy są powoływani w katedrach zrzeszonych w IGP. Wyodrębnienie ich w strukturze IGP można uznać za dobrą praktykę, bowiem sprawują oni nadzór

¹⁴⁰ Zał. **GPO2_Z3_US302** – Uchwała Senatu UŁ nr 302 z dnia 25.04.2022 r. ws. zmiany uchwały nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu studiów w Uniwersytecie Łódzkim (ze zm.).

¹⁴¹ *Regulamin sesji egzaminacyjnej WES*: <https://www.eksoc.uni.lodz.pl/strefa-studenta/regulaminy-i-oplaty/regulamin-sesji>.

organizacyjny nad przebiegiem procesu dydaktycznego, dokonują systematycznie przeglądu sylabusów, programu studiów i inicjują w nim zmiany.

W przypadku interesariuszy zewnętrznych mających wpływ na doskonalenie programów należy wymienić członków RK IGP, reprezentujących otoczenie społeczno-gospodarcze oraz ekspertów/specjalistów, którzy są zapraszani do prowadzenia zajęć na kierunku GP, w ramach których studenci osiągają umiejętności praktyczne¹⁴². Wspólnie z pracownikami IGP tworzą i modyfikują oni program studiów, dbając o jego spójność merytoryczną i zgodność z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego. Wnioski wynikające z analizy oceny programu studiów przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych są wykorzystywane w doskonaleniu programu studiów i jakości kształcenia na kierunku GP. Wszystkie propozycje zmian dotyczące jakości kształcenia są analizowane i dyskutowane na forum IGP.

Zestawienie podjętych na studiach II stopnia na kierunku GP działań dotyczących projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowych przeglądów programu kształcenia w celu oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przedstawia [Tabela 5](#).

Tabela 5. Podjęte działania doskonalące program kształcenia na studiach II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku GP

Obszar	Wnioski z monitorowania i przeglądów	Działania doskonalące
Projektowanie i zatwierdzanie programu kształcenia	Zmiana podejścia do efektów uzyskiwanych przez studentów w ramach studiów	Przejsie z efektów kształcenia na efekty uczenia się Skorygowanie efektów uczenia się w nowym programie studiów
	Uwzględnienie w programie studiów przedmiotów zwiększających kompetencje niezbędne do pracy naukowej	Wprowadzenie do programu nowych obowiązkowych przedmiotów: <i>Podstawy filozofii</i> w wymiarze 28 godzin (1 semestr), <i>Historia myśli ekonomicznej</i> w wymiarze 14 godzin (2 semestr)
	Uwzględnienie opinii interesariuszy zewnętrznych w procesie projektowania, doskonalenia i zatwierdzania programów studiów	Wprowadzenie do RK IGP interesariuszy zewnętrznych i włączenie ich do procesu projektowania i zatwierdzania programu kształcenia na kierunku
	Powiększenie zespołu odpowiedzialnego za projektowanie programu studiów	Powołanie koordynatorów ds. dydaktyki w katedrach zrzeszonych w IGP odpowiedzialnych za realizację programu studiów na kierunku GP Nawiązanie współpracy z ekspertami i włączenie ich do procesu dydaktycznego (współprowadzenie wybranych zajęć i samodzielne prowadzenie zajęć)
Monitorowanie procesu kształcenia	Rozszerzenie oferty przedmiotów do wyboru na podstawie rozmów z pracownikami IGP i studentami	Wprowadzenie modułu kierunkowych zajęć do wyboru w języku obcym (3 semestr)
	Rozszerzenie bloku przedmiotów o charakterze ekonomicznym i przestrzennym na podstawie rozmów ze studentami	Wprowadzenie nowych przedmiotów w bloku przedmiotów podstawowych: <i>Gospodarka obiegu zamkniętego</i> ,

¹⁴² Zał. **GPO2_Z3_ZAJpr** – Przykładowe tematy zajęć współprowadzonych z praktykami/expertami z otoczenia społeczno-gospodarczego na studiach II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Gospodarka Przestrzenna w latach 2017-2022.

	i interesariuszami zewnętrznymi oraz realizacji projektów dydaktycznych	<i>Podstawy filozofii, Historia myśli ekonomicznej</i>
	Okresowa korekta sylabusów	Przeprowadzenie w ramach IGP szkolenia dotyczącego opracowywania sylabusów oraz udostępnianie materiałów szkoleniowych online
	Udoskonalenie oferty seminariów w oparciu o postulaty zgłaszane przez studentów i pracowników WES	Zwiększenie liczby osób prowadzących seminarium dyplomowe Wprowadzenie możliwości organizacji seminarium dyplomowego dla małych grup i pojedynczych osób
	Zmiana zasad dostępu do zajęć do wyboru (np. seminarium) w wyniku analiz przebiegu procesu rejestracji na te zajęcia	Zastąpienie rejestracji na zajęcia w systemie <i>Kto pierwszy ten lepszy</i> systemem <i>Kto lepszy ten pierwszy</i> (w oparciu o dotychczasową średnią ocen ze studiów)
	Modyfikacja procedur dotyczących realizacji praktyk zawodowych jako wynik rozmów z interesariuszami zewnętrznymi, analiz sprawozdań studenckich z przebiegu praktyk oraz sugestii przedstawicieli PKA wizytujących inne kierunki na WES	Wypracowanie procedury dotyczącej realizacji praktyk zawodowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość Opracowanie jednolitej ścieżki obiegu dokumentów oraz ich weryfikacji i oceny
	Modyfikacja treści ankiety wypełnianej przez studentów po zakończeniu semestru	Wprowadzenie w ankiecie katalogu pytań otwartych oraz zastąpienie skali ocen bardziej intuicyjną skalą Likerta (działanie to ma charakter ogólnouczelniany)
Monitorowanie kwalifikacji dydaktycznych nauczycieli akademickich	Rozszerzenie kompetencji dydaktycznych, w tym tych dotyczących wykorzystania narzędzi ICT w pracy dydaktycznej, w oparciu o rozmowy z pracownikami i dyskusje na WKdsJK	Zorganizowanie szkoleń zwiększających kompetencje dotyczące prowadzenia zajęć w trybie zdalnym i hybrydowym Zorganizowanie na wniosek pracowników IGP szkoleń zwiększających kompetencje wykorzystywane w pracy dydaktycznej
Weryfikacja efektów kształcenia osiągniętych przez studentów	Przygotowanie dodatkowych narzędzi pozwalających weryfikować efekty uczenia się uzyskiwane w ramach studiów i praktyk na podstawie rozmów z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz kierunkowymi opiekunami praktyk zawodowych	Przygotowanie i wdrożenie ankiet umożliwiających ocenę zajęć, w tym tych o charakterze terenowym Wdrożenie nowej skali ocen efektów uczenia się w przekroju wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych Zintensyfikowanie w pracy zdalnej narzędzi opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych takich jak: komunikatory, praca w chmurze
	Uporządkowanie i standaryzacja kryteriów oceny prac dyplomowych wraz z wprowadzeniem nowego formularza recenzji i opinii o pracy na podstawie postulatów zgłoszonych przez pracowników WES	Przeprowadzenie pilotażu nowych zasad oceny pracy dyplomowej w roku akademickim 2019/20, ich modyfikacja w oparciu o dyskusję w IGP i ostateczne wdrożenie w roku akademickim 2020/21

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	„Wskazane byłoby uzupełnienie w stosowanych dotychczas procedurach sposobu badania skuteczności procedur postępowania związanych z monitorowaniem oraz okresowym przeglądem programów kształcenia”.	Proces monitorowania skuteczności procedur dotyczących okresowych przeglądów programów studiów odbywa się na poziomie WES przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz Centrum Kształcenia oraz Sekcję ds. Oferty Dydaktycznej i Jakości Kształcenia. W ostatnich 5 latach procedura okresowego przeglądu programów studiów została rozbudowana i jest szczegółowo opisana w Wewnętrznym Systemie Jakości Kształcenia WES UŁ ¹⁴³ . Kluczową rolę w tym procesie spełnia Rada Konsultacyjna IGP oraz wewnętrzny (IGP) system doskonalenia jakości kształcenia. Główne ogniwa tego systemu to monitoring aktywności dydaktycznych pracowników (baza online), ankiety wśród studentów (okresowe ankiety wydziałowe i instytutowe oceniające jakość kształcenia), cykliczny przegląd sylabusów oraz regularne spotkania dydaktyczne w IGP.

¹⁴³ Zał. **GPO2_Z3_RW2006a** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.06.2022 r. ws. Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ.

Część IIA. Perspektywy rozwoju kierunku studiów – studia I stopnia

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> wysoki poziom merytoryczny i zróżnicowane zainteresowania badawcze kadry dydaktycznej, dobrze opracowany program studiów na kierunku, z szeroką ofertą zajęć fakultatywnych, korygowany w miarę potrzeb, ukierunkowanie zajęć na wykorzystanie wiedzy w praktyce, w tym duża liczba zajęć komputerowych (z wykorzystaniem m.in. GIS, CAD), duży udział praktyków w prowadzeniu zajęć obowiązkowych i fakultatywnych, duże możliwości dodatkowych form rozwoju studenta, w tym udział w badaniach naukowych, opracowaniach praktycznych, uczestnictwo w konferencjach, praca w kole naukowym, możliwości publikacji w wydawnictwach ciągłych, itp., 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> zbyt małe zainteresowanie studentów dodatkowymi, nieobowiązkowymi formami kształcenia, niska mobilność studentów kierunku w ramach programów wymiany krajowej i międzynarodowej (np. MOST, Erasmus+), wspieranie finansowe niemal wyłącznie naukowych osiągnięć pracowników, a tylko w znikomym zakresie osiągnięć dydaktycznych,
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> wzrost zapotrzebowania na specjalistów z zakresu gospodarki przestrzennej, wzrost znaczenia opracowań przestrzennych z wykorzystaniem GIS w niemal wszystkich dziedzinach życia, przewidywane zapotrzebowanie na analizy z zakresu planowania uwzględniające zasady zrównoważonego rozwoju opartego na wiedzy naukowej, 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> niski poziom wiedzy ogólnej i kompetencji absolwentów szkół średnich oraz słabe przygotowanie do samodzielnej pracy, niekorzystne zmiany demograficzne, a w konsekwencji coraz mniejsza liczebność roczników podejmujących studia, powszechne uznanie ukończenia studiów I stopnia jako wyznacznika wyższego wykształcenia i brak zainteresowania studiami II stopnia,

		4. relatywnie niskie zarobki kadry akademickiej i ograniczone zainteresowanie najlepszych absolwentów podejmowaniem pracy w Uniwersytecie.
--	--	--

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Łódź, dnia

(miejscowość)

Część IIB. Perspektywy rozwoju kierunku studiów – studia II stopnia

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Długoletnie doświadczenie kształcenia na kierunku GP i ugruntowana pozycja w środowisku akademickim, co w powiązaniu z aktywnym uczestnictwem w zewnętrznych sieciach i organizacjach dydaktycznych (Unia Uczelni, KPZK PAN) jest gwarantem jakości kształcenia; ○ Kadra badawczo-dydaktyczna Instytutu Gospodarki Przestrzennej (IGP) o dużym dorobku naukowym (m.in. liczne awanse naukowe, granty/projekty naukowe, publikacje w prestiżowych wydawnictwach) i wysokich kompetencjach dydaktycznych (m.in. regularne szkolenia podnoszące kompetencje dydaktyczne, nagrody dydaktyczne, pozytywne oceny studentów) oraz szerokich doświadczeniach praktycznych (m.in. projekty wdrożeniowe, działalność ekspercka, praca w sektorze publicznym i prywatnym); ○ Elastyczny program studiów realizowany poprzez szeroką paletę zajęć do wyboru oraz fakultatywne aktywności umożliwiają rozwój kwalifikacji zawodowych studentów w tym kompetencji naukowych (m.in. aktywność 2 kół naukowych, granty badawcze dla studentów, udział w konferencjach naukowych, projektach naukowych i wdrożeniowych, program <i>EkSoc StartUp!</i>, szkolenia); ○ Duża aktywność studentów w ramach 2 kół naukowych (SKN SPATIUM oraz SKN Real Estate) funkcjonujących w IGP w zakresie działalności naukowej i współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (m.in. założenie ogrodu społecznego w śródmieściu Łodzi, projekt przebudowy ulicy POW na tzw. <i>woonerf</i>, założenie pszczelej pasieki, wydawanie Magazynu <i>KWARTAŁ</i>, udział w konferencjach naukowych); ○ Wysoka jakość infrastruktury i nowoczesne przestrzenie wspólne sprzyjające integracji oraz tworzące dogodne warunki do studiowania (pracownie komputerowe, biblioteka, liczne przestrzenie rekreacyjne dla studentów, galerie wewnątrz i na zewnątrz budynków, domek do apiterapii, pokoje do cichej nauki, nowoczesna mała architektura, udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami). 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Słabe zainteresowanie studentów ofertą umiędzynarodowienia procesu kształcenia (program <i>Erasmus+</i>, staże zagraniczne, szkoły letnie); ○ Rozpraszanie aktywności studentów poprzez łączenie pracy zawodowej i studiowania często na dwóch kierunkach.

Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Duża dostępność programów i grantów naukowych i edukacyjnych finansowanych ze źródeł zewnętrznych, wspierających rozwój kadry naukowej i oferty edukacyjnej i podnoszenie jakości kształcenia oraz kompetencji dydaktycznych; ○ Rosnąca internacjonalizacja procesu naukowego i dydaktycznego (m.in. rosnąca liczba studentów zagranicznych, programów mobilnościowych, możliwości realizacji praktyk i staży za granicą, oferta letnich szkół), dająca zarówno studentom, jak i pracownikom szansę na rozwój wiedzy i kompetencji; ○ Wzrost otwartości i zainteresowania zewnętrznych interesariuszy współpracą z uczelniami (m.in. w zakresie organizowania staży, zatrudnienia absolwentów, realizacji projektów wdrożeniowych); ○ Wzrost świadomości i aktywności społecznych w zakresie ekologii, jakości życia, postaw obywatelskich, który powinien zwiększać zapotrzebowanie na absolwentów mających wysokie kwalifikacje z zakresu gospodarki przestrzennej; ○ Możliwości kontynuowania kształcenia i budowania indywidualnej ścieżki rozwoju naukowego w ramach szkół doktorskich (pod opieką pracowników IGP studiuje 9 doktorantów). 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Spadek liczby studentów spowodowany niższym demograficznym, depopulacją regionu i wysokim popytem na pracę (pogłębienie demotywności młodych osób do studiowania na II stopniu studiów); ○ Pandemia COVID-19 istotnie zmniejszyła aktywność studentów, co przekłada się na poziom osiągniętych efektów uczenia się, relacje interpersonalne oraz zaangażowanie naukowe; ○ Zmiany kulturowe wśród młodzieży – pasywne postawy edukacyjne, orientacja na szybki sukces zawodowy i finansowy, demotywność do samokształcenia, rosnące trudności w budowaniu dialogu międzypokoleniowego między studentami a wykładowcami; ○ Pogłębiająca się degradacja zawodu nauczyciela akademickiego w wymiarze zarówno wizerunkowym jak i finansowym, stanowiąca poważne zagrożenie dla kształcenia nowych pokoleń akademików.
----------------------------	---	--

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Łódź, dnia

(miejsowość)

Część IIIA. Załączniki – studia I stopnia

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku w roku akademickim 2021/22¹⁴⁴

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne			
		Dane sprzed 3 lat		Bieżący rok akademicki	
		Licencjackie	Inżynierskie	Licencjackie	Inżynierskie
I stopnia	I	45	81	10	36
	II	0	60	20	32
	III	22	56	8	49
	IV		71		3 ¹⁴⁵
Razem:		67	268	38	117

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny – stan na 9 września 2022 r.

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne			
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku		Liczba absolwentów w danym roku	
		Licencjackie	Inżynierskie	Licencjackie	Inżynierskie
I stopnia	2021	8	66	0	49
	2020	17	94	11	64
	2019	25	96	13	62
Razem:		50	256	24	175

¹⁴⁴ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

¹⁴⁵ Niska liczba osób na IV roku studiów inżynierskich wynika z faktu, iż studia kończą się w semestrze zimowym. W roku akademickim 2021/22 było łącznie 58 studentów na VII semestrze, z czego 55 już obroniło prace dyplomowe. Pozostałe 3 osoby obwarzają semestr.

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)¹⁴⁶

Gospodarka przestrzenna - studia I stopnia, profil ogólnoakademicki (ścieżka inżynierska)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	7 semestrów (210 pkt. ECTS)
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹⁴⁷	2 325
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	120
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	126
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	4 ECTS (z dziedziny nauk humanistycznych)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	64
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	4
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹⁴⁸	120h
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60h
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ Nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./ Nie dotyczy

¹⁴⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

¹⁴⁷ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹⁴⁸ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Gospodarka przestrzenna - studia I stopnia, profil ogólnoakademicki (ścieżka licencjacka)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów (180 pkt. ECTS)
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹⁴⁹	1995
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	105
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	115
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	4 ECTS (z dziedziny nauk humanistycznych)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	58
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	4
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹⁵⁰	120h
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60h
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ Nie dotyczy
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./ Nie dotyczy

¹⁴⁹ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹⁵⁰ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów¹⁵¹

Gospodarka przestrzenna - studia I stopnia, profil ogólnoakademicki (ścieżka inżynierska)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Podstawy statystyki	Wykład/ćwiczenia	30	4
Badania społeczne w naukach geograficznych	Wykład/ćwiczenia	30	2
Podstawy kartografii i topografii	Wykład/ćwiczenia	30	3
Podstawy geografii fizycznej	Wykład/ćwiczenia	30	4
Podstawy geografii społeczno-ekonomicznej	Wykład/ćwiczenia	30	4
Środowisko geograficzne Polski	Wykład/ćwiczenia	30	3
Podstawy geografii regionalnej	Wykład/ćwiczenia	30	3
Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej	Wykład/ćwiczenia	30	3
Społeczno-ekonomiczne podstawy gospodarki przestrzennej	Wykład/ćwiczenia	45	5
Ekonomika miasta i regionu	Wykład/ćwiczenia	45	5
Metody badań w gospodarce przestrzennej	Wykład/ćwiczenia	45	3
Wstęp do gospodarki przestrzennej	Wykład/ćwiczenia	30	3
Rysunek i grafika komputerowa	Ćwiczenia informatyczne	45	3
Ćwiczenia terenowe - Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej	Ćwiczenia	30	3
Ćwiczenia terenowe regionalne	Ćwiczenia	30	4
Historia urbanistyki i architektury z elementami historii gospodarczej	Wykład/ćwiczenia	30	4
Rysunek techniczny i planistyczny	Ćwiczenia informatyczne	15	1
Systemy infrastruktury technicznej - funkcjonowanie i planowanie	Wykład/ćwiczenia	45	5
Wprowadzenie do GIS	Wykład/ćwiczenia informatyczne	45	3
Metody analizy przestrzennej	Wykład/ćwiczenia	45	4
Zastosowanie GIS w gospodarce przestrzennej	ćwiczenia informatyczne	30	3

¹⁵¹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

CAD w praktyce planistycznej	ćwiczenia informatyczne	30	3
Ochrona środowiska kulturowego	Wykład/ćwiczenia	30	3
Ćwiczenie terenowe - Społeczno-ekonomiczne podstawy gospodarki przestrzennej	Ćwiczenia	30	3
Architektura krajobrazu	Wykład/ćwiczenia	30	3
Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych	Wykład/ćwiczenia	30	3
Gospodarka nieruchomościami	Wykład/ćwiczenia	30	3
Obiekty kulturowe w krajobrazie	Wykład/ćwiczenia	30	3
Analizy przestrzenne z wykorzystaniem GIS	ćwiczenia informatyczne	30	2
Waloryzacja i ochrona środowiska przyrodniczego	Wykład/ćwiczenia	30	2
Seminarium dyplomowe I	Seminarium	30	6
Seminarium dyplomowe II	Seminarium	30	7
Planowanie przestrzenne	Wykład/ćwiczenia	60	5
Zintegrowane planowanie rozwoju	Wykład/ćwiczenia	45	4
Fizyka	Wykład/ćwiczenia	30	3
Urbanistyka współczesna	Wykład/ćwiczenia	30	4
Razem:		1215	126

Gospodarka przestrzenna - studia I stopnia, profil ogólnoakademicki (ścieżka licencjacka)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Podstawy statystyki	Wykład/ćwiczenia	30	4
Badania społeczne w naukach geograficznych	Wykład/ćwiczenia	30	2
Podstawy kartografii i topografii	Wykład/ćwiczenia	30	3
Podstawy geografii fizycznej	Wykład/ćwiczenia	30	4
Podstawy geografii społeczno-ekonomicznej	Wykład/ćwiczenia	30	4
Środowisko geograficzne Polski	Wykład/ćwiczenia	30	3
Podstawy geografii regionalnej	Wykład/ćwiczenia	30	3
Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej	Wykład/ćwiczenia	30	3
Społeczno-ekonomiczne podstawy gospodarki przestrzennej	Wykład/ćwiczenia	45	5
Ekonomika miasta i regionu	Wykład/ćwiczenia	45	5

Metody badań w gospodarce przestrzennej	Wykład/ćwiczenia	45	3
Wstęp do gospodarki przestrzennej	Wykład/ćwiczenia	30	3
Rysunek i grafika komputerowa	Ćwiczenia informatyczne	45	3
Ćwiczenia terenowe - Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej	Ćwiczenia	30	3
Ćwiczenia terenowe regionalne	Ćwiczenia	30	4
Historia urbanistyki i architektury z elementami historii gospodarczej	Wykład/ćwiczenia	30	4
Rysunek techniczny i planistyczny	Ćwiczenia informatyczne	15	1
Systemy infrastruktury technicznej - funkcjonowanie i planowanie	Wykład/ćwiczenia	45	5
Wprowadzenie do GIS	Wykład/ćwiczenia informatyczne	45	3
Metody analizy przestrzennej	Wykład/ćwiczenia	45	4
Zastosowanie GIS w gospodarce przestrzennej	ćwiczenia informatyczne	30	3
CAD w praktyce planistycznej	ćwiczenia informatyczne	30	3
Ochrona środowiska kulturowego	Wykład/ćwiczenia	30	3
Ćwiczenie terenowe - Społeczno-ekonomiczne podstawy gospodarki przestrzennej	Ćwiczenia	30	3
Architektura krajobrazu	Wykład/ćwiczenia	30	3
Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych	Wykład/ćwiczenia	30	3
Gospodarka nieruchomościami	Wykład/ćwiczenia	30	3
Obiekty kulturowe w krajobrazie	Wykład/ćwiczenia	30	3
Analizy przestrzenne z wykorzystaniem GIS	ćwiczenia informatyczne	30	2
Waloryzacja i ochrona środowiska przyrodniczego	Wykład/ćwiczenia	30	2
Seminarium dyplomowe I	Seminarium	30	6
Seminarium dyplomowe II	Seminarium	30	7
Planowanie przestrzenne	Wykład/ćwiczenia	60	5
Razem:		1110	115

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich¹⁵²

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niesłuchajaczone	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁵³
Kształtowanie terenów zieleni	Ćwiczenia	30	3	Dr hab. Agnieszka Rochmińska/dr Iwona Pielesiak
Inżynieria finansowa	Wykład/ćwiczenia	30	3	dr Agnieszka Orankiewicz, dr hab. Maciej Turafa
Fizyka	Wykład/ćwiczenia	30	3	dr hab. Włodzimierz Pawlak
Budownictwo	Wykład/ćwiczenia	45	4	dr inż. Jan Jeruzal, dr Edyta Masierek
Urbanistyka współczesna	Wykład/ćwiczenia	30	4	dr hab. Dominik Drzazga, dr Dorota Sikora-Fernandez
Matematyka	Wykład/ćwiczenia	30	3	dr Rafał Kamocki
Zintegrowane planowanie rozwoju	Wykład/ćwiczenia	45	4	prof. dr hab. Tadeusz Markowski, dr hab. Dominik Drzazga, dr Małgorzata Żak-Skwierczyńska
Razem:		240	24	

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁵⁴

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Urban Social Geography	Wykład/ćwiczenia	letni	stacjonarne	j. angielski	W roku akademickim 2022/23 oraz 2021/22 zajęcia nie odbywają się (nie zgłosiła się wystarczająca liczba chętnych)
Do we really need nature or ecosystem services	Wykład/ćwiczenia	letni	stacjonarne	j. angielski	W roku akademickim 2021/22 zajęcia nie odbywają się (nie zgłosiła

¹⁵² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁵³ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

¹⁵⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

					się wystarczająca liczba chętnych)
Sustainable Spatial Planning of Tourism Destinations	Wykład/ ćwiczenia	letni	stacjonarne	j. angielski	W roku akademickim 2022/23 oraz 2021/22 zajęcia nie odbywają się (nie zgłosiła się wystarczająca liczba chętnych)

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.) (zał. **GPO1_Z2P1_Uchwa** - Uchwała nr 310 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 19. roboczym posiedzeniu w kadencji 2020–2024 w dniu 25 kwietnia 2022 r. w sprawie: zmiany uchwały nr 587 Senatu UŁ z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia efektów kształcenia dla kierunku studiów I stopnia „Gospodarka przestrzenna”; & **GPO1_Z2P1_Prog** - Załącznik do uchwały nr 310 Senatu UŁ z dnia 25 kwietnia 2022 r. - Program studiów dla kierunku gospodarka przestrzenna - Studia I stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2022/23).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena (zał. **GPO1_Z2P2_Obsad** - Obsada zajęć na kierunku gospodarka przestrzenna, studia I stopnia profil ogólnoakademicki w roku akademickim 2022/2023).
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów (zał. **GPO1_Z2P3_Plan** - Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych dla kierunku gospodarka przestrzenna – studia I stopnia w roku akademickim 2022/2023).
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), wg wzoru (zał. **GPO1_Z2P4_Naucz** - Nauczyciele akademicy i opiekunowie prac dyplomowych na kierunku gospodarka przestrzenna studia I stopnia w roku akademickim 2022/2023).
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych (zał. **GPO1_Z2P5_Wypos** - Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kierunkiem gospodarka przestrzenna, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych – Wydział Nauk Geograficznych).
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów (zał. **GPO1_Z2P6_Tema** - Wykaz tematów prac dyplomowych realizowanych na kierunku gospodarka przestrzenna studia I stopnia).

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Załącznik nr 3 – Materiały uzupełniające do raportu samooceny (poza wykazem wyszczególnionym wymaganiach PKA)

GPO1_Z3_Civitas – Statut Studenckiego Koła Naukowego Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Łódzkiego „Civitas”.

GPO1_Z3_GranReg - Regulamin wewnętrznego trybu konkursowego na prowadzenie badań naukowych służących rozwojowi działalności naukowej studentów Uniwersytetu Łódzkiego – Stypendium Studencki Grant Badawczy.

GPO1_Z3_JOBce - Uchwała nr 206 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 11. roboczym posiedzeniu w kadencji 2020–2024 w dniu 18 czerwca 2021 r. w sprawie: zasad osiągania przez studentów Uniwersytetu Łódzkiego efektów uczenia się w zakresie znajomości i umiejętności posługiwania się nowożytnym językiem obcym.

GPO1_Z3_Karier - Zarządzenie nr 124 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 22.06.2022 r. w sprawie: monitoringu karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Łódzkiego.

GPO1_Z3_Medal – Zarządzenie nr 44 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 20.12.2021 r. w sprawie: zasad i trybu przyznawania medali „Za chlubne studia”.

GPO1_Z3_Odznac – Zarządzenie nr 48 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dn. 27.02.2014 r. w sprawie: zasad odznaczania studentów i doktorantów za działalność na rzecz i dla dobra Uniwersytetu Łódzkiego.

GPO1_Z3_Otocz - Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie gospodarki przestrzennej – Wydział Nauk Geograficznych UŁ.

GPO1_Z3_Pelnom - Zarządzenie nr 6 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych UŁ z dnia 01.10.2020 r. w sprawie: powołania rad programowych, komisji wydziałowych i pełnomocników dziekana na kadencję 2020-2024.

GPO1_Z3_Pomoc - Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 200 Rektora UŁ z dnia 14.09.2021 r. Regulamin świadczeń stypendialnych dla studentów i doktorantów Uniwersytetu Łódzkiego.

GPO1_Z3_Power - Broszura informacyjna nt. projektu „Students’ POWER” – kompleksowego programu rozwoju uczelni (Uniwersytet Łódzki).

GPO1_Z3_Prak - Zarządzenie nr 82 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 20.01.2021 r. w sprawie: organizacji studenckich praktyk zawodowych w Uniwersytecie Łódzkim

GPO1_Z3_PrakReg - Regulamin praktyki zawodowej kierunkowej dla kierunku gospodarka przestrzenna, Wydział Nauk Geograficznych.

GPO1_Z3_PrakZm - Zarządzenie nr 174 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 5.07.2021 r. w sprawie: zmiany zarządzenia nr 82 Rektora UŁ z dnia 20.01.2021 r. w sprawie organizacji studenckich praktyk zawodowych w Uniwersytecie Łódzkim

GPO1_Z3_Progr - Uchwała nr 620 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 31. roboczym posiedzeniu w kadencji 2016 – 2020 w dniu 18 listopada 2019 r. w sprawie: wytycznych w zakresie tworzenia programów studiów w Uniwersytecie Łódzkim.

GPO1_Z3_RegPrac - Załącznik do zarządzenia nr 107 Rektora UŁ z dnia 16.09.2019 r. Regulamin pracy Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 16.09.2019 r.

GPO1_Z3_RegStud - Regulamin studiów w Uniwersytecie Łódzkim przyjęty uchwałą nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. z późniejszymi zmianami.

GPO1_Z3_ReguRek - Regulamin postępowania rekrutacyjnego na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim.

GPO1_Z3_Rekrut – Załącznik nr 1 do uchwały nr 375 Senatu UŁ z dnia 24 czerwca 2022 r. Zasady przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim wraz z liczbą miejsc na poszczególnych kierunkach studiów na rok akademicki 2023/2024.

GPO1_Z3_Rozwoj - Możliwości rozwoju studentów w zakresie artystycznym, sportowym i organizacyjnym w Uniwersytecie Łódzkim.

GPO1_Z3_RP - Zarządzenie nr 6 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych UŁ z dnia 01.10.2020 r. w sprawie: powołania rad programowych, komisji wydziałowych i pełnomocników dziekana na kadencję 2020-2024.

GPO1_Z3_SJK - Uchwała nr 28 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 2. roboczym posiedzeniu w kadencji 2020–2024 w dniu 28 września 2020 r. w sprawie: funkcjonowania Systemu Jakości Kształcenia w UŁ.

GPO1_Z3_Skarg - Zestawienie skarg i wniosków załatwionych we własnym zakresie w 2021 r. według problematyki

GPO1_Z3_SkargZI - Zestawienie sposobu załatwienia skarg i wniosków w 2021 r.

GPO1_Z3_Start – Broszura informacyjna nt. projektu „Staż na start” – programu wsparcia studentów Uniwersytetu Łódzkiego.

GPO1_Z3_Statut - Statut Uniwersytetu Łódzkiego przyjęty uchwałą Senatu Uniwersytetu Łódzkiego nr 440 z dnia 27 maja 2019 r.

GPO1_Z3_StratUL - Strategia Uniwersytetu Łódzkiego 2021-2030.

GPO1_Z3_StrOrg – Załącznik nr 1 do uchwały nr 507 Senatu UŁ z dnia 15.06.2015 r. – Struktura organizacyjna uczelnianego systemu potwierdzania efektów uczenia się.

GPO1_Z3_StudNau - Udział studentów kierunku gospodarka przestrzenna – studia I stopnia, profil ogólnoakademicki w badaniach naukowych prowadzonych na Wydziale Nauk Geograficznych UŁ.

GPO1_Z3_Termin - Załącznik nr 2 do uchwały nr 375 Senatu UŁ z dnia 24 czerwca 2022 r. terminarz rekrutacji 2023 – 2024.

GPO1_Z3_Umowy - Wykaz uczelni partnerskich Uniwersytetu Łódzkiego – stan na wrzesień 2022 r.

GPO1_Z3_UPrzyj - Uchwała nr 375 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 21. roboczym posiedzeniu w kadencji 2020–2024 w dniu 24 czerwca 2022 r. w sprawie: zasad przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim wraz z liczbą miejsc na poszczególnych kierunkach studiów oraz terminarza rekrutacji na rok akademicki 2023/2024.

GPO1_Z3_WerEf – Uchwała nr 507 Senatu UŁ z dnia 15 czerwca 2015 r. w sprawie: zasad, warunków i trybu potwierdzania w Uniwersytecie Łódzkim efektów uczenia się oraz sposobu powoływania i trybu działania komisji weryfikujących efekty uczenia się.

GPO1_Z3_WKJK - Zarządzenie nr 3 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych UŁ z dnia 22.09.2020 w sprawie: powołania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia na Kadencję 2020-2024.

GPO1_Z3_WSJKWNG - Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 9/2020 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych z dnia 09.12.2020 r. - Wewnętrzny System Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego.

GPO1_Z3_Wynag - Załącznik do zarządzenia nr 25 Rektora UŁ z dnia 29.10.2019 r. Regulamin wynagradzania pracowników Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 29.10.2019 r.

GPO1_Z3_ZasDypl - Załącznik nr 1 do Uchwały nr 15/2021 Rady Wydziału Nauk Geograficznych z dnia 28.09.2021 r. Zasady dyplomowania na Wydziale Nauk Geograficznych.

Część IIIB. Załączniki – studia II stopnia

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku¹⁵⁵

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat*	Bieżący rok akademicki**	Dane sprzed 3 lat*	Bieżący rok akademicki**
I stopnia	I	N/d	N/d	N/d	N/d
	II	N/d	N/d	N/d	N/d
	III	N/d	N/d	N/d	N/d
	IV	N/d	N/d	N/d	N/d
II stopnia	I	24	17	N/d	N/d
	II	35	11	N/d	N/d
jednolite studia magisterskie	I	N/d	N/d	N/d	N/d
	II	N/d	N/d	N/d	N/d
	III	N/d	N/d	N/d	N/d
	IV	N/d	N/d	N/d	N/d
	V	n/d	N/d	N/d	N/d
	VI	n/d	N/d	N/d	N/d
Razem:		59	28	N/d	N/d

* stan wg sprawozdań do GUS na dzień 30.12.2019 r.

** stan wg systemu USOS na dzień 15.07.2022 r.

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku*	Liczba absolwentów w danym roku**	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku*	Liczba absolwentów w danym roku**
I stopnia	2020	N/d	N/d	N/d	N/d
	2021	N/d	N/d	N/d	N/d
	2022	N/d	N/d	N/d	N/d
II stopnia	2020	53	26	N/d	N/d
	2021	24	18	N/d	N/d

¹⁵⁵ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

	2022	11	3	N/d	N/d
jednolite studia magisterskie	2020	N/d	N/d	N/d	N/d
	2021	N/d	N/d	N/d	N/d
	2022	N/d	N/d	N/d	N/d
Razem:		88	47	N/d	N/d

* stan wg sprawozdań do GUS na dzień 30.11./31.12. danego roku kalendarzowego

** absolwenci wg roku kalendarzowego

Rok ukończenia 2020: okres obron 01.01.2020 - 31.12.2020 r.

Rok ukończenia 2021: okres obron 01.01.2021 - 31.12.2021 r.

Rok ukończenia 2022: okres obron 01.01.2022 - 21.09.2022 r.

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. Zm.).¹⁵⁶

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry / 120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów¹⁵⁷	1500 godzin
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	60 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	120 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych - w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5 ECTS (NH)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	62 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	N/d
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)¹⁵⁸	N/d
W przypadku stacjonarnych studiów I stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	N/d
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	

¹⁵⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

¹⁵⁷ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹⁵⁸ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

<p>1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.</p> <p>2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.</p>	<p>1. 826 godzin / 49 godzin</p> <p>2. N/d</p>
---	--

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów¹⁵⁹

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
<i>Efektywność sektora publicznego</i>	Ćwiczenia	14	3
	Wykład	14	
<i>Egzamin dyplomowy</i>		0	10
<i>Ekonomia społeczna</i>	Ćwiczenia	14	2
<i>Ekonomia środowiska</i>	Ćwiczenia	28	4
<i>Gospodarka obiegu zamkniętego</i>	Ćwiczenia	14	4
	Wykład	14	
<i>Historia myśli ekonomicznej</i>	Ćwiczenia	14	2
<i>Informatyczne systemy wspomagania decyzji w sektorze publicznym</i>	Laboratorium	28	4
<i>Marketing terytorialny</i>	Ćwiczenia	14	3
	Wykład	14	
<i>Modele w gospodarce przestrzennej</i>	Laboratorium	14	4
	Wykład	14	
<i>Podstawy filozofii</i>	Ćwiczenia	28	3
<i>Polityka miejska</i>	Ćwiczenia	14	3
	Wykład	14	
<i>Polityka regionalna</i>	Ćwiczenia	14	4
	Wykład	28	
<i>Prawo publiczne</i>	Wykład	28	3
<i>Procesy metropolizacji</i>	Laboratorium	56	8
<i>Region w gospodarce globalnej</i>	Ćwiczenia	14	4
	Wykład	14	
<i>Rewitalizacja miast i obszarów wiejskich</i>	Ćwiczenia	14	3
	Wykład	14	
<i>Seminarium magisterskie</i>	Seminarium	84	16
<i>Zajęcia do wyboru w języku obcym</i>	Wykład	28	3

¹⁵⁹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Zajęcia kierunkowe do wyboru	Ćwiczenia	196	33
	Wykład	70	
Zintegrowane zarządzanie w sektorze publicznym	Ćwiczenia	14	4
	Wykład	14	
Razem:		840	120

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹⁶⁰

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁶¹
N/d	N/d	N/d	N/d	N/d
Razem:		N/d	N/d	N/d

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁶²

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Gospodarka przestrzenna, studia stacjonarne II stopnia, 2 rok studiów w roku akademickim 2022/23					
DUGP(06)_N <i>Housing markets in more and less developed regions (0600-GP801C)</i>	WR	Zimowy	Stacjonarne	Angielski	16

¹⁶⁰ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁶¹ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

¹⁶² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. **GPO2_Z2P1_Progr** – Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. **GPO2_Z2P2_Obsad** – Obsada zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. **GPO2_Z2P3_Plan** – Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. **GPO2_Z2P4_Naucz** – Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w Tabeli 4 i Tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych.
5. **GPO2_Z2P5_Wypos** – Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. **GPO2_Z2P6_Temat** – Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowo wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Załącznik nr 3. Wykaz materiałów uzupełniających (poza wykazem wyszczególnionym przez PKA)

- **GPO2_Z3_Awanse** – Awanse naukowe pracowników Instytutu Gospodarki Przestrzennej w latach 2016-2022.
- **GPO2_Z3_Kola** – Charakterystyka działalności studenckich kół naukowych funkcjonujących przy Instytucie Gospodarki Przestrzennej na przestrzeni lat 2016-2022.
- **GPO2_Z3_Projekt** – Kluczowe projekty naukowo-wdrożeniowe realizowane przez pracowników Instytutu Gospodarki Przestrzennej w latach 2016-2022.
- **GPO2_Z3_PWzOES** – Program współpracy z otoczeniem Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego na lata 2017-2022.
- **GPO2_Z3_RW0712** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 07.12.2020 r. ws. wprowadzenia regulaminu premii i nagród na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ od roku 2022.
- **GPO2_Z3_RW1004** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 10.04.2017 r. ws. zatwierdzenia zasad oceny okresowej pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych WES na okres 2017-2020.
- **GPO2_Z3_RW1411** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 14.11.2016 r. ws. zmiany uchwały Rady Wydziału ws. powołania rad konsultacyjnych.
- **GPO2_Z3_RW1701** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 17.01.2022 r. ws. zmiany składu Rady Konsultacyjnej od roku akademickiego 2021/2022.
- **GPO2_Z3_RW2001** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.01.2020 r. ws. rozszerzenia kompetencji rad konsultacyjnych.
- **GPO2_Z3_RW2006a** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.06.2022 r. ws. Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ.
- **GPO2_Z3_RW2006b** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.06.2022 r. ws. Systemu weryfikacji efektów uczenia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego.
- **GPO2_Z3_RW2106** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 21.16.2021 r. ws. zasad finansowania publikacji na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ.
- **GPO2_Z3_RW2809** – Wyciąg z protokołu nr 8 Uchwały Rady WES UŁ z dnia 28.09.2020 r. ws. procedury hospitacji zajęć na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ.
- **GPO2_Z3_RW2906** – Uchwała Rady WES UŁ z dn. 20.06.2015 r. ws. utworzenia Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ.
- **GPO2_Z3_StratES** – Strategia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego na lata 2017-2022.
- **GPO2_Z3_StratUL** – Strategia Uniwersytetu Łódzkiego 2021-2030.
- **GPO2_Z3_US028** – Uchwała Senatu UŁ nr 28 z dnia 28.09.2020 r. ws. funkcjonowania Systemu Jakości Kształcenia w UŁ.
- **GPO2_Z3_US205** – Uchwała Senatu UŁ nr 205 z dnia 18.06.2021 r. ws. zasad przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim wraz z liczbą miejsc na poszczególnych kierunkach studiów na rok akademicki 2022/2023 oraz terminarzem rekrutacyjnym.
- **GPO2_Z3_US302** – Uchwała Senatu UŁ nr 302 z dnia 25.04.2022 r. ws. zmiany uchwały nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu studiów w Uniwersytecie Łódzkim (ze zm.).
- **GPO2_Z3_US310** – Uchwała Senatu UŁ nr 310 z dnia 17.12.2018 r. ws. uprawnień laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów w rekrutacji na rok akademicki 2022/2023.
- **GPO2_Z3_US440** – Uchwała Senatu UŁ nr 440 z dnia 27.05.2019 r. Statut UŁ.

- **GPO2_Z3_US507** – Uchwała Senatu UŁ nr 507 z dnia 15.06.2015 r. ws. zasad, warunków i trybu potwierdzania w Uniwersytecie Łódzkim efektów uczenia się oraz sposobu powoływania i trybu działania komisji weryfikujących efekty uczenia się.
- **GPO2_Z3_ZAJpr** – Przykładowe tematy zajęć współprowadzonych z praktykami/ekspertami z otoczenia społeczno-gospodarczego na studiach II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku Gospodarka Przestrzenna w latach 2017-2022.
- **GPO2_Z3_ZR053** – Zarządzenie Rektora UŁ nr 53 z dnia 11.04.2019 r. ws. zasad i trybu szkolenia w Uniwersytecie Łódzkim studentów, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych i innych form kształcenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
- **GPO2_Z3_ZR069** – Zarządzenie Rektora UŁ nr 69 z dnia 23.01.2018 r. ws. zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość realizowanych na platformie edukacyjnej UŁ Moodle.
- **GPO2_Z3_ZR074** – Zarządzenie Rektora UŁ nr 74 z dnia 12.05.2014 r. ws. zasad zaliczania studentom UŁ okresów studiów realizowanych w uczelniach partnerskich w ramach programów wymiany Erasmus+, Campus Europae i innych pokrewnych <https://baw.uni.lodz.pl/423-lista/d/5580/5/>.
- **GPO2_Z3_ZR078** – Zarządzenie Rektora UŁ nr 78 z dnia 11.01.2021 r. ws. zasad weryfikacji w Uniwersytecie Łódzkim osiągniętych efektów uczenia się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.
- **GPO2_Z3_ZR079** – Zarządzenie Rektora UŁ nr 79 z dnia 13.01.2021 r. ws. zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych w Uniwersytecie Łódzkim przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.
- **GPO2_Z3_ZR091** – Zarządzenie Rektora UŁ nr 91 z dnia 26.02.2020 r. ws. zmiany zarządzenia nr 69 z dnia 23.01.2018 r. w sprawie zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość realizowanych na platformie edukacyjnej UŁ Moodle.
- **GPO2_Z3_ZR107** – Zarządzenie Rektora UŁ nr 107 z dnia 16.09.2019 r. ws. wprowadzenia Regulaminu pracy Uniwersytetu Łódzkiego.

